

TDBD

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ DERGİSİ

göç başlıyor

**Bilime, paylaşıma
29-31 MAYIS'ta
Kuşadası'na**

TDB 20.ULUSLARARASI DİŞHEKİMLİĞİ KONGRESİ
29-31 MAYIS 2014 Efes Kongre Merkezi Kuşadası/Aydın

TDBD140 içindekiler

MART 2014 SAYI: 140

11 BAŞYAZI

12 TDB GÜNDEMİ

12- ADALETE GÜVENE BİLMEMİZ GEREKİR Mesleğin gündemindeki gelişmeler hakkında bilgi veren TDB Genel Sekreteri Tarık İşmen son gelişmelerin adalete güveni iyice sarstığını, bunun toplumsal barışa tehdit oluşturduğunu belirtiyor.

14- BU ŞARTLARDA VERİ AKTARIMI OLMAZ Türk Dişhekimleri Birliği 3 Mart 2013 tarihinde bir açıklama yaparak meslektaşlarımıza haklarını hatırlattı.

15- TABİP ODALARINA BÜYÜK DESTEK Ankara ve Hatay Tabip Odalarının Yönetim ve Onur Kurulları'nın görevden alınması talebi ile dava açması meslek örgütleri tarafından protesto edildi.

16- SAĞLIĞIMIZ İÇİN MÜCADELEYE DEVAM Sağlık emekçileri 14 Mart Tıp Bayramı'nda acil hizmetler ve yatan hastalar dışında hizmet vermeyerek iş bıraktı.

18- DIŞE DOKUNUR BİR HİKAYE TBD ve Colgate, Tayfun Talipoğlu ile birlikte Türkiye'nin dört bir yanını dolaşarak, halkın ağız ve diş sağlığı konusunda bilinçlendirileceği bir yolculuk başlattı.

22- MUAYENELER TAMAMLANDI Sağlığı Geliştiren Okullar Projesi'nin ikinci yıl muayeneleri Diyarbakır ve Tekirdağ'da yapılan muayenelerle sona erdi.

24 ODA ETKİNLİKLERİ

24- 14 MART HATAY'DA EYLEMLE KUTLANDI Hatay Dişhekimleri Odası'nın da katıldığı eylemde sağlık meslek örgütleri sağlık çalışanlarının tepkisini ifade ettiler.

26- HEKİMLİK GÖREVİ YARGILANAMAZ İstanbul Dişhekimleri Odası, Ankara Tabip Odası yönetiminin görevden alınması için dava açılmasına tepki gösterdi.

28 DIŞHEKİMLİĞİNİN GÜNDEMİ

28- TDB GENEL KURULU MECLİS'İ BEKLİYOR Nisan ayında genel kurullarını yapacak olan dişhekimleri odaları TDB delegelerini seçemeyecek. Konunun siyasi ve hukuki yanlarıyla ilgili olarak TDB Genel Sekreteri Tarık İşmen ve TDB Hukuk Danışmanı Mustafa Güler'den bilgi aldık.

DİŞHEKİMLİĞİNİN GÜNDEMİ

32- BÜTÜN ÇOCUKLARIN GÜLMESİ İÇİN TDB 20 Mart Oral Sağlık Günü vesilesiyle Türkiye'deki ağız diş sağlığı göstergelerine ilişkin verileri medyaya paylaştı. Toplantıya Türkiye Diyabet Vakfı Başkanı Prof.Dr. M. Temel Yılmaz da katıldı.

36- BAŞKANLAR KONSEYİ İSTANBUL'DA TOPLANDI Toplantıda Sağlık Bakanlığı'nın flor vernik uygulama projesi ve Odaların delegasyon seçimlerine ilişkin maddenin iptaliyle yaşanan sorun da gündemdedi.

KUŞADASI KONGRESİ

40- GÖÇ BAŞLIYOR TDB 20. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi hazırlıklarıyla ilgili Kongre Genel Sekreteri Günhan Eskicioğlu, Sosyal Komite Başkanı Levent Baysoy ve Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Komitesi Başkanı Hakan Uğur'dan bilgi aldık.

46- MESLEK SORUNLARI SEMPOZYUMU MSS'den sorumlu Merkez Yönetim Kurulu üyeleri Yusuf Kılıç ve İrfan Karababa'yla hem MSS'yi hem de sorumlu oldukları diğer komisyonlarla ilgili gelişmeleri konuştuk.

ÖĞRENCİ KOLU

52- TDB ÖĞRENCİ KOLU ÖRGÜTLÜLÜĞÜNÜ GÜÇLENDİRİYOR Geçtiğimiz iki ay içinde hem 6. Olağan Genel Kurulu'nu hem de 8. Ulusal Öğrenci Kongresi'ni tamamlayan TDB Öğrenci Kolu üyelerine yaptıkları çalışmalarını sorduk.

BİLİMSEL

64- GÜLÜŞ DİZAYNINI SAĞLAMAK İÇİN GEREKLİ OLAN FAKTÖRLER Prof.Dr. Yasemin Kulak Özkan, Doç.Dr. Burçin Vanlıoğlu

74- ÇOCUKTA FLORİDLİ DİŞ MACUNU KULLANIMININ YARARLARI VE OLASI RİSKLERİ Son zamanlarda floridli diş macunlarının tekrar tartışma konusu yapılması üzerine Prof. Dr. Gamze Aren floridin çeşitli kaynaklarla alınmasıyla çocuklarda oluşabilecek etkileri araştıran çalışmalarını derledi.

REKLAM İNDEKSİ (Alfabetik sırayla)

A-DEC	05	DÜRR DENTAL	59	LİDER DİŞ	35-63	SIRONA	20-21
ASO İSTANBUL	19	EREN DİŞ	51	ORAL B	Ön kapak içi-49	SUNRAY	57
BEGO	55	ESAS DENTAL	79	ONUR DİŞ DEPOSU	43	TEKMİL	69-71
COLGATE	82-Arka kapak içi	GÜLSA	04	ÖNCÜ DENTAL	77	TRIADENT	06
COREGA	39	HERAEUS KULZER	17	PARADONTAX	38	UNIMED	27
		IVOCCLAR-VIVADENT	25-67	PROTEFIX	78	3M ESPE	07
		İPANA	Arka kapak	REM DENTAL	31	VOCO	61
		KAVO	10	SENSODYNE	03	ZHERMACK	73

Demokrasinin altyapısı

Prof. Dr. Taner Yücel TDB Genel Başkanı

Değerli dişhekimleri,
Günümüzde iktidarda kalma konusunda binbir gerekçe üreten siyasiler Cumhuriyet'imizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün devlet başkanlığı süresinin Kurtuluş Savaşı'yla İkinci Dünya Savaşı arasında toplam 15 sene olduğunu, çok partili demokrasiye geçişin mimarı olan İsmet İnönü'nün İkinci Dünya Savaşı yıllarını çıkarırsanız toplam beş yıl devlet başkanlığı yaptığını unutmamalıdır.

O günlerden bugüne ortaöğretim giderek niteliksizleşirken yüksek öğretimde de YÖK'le birlikte idari ve akademik özgürlük yok edildi. Bu yapıyı ortadan kaldırmak ya da özgürlükçü bir hale getirmek vaadiyle iktidara gelenler, yapıyı kendi siyasi hedefleri doğrultusunda dönüştürmekten başka bir şey yapmadılar.

Avrupa'da 1700'lerde, Rusya'da 1800'lerde kurulan bilimler akademisi ülkemizde 2000'li yıllarda yok edildi. Bu verilere İstanbul, Ankara ve İzmir'i çıkardığımızda ortalama okullaşma oranınının 2,5 yıl olduğu eklenince ülkemizde çoğulcu demokrasiyi kurum ve kurallarıyla yaşama getirmekte ciddi zorluklar yaşıyoruz.

Demokrasi kültürünün yerleşmesi gelişmiş demokrasilerde de uzun mücadele-

ler sonucu olmuş ve bu ülkeler çeşitli fren ve denge mekanizmaları oluşturarak demokrasilerini güçlendirmişlerdir. Bizde ise 70 yıla yaklaşan çok partili demokrasi tecrübesine rağmen seçilenler demokrasiyi sadece seçime indirgemekte, adalet ve güvenlik mekanizmalarıyla istediği gibi oynamakta, ifade özgürlüğüne gelişmiş demokrasilerde akıldan bile geçirilemeyecek engeller koymakta, bütün bunlar da kırılğan bir demokrasiye yol açmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, birbirleriyle savaşan 1,5 milyarlık İslam dünyasında laiklik ilkesini 1930'larda anayasasına koyan tek Müslüman çoğunluklu devletini çoğulcu demokrasiye taşıyabilmek için eğitimin niteliğini yükseltmek ve bunu ülke çapında yaygınlaştırmaktan başka çare görünmemektedir.

Eğer bizler üretim ve teknoloji temelli bir eğitimi en kısa zamanda gerçekleştiremezsek ülke olarak yaşadığımız sorunlar ne yazık ki azalmayacak, patinaj yapmaya devam edeceğiz.

Demokrasi; evet, çok çaba harcamayı, kolay yollara kaçmamayı ve sebatkar bir mücadeleyi gerektiriyor ama iyi şeylere kolay ulaşılmıyor zaten.

TDB gündeminden

Tarık İşmen / TDB Genel Sekreteri

Adaletle güven olmadan toplumsal barış olmaz

Kongre'nin düzenleneceği Kuşadası'na adını veren Güvercin Adası.

29-31 Mayıs'ta Kuşadası'na

Aydın Dişhekimleri Oda'mızın organizasyonu ile Kuşadası'nda yapılacak TDB 20. Uluslararası Dişhekimleri Kongresi'yle ilgili temel hazırlıklarımız tamamlandı. Bilimsel program ve kurslar organize edildi, fuar alanı satışları tamlamlandı, ana sponsor görüşmelerimiz bitti; meslektaşlarımızın kayıtlarını bir an önce yapmalarını bekliyoruz.

Ülkemizin en güzel noktalarından biri olan Kuşadası şimdi Türkiye'nin belki de en kompakt kongre merkezlerinden biri olan Efes Kongre Merkezi'ne sahip. Türkiye'de İstanbul, Ankara, Bursa dışında bu düzeyde kongre merkezlerimiz pek yok ne yazık ki. Kuşadası'na kazandırılan bu yapıda TDB'nin geleneksel kongre kalitesini FDI Kongresinden sonra bir adım daha ileriye taşımayı hedefliyoruz.

Meslek Sorunları Sempozyumu ve burada oluşturulacak çalışma grupları için de yetkili arkadaşlarımızın çalışmaları sürüyor. FDI 2020 Vizyonu ekseninde dişhekimliğinin bileşenlerinin tüm sorunlarının tartışıldığı, belki de

bugüne kadarki en geniş kapsamlı Meslek Sorunları Sempozyumu'nu gerçekleştireceğiz. Çeşitli başlıklarda toplam yedi çalışma grubumuz olacak ve her birinde meslek örgütünden, akademisyenlerden, bürokratlardan, sektör temsilcilerinden oluşan konunun uzmanı katılımcılar mesleğimizin önünü açacak tespitler yapacak.

Bakanlığın gündeminde olan çocuklara flor jeli uygulama projesine dair şimdilik birçok belirsizlik var.

Flor vernik projesi

Son yapılan istatistiklerde Sağlık Bakanlığı'na bağlı ağız diş sağlığı merkezlerinde 100 birim işten 0,65'i, yani %1'den dahi azı koruyucu hekimlikle ilgili. Dolayısıyla esas sorumlu olduğu alanla ilgili hiçbir şey yapmıyor diyebiliriz.

Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tüm çocuklara yılda iki kez flor jeli uygulanmasına yönelik düşüncelerini bizimle paylaştı. Bu konuyla ilgili uzmanların da katıldığı toplantıda koruyucu önlemlerle gelecekte ağız diş sağlığı talebinin azaltılmasına yönelik önerimiz Bakanlık ve toplantıya katılanlar tarafından uygun

bulundu.

Bakanlığın önerisi dişhekimlerinin tamamının bu çalışma içine entegre edilmesi yönündeydi. İşin teknik kısmına girmeden iradi olarak konuyu tartışmak için Başkanlar Konseyi'mizi topladık. Başkanlarımız özetle TDB olarak koruyucu dişhekimliğiyle ilgili sorumluluklarımızı yerine getirmeye elbette her zaman hazır olduğumuzu ancak son 12 yılın serbest muayenehaneliği yok eden sağlık politikalarının Bakanlığa karşı bir güvensizlik doğurduğu dile getirildi.

Bu kaygılardan biri, Sağlık Bakanlığı'nın asıl yapması gereken işi çok düşük bedellerle serbest dişhekimlerine yaptırmak istediği düşüncesi. Gelişmiş ülkelerde ve çürük riski yüksek ülkelerde uygulanıp başarılı olmuş bir proje. Ama başarılı olması, projenin sahiplenmesi, sürekli olması ve bu projeye katılacak tarafların mutlu olmasıyla doğru orantılı.

Oda genel kurulları

Türkiye'de kurulu bulunan 34 dişhekimleri odası genel kurullarını Nisan ayı içerisinde tamamlayacak. Ne yazık ki bu genel kurullarda ilerleyen sayfalardaki röportajlarımızda da bahsettiğimiz gibi TDB delegeleri seçilemeyecek. Yine de Odalarımızın genel kurulları gelişmemizin ve mesleğimizi bir adım daha ileriye taşıma mücadelemizin en önemli unsurlarından biridir. Görevi bırakacak olan tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyor, yeni seçilecek olan arkadaşlarımıza başarılar diliyoruz.

Tayfun Talipoğlu'nun 'Bir Yol Hikayesi' formatında hayata geçirdiği 'Diş Dokunur Bir Hikaye' programının ilk etabı tamamlandı.

Diş Dokunur Bir Hikaye

TV programcısı ve sevilen bir yüz olan Tayfun Talipoğlu'nun 'Bir Yol Hikayesi'nden yola çıkan 'Diş Dokunur Bir Hikaye' programı Colgate ve TDB işbirliğiyle hayata geçiriliyor.

Programda Tayfun Talipoğlu bir gün önce gittiği şehirde çeşitli gruplara sorular yönelterek ağız diş sağlığına ilişkin kısa röportajlar yapıyor.

Programın ikinci gününde oradaki dişhekimleri odamızın başkan ve yöneticilerinin, zaman zaman idari kadroların da dahil olduğu halka açık bir toplantı yapılıyor. Orada Oda yöneticilerimiz ağız diş sağlığının Türkiye'deki durumuna ilişkin bir sunum yapıyor, daha sonra da yurttaşların sorularına doğru ve yönlendirici yanıtlar veriyorlar. Güzel bir çalışma oldu. Şu ana kadar beş ilde yapıldı ve birinci etap tamamlandı. Bunlar program olarak yayımlandıktan sonra ikinci etapa geçilecek.

Veri aktarımıyla ilgili tutumumuz

SağlıkNet2 sistemine kişisel sağlık verilerinin aktarılması yasa maddesi olarak Meclis'ten geçirilmişti. Ancak biz tavrimızda ısrarlıyız; birincisi kişilerin özgür iradesi olmadan sağlık bilgileri paylaşılmaz ve ikincisi veri güvenliğiyle ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Biyotıp sözleşmesi kurallarına uygun bir yasa yürürlüğe girmeden bu veriler yine istenemez.

TDB olarak bu aşamada meslektaşlarımıza önerilerimiz; birincisi, kendilerini veri aktarımı için zorlayanlardan mutlaka yazılı bir belge almaları yönünde. İlk seferinde uyarı vermek zorundalar, ikinci seferinde yine küçük bir ce-

zayla sizi uyararak zorundalar. İkincisi, bu verileri aktarmayı düşünüyorsanız mutlaka hastanızın yazılı onayını alın. Üçüncüsü de bu bilgileri nasıl aktaracağımız konusunda hala bir netlik yok. Yasa, bunları bilgi işlem sistemi üzerinden paylaşmanızı emretmiyor, sadece Sağlık Bakanlığı'na bu bilgiler verilir diyor; dolayısıyla internet üzerinden bu bilgileri vermeye zorlayamazlar.

Sahte dişhekimlerine yönelik cezaların düşürülme girişimi üzerine 2005 yılında da Meclis'e bir yürüyüş düzenlenmişti.

Sahte dişhekimleri pes etmiyor

Mesleğimiz için bir yara olan sahte dişhekimlerine yönelik mücadelemizde 2004 yılında yine AKP hükümeti döneminde çıkarılan ve 1-3 yıl arası hapis cezası öngören yasanın yürürlüğe girmesiyle önemli bir yol almıştık.

Aradan geçen 10 yıl içerisinde bu cezaların düşürülmesiyle ilgili girişimler zaman zaman ısıtılıp önümüze konuyor. Son olarak bu cezanın 1-2 yıl olarak değiştirilmesini isteyen bir yasa teklifi gündeme geldi. İki yıla kadar olan cezalar ertelenebiliyor zira.

Basit yaralamayla eş tutularak böyle bir öneri getiriliyor. İnsan sağlığını ciddi anlamda tehlikeye atabilecek sonuçlar doğuran bir müdahale olduğu göz ardı ediliyor. Biz artık bu girişimlerden bıktık, kanun teklifi tekrar gelmez mi bilemiyoruz ama yine de uyanık olacağız ve bunu sıkı bir şekilde takip edeceğiz.

Bırakın kuşlar cıvılsasın

Giderek korkutucu bir hal almaya başlayan yerel seçim öncesi ortamında demokrasimiz açısından en kritik noktalardan biri iktidarın twitter, youtube gibi iletişim organlarını geçtiğimiz günlerde bir bir kapatması oldu.

Ülkenizi dünyaya tümüyle kapat-

Hükümet siyasi olmadığını iddia etse de dünya medyasında yayımlanan karikatürlere Twitter yasağı böyle yansıdı.

madan bu iletişim araçlarına erişimi engellemenin imkansızlığı bir yana haberleşme özgürlüğünü böyle 'kökünü kazıyacağız' mantığıyla bir çırpıda ayaklar altına almak ancak iktidar sarhoşluğuyla açıklanabilir.

İktidar Twitter'ı yasaklayan Suudi Arabistan, Kuzey Kore gibi ülkelerle aynı kategoriye konmakta bir beis görmeyebilir ama bu ülkenin milyonlarca gencine bu ülkeler düzeyinde bir özgürlük hedefini kabul ettiremezsiniz.

Herkes için adalet

Çokça söylendi ama tekrarlamak durumundayız: Adaletle güven olmadan bir toplumu birlikte yaşatmak mümkün değildir. 14 yaşında bir çocuğa hedef gözeterek ateş eden polisi bulup yargılamıyorsanız, evinden ayakkabı kutularına istiflenmiş milyon dolarlar çıkan bakan çocuklarını kovuşturan savcılarını apar topar görevden alıyorsanız bu güveni kendi elinizle tarumar ediyorsunuz demektir.

Ülkedeki kutuplaşma nedeniyle yerel yönetimle ilgili sorun ve vaatlerin geriplanda kaldığı hesaplaşma havasında geçen bir seçim yaşadık. İktidar partisinin 2011 seçimlerine göre bir miktar oy kaybettiği ama ortaya çıkan yolsuzluklar sonrası önemli bir güç kaybı yaşamadığı seçimin ardından umuyoruz ki seçimi yolsuzluklar ya da anti demokratik uygulamalar için bir güven oyu şeklinde değerlendirmeyiz. Toplumdaki gerilimin acilen düşürülmesine ihtiyaç var. Bu gerilim ve kutuplaşmanın seçimlerde kendilerine yaradığını düşünüyor olabilirler ama bu düzeyde bir gerilimle bir ülke yönetilemez. Bu ülkenin çocukları daha güzel günleri hak ediyor.

Bu şartlarda veri aktarımı zorunlu tutulamaz

Bazı il sağlık müdürlüklerinin meslektaşlarımıza Sağlık Net2 sistemine veri gönderilmesi gerektiği yönünde uyarıda bulunmaları üzerine Türk Dişhekimleri Birliği 3 Mart 2013 tarihinde bir açıklama yaparak meslektaşlarımıza haklarını hatırlattı.

Bilindiği gibi Sağlık Bakanlığı'nın geçtiğimiz yıl sağlık hizmetlerinde veri toplanmasına ilişkin uygulamaya koymaya çalıştığı sistem, özellikle muayenehanelerde başlayamamıştır.

Bu durumun iki yönü vardır.

Birincisi; hastaların kişisel verilerinin, onların rızası olmaksızın paylaşılmasını gerektiren, verilerin korunmasını da sağlayacak; Anayasa ve uluslararası sözleşmelere uygun, açık bir yasal düzenleme yapılmamıştır. İkincisi de böyle bir düzenleme olmaksızın veri toplama çabasını dişhekimleri hukuka uygun bulmadıklarından sisteme dahil olmamışlardır. (...)

Anayasa 'veri koruması yasası gerekir' diyor

18 Ocak 2014 tarihinde yürürlüğe giren 6514 sayılı Kanun ile 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa eklenen bir madde ile de; "Bakanlıkça belirlenen kayıtları uygun şekilde tutmayan veya bildirim zorunluluğunu yerine getirmeyen sağlık kurum ve kuruluşları iki defa uyarılır. Uyarıya uymayanlara bir önceki aya ait brüt hizmet gelirinin yüzde biri kadar idari para cezası verilir" hükmü yürürlüğe konulmuştur. Bu düzenlemeyle, Bakanlığın veri toplama çabasında yaptırımsız bir kurala sahip olmasının eksikliği kapatılmaya çalışılmıştır.

Ancak Anayasa'nın 20. maddesinde; "Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir" denilmesine rağmen; kişisel veri niteliğinde olduğuna

Ulusal güvenlikle ilgili en önemli bilgilerin bile korunmadığının ortaya çıktığı bugünlerde kişisel verilerin yasal bir düzenleme olmaksızın istenmesi hekim camiasını kaygılandırıyor.

hiç kuşku bulunmayan sağlık verilerinin korunmasına ilişkin esas ve usullere ilişkin bir düzenleme ise bulunmamaktadır.

Her ne kadar **Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Kanun Tasarısı**'nın 'demokratikleşme paketi' içinde yasalaştırılacağı Başbakan tarafından geçtiğimiz sonbaharda duyurulmuş ise de günümüze kadar Meclis'e sunulan paketler arasında yer bulamamıştır.

Hasta, verilerin silinmesini talep edebilecek mi?

Diğer yandan, Sağlık Bakanlığı'nın hasta verilerini neden topladığına, nasıl koruyacağına ve hastanın muvafakatının gerekip gerekmediğine ilişkin tek bir açıklama yoktur. Ayrıca, kişisel verinin sahibi olan hastanın bu verilerin silinmesini talep hakkı bulunup bulunmadığı da belirsizdir.

Bütün bu belirsizlikler karşısında Anayasal korumaya sahip kişisel verilerin paylaşılmasının bu kadar kolay ve güvencesiz olması düşünülemez. Ancak mevcut düzenleme ve uygulamalarla dişhekimleri, hastalarının kişisel verilerini korumaları ve sır

saklamaları gereğine ilişkin kurullarla Sağlık Bakanlığı'nın dayatmaları arasında sıkıştırılmaktadır.

Yazılı beyan alınmalı

Dişhekimlerinin, herhangi bir cezai yaptırım ile karşılaşmalarının önlenmesi için öncelikle hastalarından verilerinin paylaşılmasına rıza gösterip göstermediklerine ilişkin yazılı beyan almaları yararlı olacaktır. Kişisel verilerinin paylaşılmasını isteyen hastanın kişisel verilerinin kapalı zarf içinde Sağlık Müdürlüğüne verilmesinin önünde bir engel bulunmamaktadır.

Ayrıca, Sağlık Bakanlığı'nın muayenehanelere veri gönderimi için bilişim altyapısı oluşturma zorunluluğu getirmesine ilişkin bir yasal düzenleme de bulunmamaktadır. 6514 sayılı Yasa ile yaptırıma bağlanan husus da "...bilendirim zorunluluğunu yerine getirmemek..." olduğuna göre, muayenehanelerden veri gönderimi için entegrasyon yapılmamış olması sebebiyle herhangi bir yaptırım uygulanamaz. Bu yaklaşımla, muayenehanelere reçete veri seti gibi ek entegrasyon zorunlulukları da getirilemez.

Veri göndermek istemeyenler dava açabilir

Tüm bu açıklamalardan sonra veri göndermek istemeyen meslektaşlarımızdan, ilk uyarı yazısının resmi olarak tebliğiyle birlikte idari yargıda iptali için dava açılmasının uygun olacağı; bu işlem için Türk Dişhekimleri Birliği tarafından gerekli hukuksal desteğin de verilebileceğini meslektaşlarımızın ve kamuoyunun bilgisine sunarız. <

15 Şubat'ta Güvenpark'ta yapılan basın açıklamasından

Ankara ve Hatay Tabip Odalarına büyük destek

Sağlık Bakanlığı'nın Gezi Parkı eylemleri sırasında verilen sağlık hizmetlerini gerekçe göstererek, Ankara Tabip Odası ile Hatay Tabip Odası'nın Yönetim ve Onur Kurulları'nın görevden alınması talebi ile dava açması meslek örgütleri tarafından protesto edildi.

15 Şubat 2014 tarihinde Güvenpark'ta gerçekleştirilen protesto eylemine **Türk Tabipleri Birliği**, **Türk Dişhekimleri Birliği**, **Türk Hemşireler Derneği**, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası, **TMMOB Mimarlar Odası**, **TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası**, **KESK**, Ankara Dayanışması gibi çok sayıda demokratik kitle ve meslek örgütü de destek verdi.

Türk Dişhekimleri Birliği adına Genel Başkan **Prof.Dr. Taner Yücel**, Genel Başkanvekili **Dr. Serdar Sütcü**, Merkez Yönetim Kurulu Üyeleri **Dr. Faik Serhat Özsoy**, **Dr. Serdar Ak** ve **Tuncay Seven**'in katıldığı etkinliğe Ankara Dişhekimleri Odası Başkan

nı **Dr. Ali Rıza İlker Cebeci** ve İzmir Dişhekimleri Odası Başkanı **İlker Karademirci Ülkü** de destek verdiler.

Akademik meslek birliklerinden ortak açıklama

20 Mart 2014 tarihinde de Türk Tabipleri Birliği, Türk Dişhekimleri Birliği, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türkiye Barolar Birliği, Türk Eczacılar Birliği, Türk Veteriner Hekimleri Birliği, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği tarafından TDB adına Genel Başkanvekili Dr. Serdar Sütcü'nün katıldığı ortak bir basın toplantısı düzenlendi.

TTB'de yapılan basın toplantısında "Sağlık Bakanlığı'nın, evrensel sağlık hekimlik ilkelerine, sağlığın, yaşamın korunması hakkına 'amaç dışı faaliyet' adını verip seçilmiş organları demokratik ilkelere aykırı olarak görevden aldırılmaya çalışması kabul edilemez" dendi.

20 Mart'ta TTB'de düzenlenen basın toplantısından

Berkin uyanamadı

16 Haziran 2013 günü Okmeydanı'nda gaz bombası fişegiyle başından yaralanıp komaya giren Berkin Elvan'ı 9 ay süren yaşam mücadelesinin ardından 1 Mart 2014 günü yitirdik. Henüz iki ay önce 5 Ocak'ta ailesi ve arkadaşları 15. yaş için doğum günü kutlaması yapmışlardı, bir an önce aramıza katılmasını umarak...

Berkin, 12 Mart'ta yüzbinlerce insanın katıldığı bir törenle toprağa verildi. Aradan dokuz ay geçmesine rağmen ölümüne neden olan polis bulunup yargı önüne çıkarılmadığı gibi yetkililer tarafından bir özür dahi dilenmedi. Bazı hükümet yetkilileri üzüntülerini belirtse de Başbakan Erdoğan arkadaşlarının mezarına bıraktığı misketleri 'demir bilye' diye tanımlayarak acılı aileyi miting meydanında yuhalattı.

Berkin'in ve cenaze akşamı yaşanan çatışmada yaşamını yitiren Burak Can Karamanoğlu'nun acılı ailelerinin yaptıkları itidal çağrılarını ise ülkemize ve halkımıza olan umudumuzu güçlendiriyor.

Çocukları ayırım yapmadan sevmeyi öğrenebilirsek birlik ve mutluluk içinde yaşanan bir ülke kurabiliriz. Çok mu zor?

Sağlık meslek örgütleri 14 Mart'ta seslendi: Sağlığımız için mücadeleye devam

İş, ücret ve gelecek güvencesi, iş yeri güvenliği, nitelikli bir sağlık hizmeti sunumu ve halkın sağlığını korumayı öncelleyen bir sağlık sistemi için sağlık emekçileri 14 Mart Tıp Bayramı'nda acil hizmetler ve yatan hastalar dışında hizmet vermeyerek iş bıraktı.

TDB Genel Başkanvekili **Dr. Serdar Sütcü** ve Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Dr. Faik Serhat Özsoy**'un yanı sıra Ankara Dişhekimleri Odası Başkanı **Dr. Ali Rıza İlker Cebeci** ve

Yönetim Kurulu üyesi **Burak Yandımata** ile çok sayıda dişhekiminin aralarında bulunduğu Ankara'daki sağlık çalışanları Numune Hastanesi bahçesinde toplanarak Sağlık Bakanlığı'na yürüdü.

Dr. Serdar Sütcü burada yaptığı konuşmada sağlık emekçilerine baskıların arttığını, Ankara ve Hatay Tabip Odalarına davalar açıldığını hatırlatarak sağlık meslek örgütlerinin tek bir yumruk olarak bir arada mücadelemize devam edeceğini belirtti.

TDB Merkez Yönetim Kurulu'nda değişiklik

Ümit Yurdakul'un ayrılmasıyla boşalan Merkez Yönetim Kurulu üyelğine birinci yedek üye Ergin Kuyumcu getirildi.

Merkez Yönetim Kurulu üyesi Ümit

Yurdakul'un 30 Mart 2014 yerel seçimlerinde İstanbul Bağcılar ilçesinden aday olduğu için 30 Kasım 2013 tarihinden itibaren TDB Merkez Yönetim Kurulu üyeliğinden ayrılmıştı.

Merkez Yönetim Kurulu'nun 15-16 Şubat 2014 tarihli kararı ile göreve başlayan Ergin Kuyumcu 1965 Kozlu, Zonguldak doğumlu. İlköğretim ve liseyi Zonguldak'ta tamamlayan Kuyumcu İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'den 1991 yılında mezun oldu.

Zonguldak Dişhekimleri Odası'nda 6. ve 7. dönemlerde Yönetim Kurulu üyesi, 8., 12. ve 13. dönemlerde ise Oda Başkanı olarak görev yapan Kuyumcu mesleğini Zonguldak'taki serbest olarak yürütmektedir.

Dişhekimine şiddet

Diyarbakır Ağız Diş Sağlığı Merkezi'nde çalışan ve aynı zamanda Diyarbakır Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu üyesi olan meslektaşımız Mustafa Tümerdem, 27 Şubat günü bir hasta tarafından darp edilerek sağ gözünden yaralandı. Yapılan muayene sonucu meslektaşımıza bir haftalık iş göremez raporu verildi.

TDB Merkez Yönetim Kurulu yaptığı açıklamayla "cinnete dönüşen sağlıktaki bu şiddetin ne zaman ve hangi şekilde çözüleceği bilinirken, vatandaş-sağlık çalışanı kavgasının sürmesi belli ki esas sorumluları, gözden uzakta tutuyor" diyerek saldırıyı kınadı ve sorumluları sorumluluk almaya çağırdı.

Sağlık Bakanlığı 366 dişhekimi alacak

Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Açıktan Kura ile Atanacak Bazı Sağlık Personelinin Atama Esas ve Usullerine İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşları ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları için 366 dişhekimi alınacağı açıklandı. Başvuruların kuraları 15 Nisan'da çekilecek.

Düzeltilme ve özür:

Dergimizin 139. sayısında TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Taner Yücel ile yapılan ve 'Yetkinlik eğitimleri başlatacağız' başlığıyla yayımlanan röportajda, söz konusu çalışmalara katkı sağlayan Dr. Mühendis Mutlu Tunç'un ismi sehven Dr. Mutlu Oktay olarak yazılmıştır. Düzeltir, okurlarımızdan ve sayın Tunç'tan özür dileriz.

Diş Dokunur Bir Hikaye

Türk Dişhekimleri Birliği ve Colgate, 'Bamteli: Bir Yol Hikâyesi' programının yaratıcısı Tayfun Talipoğlu ile birlikte Türkiye'nin dört bir yanını dolaşarak, halkın ağız ve diş sağlığı konusunda bilinçlendirileceği bir yolculuk başlattı.

Adana

Diyarbakır

Proje kapsamında Tayfun Talipoğlu; köyleri, kahveleri, okulları ziyaret ederek halkı diş çürüklerine karşı uyaracak ve çeşitli illerde dişhekimlerinin desteğiyle düzenlenecek ağız sağlığı bilgilendirme toplantılarına katılacak.

İlk durak Adana

Türk Dişhekimleri Birliği ve Colgate'in işbirliğiyle yapılan toplantıların ilk durağı Adana'ydı. 18 Şubat'ta Adana Dişhekimleri Odası'nda düzenlenen toplantıya Türk Dişhekimleri Birliği Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Dr. Serdar Ak**, Adana Dişhekimleri Odası

Başkanı **Hasan Yaman** ve **Tayfun Talipoğlu** katıldı.

Katılımcılarla ağız sağlığı konusunda çarpıcı bilgilerin paylaşıldığı toplantıda diş çürüğünün dünyada en sık rastlanan kronik hastalık olduğuna dikkat çekilerek 5 milyar insanın (dünya nüfusunun %80'i) diş çürüğüyle karşı karşıya olduğu belirtildi. Diş çürükleri ve diş eti rahatsızlıklarının romatizma, şeker hastalığı, görme bozukluğu, kalp krizi, böbrek iltihabı, zatürre ve ülser gibi rahatsızlıklara neden olduğu, oluşum sürecinde kontrol edilirse diş çürüğünün önlenildiği ve geri döndürülebildiği anlatıldı.

25 Şubat'ta Diyarbakır'da

'Diş Dokunur Bir Hikaye' adlı proje kapsamında düzenlenen ağız sağlığı bilgilendirme toplantılarının ikincisi, 25 Şubat 2014 Salı günü Diyarbakır'da gerçekleştirildi. Toplantıda Diyarbakır Dişhekimleri Odası Başkanı **Doç. Dr. İbrahim Halil Tacir**, Diyarbakır Dişhekimleri Odası Genel Sekreteri **Prof. Dr. Emrah Ayna**, **Dr. Bozan Serhat İzol** ve Tayfun Talipoğlu hazır bulundu.

Diyarbakır SV Business Otel'de düzenlenen toplantıda, katılımcılarla ağız sağlığı konusunda çarpıcı bilgiler paylaşıldı.

TDBD ZON

3 Mart'ta Erzurum'da

Toplantıların üçüncüsü, 3 Mart 2014 günü Erzurum'da gerçekleştirildi. Toplantıda Erzurum Dişhekimleri Odası Başkanı **Alper Eminoğlu** ve Tayfun Talipoğlu hazır bulundu.

Erzurum Anadolu Sağlık Meslek Lisesi'nde düzenlenen ve ağız sağlığı bilgilendirme sunumunu Erzurum Dişhekimleri Odası Başkanı Alper Eminoğlu'nun yaptığı toplantıya 250 öğrenci, öğretmenler, İl Milli Eğitim Müdürü ve basın mensupları katıldı.

6 Mart'ta Trabzon'da

Dördüncü toplantı 6 Mart 2014 günü Trabzon'da gerçekleştirildi. Toplantıda Trabzon Dişhekimleri Odası Başkanı **Önder Taşan** ve Tayfun Talipoğlu hazır bulundu.

Özel Candan Koleji'nde düzenlenen toplantıya 250 öğrenci, öğretmenler, Trabzon İl Sağlık Müdürü **Uzm.Dr. Kemal Süleyman**, İl Sağlık Müdür Yardımcısı **Dr. Yüksel Selvi** ve basın mensupları katıldı.

Son durak Samsun

Adana'da başlayan yolculuk, 10 Mart 2014 tarihinde Samsun'da yapılan toplantı ile sona erdi.

Samsun Dişhekimleri Odası'nda gerçekleştirilen ve TDB Merkez Yönetim Kurulu üyesi **Tuncay Seven**, Samsun Dişhekimleri Odası Başkanı **Abdullah İlker** ile Tayfun Talipoğlu'nun hazır bulunduğu toplantıya Derebahçe İlköğretim Okulu'ndan 60 öğrenci, davetliler ve basın mensupları ile birlikte toplam 85 kişi katıldı.

Sağlığı Geliştiren Okullar Projesi'nde

Muayeneler tamamlandı

Sağlığı Geliştiren Okullar Projesi'nin ikinci yıl muayeneleri Diyarbakır ve Tekirdağ'da yapılan muayenelerle sona erdi. İstanbul Valiliği'nden beklenen onay 25 Mart 2014 günü geldi. Şimdi artık İstanbul'da muayene zamanı başlıyor.

İlköğretim öğrencilerinde ağız diş sağlığı düzeyinin yükseltilmesini, sağlık eğitimi ile kişisel hijyen, ağız diş sağlığı alanında diş fırçalama alışkanlığını kazandırma ve floridlerin kullanımıyla diş çürüklerini azaltarak ağız diş sağlığının korunması ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla TDB Toplum Ağız Diş Sağlığı Eğitimi Komisyonu tarafından organize edilen 'Sağlığı Geliştiren Okullar Projesi' (SGOP) tüm hızıyla devam ediyor.

İkinci yılın ikinci flor vernikleri uygulanacak.

5 Mart 2014 günü Diyarbakır Mehmetçik İlkokulu'nda 475 ilkokul ikinci sınıf öğrencisi, 12 Mart 2014 tarihinde de Tekirdağ Kamil Korkmaz Zafer İlkokulu'nda 75 öğrenci muayene edildi.

Bu muayenelerle, onam alınan 10 ildeki 25 ilkokulda ikinci yıl muayeneleri bitirilmiş oldu. Böylece 4031 çocuğun ikinci yıl muayeneleri tamamlanmış oldu. Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında da projenin uygulandığı tüm okullarda flor vernik uygulaması yapılacaktır.

21 Mart 2014 günü de Rize

Çamlıhemşin'deki dört ilkokulun birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin flor vernik uygulaması yapıldı.

İstanbul onayı geldi

Proje, pilot olarak 11 ildeki 29 ilkokulda uygulanmak üzere planlanmış ve 18 Temmuz 2013 tarihinde 11 ilin valiliklerine onay için başvuru yapılmıştı. Bugüne kadar İstanbul Valiliği'nden herhangi bir cevap gelmedi. TADS Komisyonu'nun başvurusunun 23 Aralık tarihinde Valilik tarafından İstanbul Halk Sağlığı Kurumu'na gönderildiği, İstanbul Halk Sağlığı Kurumu'nun da başvuruyu Türkiye Halk Sağlığı Kurumu'nda komisyonda görüşülmek üzere gönderdiği öğrenildi.

Bu yıl İstanbul'da proje yapmak üzere başvuran her kişi ve kurumla ilgili aynı prosedürün işlediği belirtildi. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu'nun 'Sağlığı Geliştiren Okullar Projesi' yle ilgili isteği ek bilgi ve belgeler e-mail aracılığıyla iletildi.

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu'nda yapılacak

komisyon toplantısıyla ilgili konuşmak ve Projeyi anlatmak üzere 10 Mart 2014 günü TDB TADS Eğitimi Komisyonu Başkanı Ali Gürlek, İstanbul Halk Sağlığı Kurumu Müdür Yardımcısı Uz.Dr. İbrahim Topçu ve Projeler Sorumlusu Uz.Dr. Özlem Akçay ile bir görüşme gerçekleştirdi. Gürlek, 'Sağlığı Geliştiren Okullar Projesi' hakkında açıklamalarda bulunarak Projenin amaç ve hedeflerinden bahsetti.

Komisyon'un 18 Temmuz 2013 tarihinde yaptığı başvuruya 25 Mart 2014 tarihinde Valilik'ten onay geldi. <

TADS Eğitimi Komisyonu toplandı

Toplum Ağız Diş Sağlığı Eğitimi Komisyonu 26 Şubat 2014 tarihinde İstanbul'da toplandı. Toplantıda Prof.Dr.İnci Oktay **Koruyucu Dişhekimliğinde Yeni Yaklaşımlar** konulu bir sunum yaptı.

TADS Eğitimi Komisyonu'nun Kurumsallaşma, Planlama, İnsan Kaynakları Yönetimi ve İletişim ve Teknoloji Kullanımı başlıklarından oluşan 2. Stratejik Planına (2014-2018) son şekli verildi. Bu oturum Stratejik Planın hazırlanması konusunda danışmanlık yapan Dr. Mak.Müh. Mutlu Tunç'un katılımıyla gerçekleştirildi.

TADS Eğitimi Komisyonu olarak hazırlanan stratejik planla ilgili iş planında bölümlerinin sorumluları şöyle belirlendi:

Dökümantasyon Sorumlusu: Aret Karabulut , Zerrin Küpçü

Planlama Sorumlusu: Ali Gürlek, Reyhan Oytun, Tunç Akçalı

İnsan Kaynakları Sorumlusu: Ersin Atinel, Aylın Bartu Köylü

Eğitim Sorumlusu: Doç.Dr. Behiye Bolgöl, İnci Gümüşten Can

İletişim ve Teknoloji Kullanımı Sorumlusu: Dr. Gülser Kılınç , Güler Sel, Burak Yandımata,

Performans Takibi Sorumlusu: Ayşe Özlem Kaya, Tuba Çalık

Toplantıda ayrıca, İzmir, Sivas, Samsun, Erzurum ve Malatya illerinin de SGOP uygulanan iller kapsamına alınması için TDB Merkez Yönetim Kurulu'na öneri sunulmasına, projenin yeni sağlık eğitimi kavramlarına göre revize edilmesine ve tüm eğitim materyallerinin güncellenmesine karar verildi.

14 Mart Hatay'da eylemle kutlandı

Hatay Dışhekimleri Odası'nın da katıldığı eylemde sağlık meslek örgütleri bir basın açıklamasıyla sağlık çalışanlarının tepkisini ifade ettiler.

Hatay'da bulunan sağlık meslek örgütleri ve sendikaların katılımıyla 14 Mart günü gerçekleştirilen basın açıklamasında Türk Tabipleri Birliği, Türk Dışhekimleri Birliği, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası, Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası, Türk Hemşireler Derneği, Ebeler Derneği, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği, Tüm Radyoloji Teknisyenleri/ Teknikerleri Derneği ve Türk Medikal Radyoteknoloji Teknisyenleri/ Teknikerleri Derneği'nin hazırladığı ortak metin okundu.

Berkin Elvan'ın ölümünden üç gün sonrasına denk gelen açıklamada 'Polisin kafasından vurarak öldürdüğü 14 yaşında bir çocuğumuzun acısı sardı yüreğimizi. Yasını tutmak, gönlünce ağlamak isteyen insanlara dahi izin verilmiyor. Acısını yaşamak isteyen insanların kafası kırılıyor, gözü çıkarılıyor, onlara hakaret ediliyor' dendi.

Hatay Dışhekimleri Odası Başkanı Mehmet Çolak'ın da katıldığı basın açıklamasında son bir yılda yaşanan ölçsüz polis şiddeti karşısında sesini çıkarmayan Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu da eleştirildi.

Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu da "Geçen 14 Mart'ta 'yeniydi' Sağlık Bakanı Müezzinoğlu, umutluyduk, taleplerimizi anlatmaya çalışmıştık. Şimdi artık 'yeni' değil. Sağlık çalışanlarının kendisinden bir ümidi kalmamıştır. Gözünün önünde tüm dünyanın tepki-

sini çeken polis şiddeti yaşanırken, insanların kafası kırılıp gözü çıkarılırken, çocuklar ölürken 'durun' diyememiştir, 'bu polis şiddeti kabul edilemez' diyememiştir, 'kimyasal gazları böyle ölçsüzce kullanamazsınız' dememiştir" ifadeleriyle eleştirildi.

Mersin'de bilimsel toplantı

Mersin Dışhekimleri Odası 19 Ocak 2014 günü DTI implant firmasıyla birlikte Dr. Roland Török'ün sunduğu '**İmplantolojide İleri Cerrahi Teknikler, Başarısızlıklar ve Çözümleri**' konulu bilimsel etkinliği gerçekleştirdi. Pazar günü olmasına rağmen ilginin yoğun olduğu konferansa çevre illerden de 15'e yakın meslektaşımız katıldı. Oda yönetimi her ay bir ya da iki bilimsel etkinlik gerçekleştirmeyi hedeflediklerini belirttiler.

Hekimlik görevi yargılanamaz

İstanbul Dişhekimleri Odası, Ankara Tabip Odası yönetiminin Gezi Parkı protestoları sırasında yaralanan insanlara tıbbi yardım verdikleri gerekçesiyle görevden alınması için dava açılmasına tepki gösterdi.

Kahvaltılı bölge toplantıları

İstanbul Dişhekimleri Odası 8 Ocak 2014'te Üsküdar, Beykoz, Ümraniye, Çekmeköy, Sancaktepe, Şile ilçelerindeki, 29 Ocak 201'te Yalova ilindeki, 12 Şubat 2014'te Kağıthane, Beyoğlu, Şişli, Sarıyer, Beşiktaş ilçelerindeki ve 26 Şubat 2014'te Bakırköy, Bahçelievler, Zeytinburnu, Bağcılar, Güngören, Esenler ilçelerindeki meslektaşlarımızla bir araya geldi.

Oda Yönetim ve Denetleme Kurulu üyelerinin katıldığı toplantılarda **Yeni Torba Yasa**, Sağlık-Net 2 Veri Gönderim Sistemi, **6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası**, 5378 Sayılı Engelliler Yasası, **Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik'te yapılması düşünülen değişiklikler**, özel sağlık sigortalılarına yönelik ağız, diş sağlığı muayene ve tedavi hizmetlerinin verilebilmesi ile ilgili bilgilendirme yapıldı, meslektaşlarımızın bölgelerinde yaşadıkları sorunlar dinlendi, çözüm yolları tartışıldı.

Kamu eğitimleri

İDO'nun kamuda çalışan meslektaşlarımıza yönelik İstanbul Sağlık Müdürlüğü ile ortak olarak düzenlediği **'Salı**

Toplantıları'na meslektaşlarımızdan gelen talep üzerine 2014 yılında da devam edileceği belirtildi.

2014 yılının ilk kamu eğitimi 21 Ocak 2014 Salı günü İl Özel İdaresi Ağız ve Diş Hastalıkları Hastanesi'nde gerçekleştirildi. **'Dişhekimliği Cerrahisinde Komplikasyonlar ve Çözümleri'** konulu konferansta İstanbul Ü.D.F. Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof.Dr. Cengizhan Keskin konuşmacı olarak yer aldı.

Kamu eğitimlerinin ikincisi 18 Şubat 2014 günü İl Özel İdaresi Ağız ve Diş Hastalıkları Hastanesi'nde gerçekleştirildi. **'İmplant'** konulu konferansın konuşmacısı Marmara Ü.D.F. Protektik Diş Tedavisi Anabilim Dalı ve İDO Yönetim Kurulu üyesi Prof.Dr. Atilla Sertgöz'dü.

Salı Toplantıları'nın önümüzdeki aylarda da farklı konu ve konuşmacılarla devam edeceği bildirildi.

Yargıya müdahaleye tepki

17 Aralık sonrası gelişen yolsuzluk operasyonlarını yürüten savcı ve emniyet yetkililerinin birer birer görevden alınmaları üzerine İDO Yönetim Kurulu bir açıklama yaparak elinde devlet gücü olanların hukuka meydan okuduğunu,

yürütme ve yargı arasındaki kıyasıya kavganın başta güvenlik güçleri olmak üzere tüm kurum ve kuruluşlara yansıdığı ve adeta ülkeyi çökertecek hale geldiğini belirtti.

Can kurtarmak cezalandırılmaz

İDO, Sağlık Bakanlığı'nın Gezi Parkı olaylarında **"hukuka aykırı olarak yetkisiz ve kontrolsüz revir adı altında sağlık hizmetleri verdikleri ve amaçları dışında faaliyet gösterdikleri"** iddiasıyla Ankara Tabip Odası Yönetim Kurulu ve diğer organlarının görevden alınması için dava açmasına tepki gösterdi.

Ülke tarihinin gördüğü en büyük ve en önemli kitle hareketlerinden biri olan "Gezi Parkı" olaylarında sağlık çalışanlarının onca suya, gaza, copla, tehdide, baskıya rağmen ayırım yapmaksızın ihtiyacı olan herkese yardım ellerini uzattıkları belirtilen Oda açıklamasında **"Vicdanlara sığmayan bu davada Ankara Tabip Odası Yönetim Kurulu ve Onur Kurulunun yanında olduğumuzu yüksek sesle ifade ediyoruz. Umarız bu dava ile ülke tarihine utanç duyulacak bir sayfa daha ilave edilmez"** dendi.

İDO çeşitli ilçelerde çalışan meslektaşlarımızı bir araya getirdiği kahvaltılı toplantılarla meslektaşlarımızın bölgelerinde yaşadıkları sorunları dinliyor (solda). 18 Şubat'ta yapılan 'İmplant' konulu konferansın konuşmacısı Prof.Dr. Atilla Sertgöz'dü.

TDB Genel Kurulu Meclis'i bekliyor

Geçtiğimiz yıl İstanbul Dişhekimleri Odası'nın başvurusu üzerine 3224 sayılı Türk Dişhekimleri Birliği Yasası'nın TDB delegelerinin seçimiyle ilgili maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş ve TBMM'ye yeni düzenleme için bir yıllık bir süre tanınmıştı. Sürenin dolduğu 17 Mart'a kadar beklenen düzenlemenin yapılmaması nedeniyle Nisan ayında genel kurullarını yapacak olan dişhekimleri odaları TDB delegelerini seçemeyecek. Konunun siyasi ve hukuki yanlarıyla ilgili olarak TDB Genel Sekreteri Tarık İşmen ve TDB Hukuk Danışmanı Mustafa Güler'den bilgi aldık.

TDB Genel Sekreteri Tarık İşmen:

'Gerekirse odalarımızı TDB Genel Kurulu gibi değerlendiririz'

Odaların delege seçimleriyle ilgili problem nereden kaynaklandı?

1985 yılında 3224 sayılı TDB Yasası hazırlanırken temsilde adalet gerekçesiyle delege sayıları asgari 5, azami 10 olarak belirlenmişti. Bu aslında o zaman için de çok adil bir dağılım sağlamıyordu ama aradan geçen 30 yılı yakın zamanda İstanbul, Ankara, İzmir gibi illerde nüfusun ve dişhekimleri sayısının diğer illere nazaran büyük bir hızla artması nedeniyle günümüzde tümüyle adilane olmaktan uzak bir düzenleme haline geldi.

Sayısal örnek verirseniz, bir delege kaç dişhekimini temsil ediyor?

Bir dişhekimleri odası en az 100 üyeye kurulabiliyor. 100 üyesi olan bir odanın beş delege ve doğal delege olan başkanıyla birlikte altı delege oluyor.

200'e kadar üyesi olan odalar beş, 500'e kara üyesi olanlar yedi, 500'den fazla üyesi olanlar da üye sayısı kaç olursa olsun 10 delege seçebiliyordu. Yani 100 üyesi olan bir odada bir delege 20 dişhekimini temsil ederken İzmir'de yaklaşık 140, Ankara'da 200, İstanbul'da ise 700 dişhekimini temsil ediyordu.

Dört yıl kadar önce İstanbul Dişhekimleri Oda'mız bu düzenlemenin temsilde adalete aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Anayasa Mahkemesi başvuruyu haklı göreyerek yasanın ilgili maddesini iptal etti. İptal ederken de "bu yasa altı ay sonra yürürlüğe girecek, bir yıl içinde de TBMM'nin yeni düzenleme yapması gerekiyor" dedi.

Yeni düzenleme için sizin bir öneriniz var mıydı?

Evet, TDB olarak kararlarımızı mümkün olduğunca odalarımızla geniş bir mutabakat sağlayarak almayı uygun buluyoruz. Bu konu da Başkanlar Konseyi toplantılarımızda tartışıldı ve son olarak odalarımızla mutabık kaldığımız düzenlemeyi Meclis'te grubu bulunan partilere ve milletvekili meslektaşlarımıza iletтік. Sonrasında da çeşitli kereler bunun Meclis'ten bir an önce geçirilmesi gerektiğine dair hatırlatmalarımızı yaptık. Ancak ne yazık ki hâlâ bu yönde bir adım atılmış değil. Bu durumda Nisan ayında dişhekimleri odaları genel kurullarını yapacaklar ama TDB delegelerini seçemeyecekler.

Mutabık kalınan önerinin içeriği neydi?

Yine sayısal olarak az üyesi olan odalarımızı koruyan, büyük odalarla aradaki farkı çok açmayan bir öneriydi. Bu öneride de yine bin üyeye kadar yine aynı delege sayıları geçerli olacak, binden sonra her 500 üye için bir delege eklenecek.

Peki bundan sonra ne olabilir, TDB Genel Kurulu toplanamayacak mı?

Geçmişte buna benzer iki örnek ya-

şanmış; Türk Eczacıları Birliği ve Türk Tabipler Birliği'nin yaşadığı iki deneyim var. Onlarda da aynı şekilde, temsilde adaletsizlikten dolayı yasalarının ilgili maddeleri iptal edilmiş. Her ikisinde de yaklaşık dört yıl sonra yeni düzenleme yapılmış. Her iki örgüt de genel kurullarını ancak bu düzenlemeler yasalattıktan sonra yapabilmış.

Bu durumda odalarımız genel kurullarında yönetim, denetleme ve disiplin kurullarını seçecekler, ancak yeni bir yasa çıkana kadar delege seçimini yapamayacaklar.

Ne zamana kadar?

Eğer yasal düzenleme Türk Dişhekimleri Birliği'nin Kasım ayında yapılacak olan genel kurulundan önce kabul edilirse odalarımız olağanüstü bir genel kurul yaparak sadece delegelerini seçecekler. TDB Genel Kurulu da bu delegelerle yapılacak.

Eğer yasa bizim olağan genel kurulumuza yetişmezse Türk Dişhekimleri Birliği'nin seçilmiş Merkez Yönetim Kurulu ve diğer organları görevine devam edecekler; yasa çıktıktan sonra odalarımız olağanüstü genel kurullarıyla delegeleri belirleyecek ve Türk Dişhekimleri Birliği de bu delegelerle olağanüstü bir genel kurul düzenleyecek.

Bu durumun ne gibi sakıncaları olabilir?

Her şeyden önce bu yasa yapılmadığı için birçok meslektaşımızın Türk Dişhekimleri Birliği'ne delegasyon olarak su-

nacağı katkılar engellenmiş oluyor. Ama Türk Dişhekimleri Birliği odalarını bir genel kurul gibi kullanacaktır, bu konuda kimsenin endişesi olmasın. TDB Merkez Yönetim Kurulu yine odalarla yaptığı her toplantısını bir küçük genel kurul olarak addederek, onların olunmuş fikirlerini, ortak aklı kullanacak şekilde yürütmesini devam ettirecektir. Ve umuyoruz ki olağan genel kurulumuzda, aldığı görevi layığıyla yerine getirmiş olarak yeni yönetimlere devredecektir.

Peki, bu durumda kaçınılabiliyor muydu, TDB'nin bu durumu önleme imkânı var mıydı?

Hayır, Anayasa Mahkemesi'nin iptal ettiği bir yasa var. Türkiye'de yasaların ve Anayasa Mahkemesi'nin üstünde hiçbir şey yok. Bundan tek bir yolla kaçınılabılırdi; TBMM'nin Anayasa Mahkemesi'nin kendisine verdiği sorumluluğu ve görevi yerine getirerek bu yasayı çıkarmasıyla.

Bu konuda Meclis'te grubu bulunan partilere Türk Dişhekimleri Birliği yasasında hem bu delege sistemiyle ilgili hem de diğer konulardaki değişmesini talep ettiğimiz maddeleri götürdük. Ayrıca dişhekimleri milletvekillerimiz aracılığıyla, özellikle de iktidar partisinden meslektaşımız Bayram Özçelik aracılığıyla üç defa bunu görüştük ve bir an önce hayatta geçirilmesi için uyarıda bulunduk. Amaç Meclis'in yoğun trafiği arasında bizimle ilgili yasa ihmal edildi ve atlandı.

Özellikle hasıraltı edilmesi gibi bir durum olabilir mi?

Bundan kimsenin bir çıkar sağlayacağını düşünmüyoruz. Ama genel olarak Türk Dişhekimleri Birliği yasasına bir müdahale düşünülmüyorsa; diğer meslek birliklerinde, Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliği'ne (TMMOB) bağlı odalara yönelik yapılan müdahaleler gibi bir olay düşünülmüyorsa, bu küçük yaşla uğraşmak yerine toptancı bir şekilde yasamıza müdahale etmek fikri var mıdır bilemiyoruz. Bu kaygıyı taşıyoruz tabii. <

TDB Hukuk Danışmanı Mustafa Güler:

'Meclis irade gösterirse yasa iki günde çıkar'

Bu meseleye yol açan hukuki süreci kısaca özetleyebilir misiniz?

3224 sayılı Türk Dişhekimleri Birliği yasasında TDB delegele-
rinin sayısı üye sayısına göre be-
lirlenmiş. Üye sayısı 200'e kadar
olanlar beş, 500'e kadar olanlar
yedi, 500'den fazla olanlar da 10
delegeyle temsil edilmiş denmiş.
Ama burada 500'den fazla derken
501 ile 5000 arasında hiçbir ayırım
gözetmemiş.

Buna ilişkin olarak İstanbul
Dişhekimleri Odası yanlış ha-
tırlamıyorsa 2001'de Anayasa
Mahkemesi'ne gitmiş ve Mahke-
me başvuruyu reddetmişti. Ana-
yasa Mahkemesi'ne aynı konuyla
ilgili olarak 10 yıl geçmeden tek-
rar başvuramıyorsunuz.

Bu süre tamamlandıktan sonra İstan-
bul Dişhekimleri Odası Ankara İdare
Mahkemesi'nde dava açarak bu düzen-
lemenin hukuka aykırı olduğunu iddia
etti. Mahkeme iddiayı uygun gördü ve
Anayasa Mahkemesi'ne taşıdı. Anaya-
sa Mahkemesi bu sefer iptal kararı verdi.

Neden?

İptal kararı vermesi doğal; çünkü Ana-
yasa Mahkemesi daha öncesinde hemen
hemen aynı kuralları içeren Türk Eczacı-
ları Birliği ve Türk Tabipleri Birliği'ne
ilişkin yasalarda da bunları iptal etmiş-
ti zaten. Son olarak Türk Dişhekimle-
ri Birliği yasası gitti, onu da demokra-
tik seçim imkanlarını ortadan kaldırdı-
ğı ve o nedenle temsilde adaletsizliğe yol
açtığı gerekçesiyle iptal etti. İptal ettik-
ten sonra da "Mahkemenin bunu iptal
etmiş olması hukukta bir boşluk do-
ğurur, ortaya çıkacak boşluğu bertaraf
edebilmek için TBMM'nin bir yıl içeri-
sinde düzenleme yapması gerekir, bir
yıl sonra benim kararım yürürlüğe gi-
recektir" dedi. Ne yazık ki Meclis buna

ilişkin hiçbir düzenleme yapmadı ve 17
Mart 2013 tarihinde Anayasa Mahkeme-
si kararı yürürlüğe girdi.

Peki, şimdi ne olabilir?

Türk Dişhekimleri Birliği'nin Anayasa
Mahkemesi kararının çıkmasından önce
Başkanlar Konseyi'nde tartışarak hazırladığı ve Meclis'teki tüm partilere ilet-
tiği değişiklik önerileri var. Bu arada ye-
rel seçimler için TBMM tatile girmiş du-
rumda. Nisan ayı içerisinde de dişhe-
kimleri odalarının genel kurullarını yap-
maları gerekiyor. Ama bu iptalin ardın-
dan delege seçimlerini yapabilecekleri
bir yasal düzenleme yok ortada.

Daha önce yaşanan Türk Eczacıları
Birliği ve Türk Tabipleri Birliği de-
neyimlerinde Meclis onlara ilişkin ya-
sal düzenlemeleri iptal kararının yürür-
lüğe girmesinden üç dört yıl sonra yaptı.
Bu düzenlemeye kadar odalar genel ku-
rullarını yaptılar ama delegelerini seç-
mediler. Bizde de Nisan ayı başında bu
yasa çıkmazsa aynı durum söz konusu
olacak.

Çıkması ihtimali var mı?

Teorik olarak mümkün, is-
terlerse iki gün içerisinde çı-
karabilirler, ama Meclis'in iki
yıldır buna vermediği önemi
seçim sonrası heyecanı içe-
risinde vereceğini beklemek
çok gerçekçi değil.

Odalar genel kurullarını
yaptıktan sonra yasa çıkar-
sa sadece delegeler için yeni-
den bir genel kurul toplamak
zorunda kalırlar. Hiç istedi-
ğimiz bir şey değil, hem oda-
larımıza ekonomik bir külfet
oluşturacak hem de genel ku-
rulların atmosferinin dışında
sadece delegeler için böyle bir
seçim yapılmış olacak. Ancak
böyle bir zorunluluk ortaya

çıkacak ve bununla karşı karşıya kalaca-
ğız gibi görünüyor.

**Peki, TDB Genel Kurulu'na
kadar da çıkmazsa?**

O durumda TDB genel kurulunun da
yapılma olanağı yok, çünkü sadece do-
ğal delegeler var. Onlarla bir genel kurul
toplanması söz konusu olamaz.

Eski delegeler geçerli olabilir mi?

Hayır, eski delegeler iki yıl için seçilmiş-
tir ve onlarla yeniden bir seçim yapıla-
maz. Daha önceki eczacıların ve tabip-
lerin deneyimlerinde de böyle bir şey ol-
madı zaten.

Eğer yasa TDB'nin olağan genel kurul
zamanı olan Ekim 2014'ten sonra çıkar-
sa ve geçişe ilişkin kurallar koyduysa o
kurallara göre yapılır genel kurul. Hiç-
bir kural koymazsa odalar yine sadece
delege seçmek için olağanüstü genel ku-
rula gidecekler. Seçilen delegelerle de
TDB genel kurulu yapılır ve yeni organ-
lar seçilir.

Dünya Oral
Sağlık Günü
20 Mart

Bütün çocukların gülmesi için

TDB 20 Mart Oral Sağlık Günü vesilesiyle İstanbul'da bir basın toplantısı düzenleyerek Türkiye'deki ağız diş sağlığı göstergelerine ilişkin verileri gazetecilerle paylaştı. Toplantıya Türkiye Diyabet Vakfı Başkanı Prof.Dr. M. Temel Yılmaz da katıldı.

20 Mart Dünya Oral Sağlık Günü vesilesiyle İstanbul'da bir basın toplantısı düzenleyen TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Taner Yücel Türkiye'deki ağız diş sağlığı göstergelerine ilişkin verileri gazetecilerle paylaştı. Listerine'in sponsorluğunda düzenlenen toplantıya Türkiye Diyabet Vakfı Başkanı Prof.Dr. M. Temel Yılmaz da

katılarak ağız-diş sağlığının diyabet açısından önemine dikkat çekti. Toplantıyı kalabalık bir görsel ve yazılı medya muhabirleri grubu izledi.

Ağız diş sağlığıyla ilgili farkındalığı küresel, bölgesel ve ulusal düzeyde arttırmak amacıyla 2013'e kadar her yıl 12 Eylül'de kutlanan 'Dünya Oral Sağlık Günü', Dünya Dişhekimleri Birliği (FDI)

AĞIZ DIŞ SAĞLIĞI ÜZERİNE KÜRESEL GERÇEKLER

- ▶ Dünya nüfusunun % 90'ı diş çürüğünden periodontal hastalıklara, ağız kanserlerine kadar sıralanan ağız diş hastalıkları nedeniyle acı çekmektedir.
- ▶ Dünya nüfusunun sadece % 60'ı ağız diş sağlığı hizmetlerine erişebilmektedir.
- ▶ Dünya çapında okul çağı çocuklarının % 60-90'ında diş çürüğü bulunmaktadır.
- ▶ Çoğu ülkede ağız kanseri insidansı 100.000'de 1 ila 10 arasındadır.
- ▶ Ağız kanseri tüm kanser türleri arasında yaygınlık açısından 8. sıradadır ve tedavisi en maliyetli olanıdır.
- ▶ İki temel risk faktörü olan tütün ve alkolü birlikte kullananlarda ağız kanseri riski 15 kez daha fazladır.
- ▶ Gelişmiş ülkelerde halk sağlığı harcamalarının % 5-10'u ağız sağlığıyla ilişkilidir.
- ▶ Diş ağrısı çoğu ülkede okula devamsızlıkların birinci nedenidir.
- ▶ Fazla şeker tüketimi diş çürüğü ve diyabetin bir numaralı risk faktörüdür. Yoksul ülkelerde diyabet nedeniyle ölümlerin yaklaşık % 80'ini oluşturur.

kongreleriyle peşpeşe gelmesi nedeniyle önemine yakışır düzeyde kutlanmadığı gerekçesiyle geçtiğimiz yıl ilk kez 20 Mart'ta kutlanmıştır.

'İyi bir ağız sağlığı en temel insan hakkıdır'

TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Taner Yücel 'İyi bir ağız sağlığı en temel insan hakkıdır' diyerek başladığı konuşmasında 20 Mart Dünya Oral Sağlık Günü'nün, bireylerin, ailelerin, toplumların ve hükümetlerin ağız sağlığının dolayısıyla sağlıklı bir yaşamın farkındalığını oluşturmak amacıyla ve dünya genelinde FDI üyesi olan 150'den fazla ülkede kutlanan önemli bir gün olduğunu altını çizdi.

FDI'nın, dünya genelinde nezdelen sonra ikinci en yaygın hastalık olan diş çürüğü ve dişeti hastalıklarını kontrol altına almak ve ağız diş sağlığı hakkındaki toplum bilincini artırmak amacıyla 20 Mart gününü Dünya Oral Sağlık Günü olarak ilan ettiğini anlatan Prof.Dr. Taner Yücel, ülkemizde yapılan araştırmalarda farklı yaş gruplarında ortalama çürük+dolgulu+çekilmiş diş sayısının 6.3 iken 60 yaş ve üzerindeki bireylerde çekilmiş diş sayısının 23, 65 yaş ve üstü bireylerde de total dişsizlik oranının % 67 düzeyinde bulunduğunu belirtti.

Yücel, 2011 yılında yayımlanan Bir-

Prof.Dr. Temel Yılmaz'ın ağız diş sağlığının diyabetle karşılıklı ilişkisine dair verdiği bilgiler basın mensupları tarafından ilgiyle karşılandı.

leşmiş Milletler Siyasi Deklarasyonunda, yılda 36 milyon insanın ölümüne sebep olan bulaşıcı olmayan hastalıklar (kardiyovasküler hastalıklar, diyabet, solunum yolu hastalıkları,

ğu sonucuna varıldığını ifade etti.

Diyabet ve ağız diş sağlığı birbirini etkiliyor

7,2 milyon diyabetli hastanın olduğunun bilimsel çalışmalarla ortaya konulduğu ülkemizde son 10 yıl içerisinde bu hastalığın %100 artış gösterdiğini ve bu nedenle de Avrupa'da en yüksek hasta sayısı olan ikinci ülke olduğumuzun altını çizen Türkiye Diyabet Vakfı Başkanı Prof.Dr. Temel Yılmaz, kan şekeri yüksekliği ve vücudun savunma sistemini baskılayıcı etkisi nedeniyle diyabetin ağız ve diş sağlığını en fazla bozan hastalıklar grubu içerisinde yer aldığını vurguladı.

Yapılan araştırmalarda 35 yaş üstü diyabetli hastalarda dişeti hasta- ➤

Dünya Oral Sağlık Günü

20 Mart

kanserler) ile ağız ve diş sağlığını etkileyen hastalıkların aynı risk faktörlerini taşıdığını, dolayısıyla ağız ve diş sağlığının korunmasının genel sağlığın korunmasının da bir parçası oldu-

Prof.Dr. Yılmaz ve Prof.Dr. Yücel, toplantı sonrası TDB Toplum Ağız Diş Sağlığı Eğitimi Komisyonu üyeleri ve toplantıya destek veren Listerine yetkilileriyle birlikte.

lıklarının oranının %80-90'lara ulaştığını, Tip 1 diyabetli çocuk ve gençlerde diyabetli olmayanlara göre dişeti hastalıklarının 6-7 kat daha yüksek bulunduğunu, bu nedenle dişeti hastalıklarının diyabetin önemli komplikasyonlarından olarak nitelendirildiğini de belirtti. Öte yandan diyabetli hastalardaki yetersiz ağız-diş sağlığının kan şekerinin kontrolünü ve HbA1c düzeyini olumsuz olarak etkilediğini, dolayısıyla her iki hastalığın da karşılıklı etkileşim içerisinde olduğuna dikkat

çektii.

30 yıl beraber çalıştığı hocasını dişeti hastalığı sebebiyle yitirdiğini aktaran Yılmaz, diyabet ve ağız diş sağlığının karşılıklı olarak birbirini etkilediği bilgisini verdi ve kötü ağız hijyeni ve dişeti hastalıklarının kan şekerini yükselttiğini, yüksek kan şekeri ve diyabetin de diş ve dişeti hastalıklarına, ağız kuruluğuna yol açtığını söyledi.

İstanbul Deklarasyonu'na atfı
Basın mensuplarına diyabet hastala-

rıyla yapılmış video anketleri de izleten TDB Genel Başkanı Taner Yücel diş çürüğü ve dişeti hastalıklarının önlenabilir, engellenebilir ve yönetilebilir hastalıklar olduğunu ve oral sağlık olmadan genel sağlığın mümkün olmayacağını unutulmaması gerektiğini vurguladı. Yücel, bu noktada dişhekimlerinin özel bir önem kazandığını ve geçtiğimiz yıl FDI İstanbul Kongresi'nde imzalanan İstanbul Deklarasyonu'yla da bu öneme vurgu yapıldığını sözlerine ekledi. <

Listerine Profesyonel Program Müdürü Buket Halvaşı:

'Dünya Oral Sağlık Günü'ne tüm dünyada destek oluyoruz'

Dünya Oral Sağlık Günü firmanız için ne anlam ifade ediyor?

Johnson& Johnson dünyanın bir numaralı sağlık şirketi. 20 Mart Dünya Oral Sağlık Günü'nün dünya çapında yapılan tüm etkinliklerinde de Listerine markamızla sponsorlar arasında yer alıyoruz. Burada amacımız toplumun ağız sağlığıyla ilgili olarak bilinçlendirilmesine destek olmak ve doğru ağız bakımının nasıl yapılacağı konusunda bilgilendirmek. Ağız bakımında üç önemli adım var; öncelikle fırçalama, sonra diş ipi kullanımı ve sonrasında da gargara kullanılarak tüm ağız florasını bakterilerden arındırmak gerekiyor.

Dünya çapında destekliyoruz dediniz, ne tür faaliyetleriniz oluyor?

Dünya Dişhekimleri Birliği FDI ve tüm dünyadaki dişhekimleri birlikleriyle beraber bu günü kutluyoruz. Gelişmekte olan ülkelerde bunun önemi daha da artıyor. Çünkü çoğunlukla bu ülkelerde ağız diş sağlığı bilinci biraz daha düşük.

Bu anlamda çeşitli bilinçlendirme çalışmalarında dişhekimleri birlikleriyle birlikte yer alıyoruz.Yine, dişhekimliği fakülteleriyle beraber çalışıyor ve onların bilinçlendirme çalışmalarına da destek

oluyoruz. Türkiye'de Türk Dişhekimleri Birliği'nin öncülüğünde sponsor olarak bu günü kutlamayı uygun buluyoruz.

Biz zaten her zaman öncelikle dişhekimlerinin önerisiyle ön planda olmak isteyen bir ürünüz. Bu nedenle dişhekimlerinin ve dişhekimliği öğrencilerinin yaptığı aktivitelere destek veriyoruz. Türk Dişhekimleri Birliği'nin öğrenci kollarının toplumu bilinçlendirme çalışmaları var, o çalışmalara destek oluyoruz.

Ağız gargaraları henüz diş macunları gibi yaygınlaşmış bir ürün çeşidi değil. Bu alışkanlığın yerleşmesinde

bir gelişme var mı?

Aslına bakarsanız Türkiye'de ağız diş sağlığı bilincinin geriliği nedeniyle diş fırçalama ve diş macunu tüketiminde de gelişmiş ülkelerin oldukça gerisindeyiz. Önce fırçalamak gerektiğini öğretmek gerekiyor. Burada zaten dişhekimlerine çok büyük bir görev düşüyor.

Tabii diş fırçalamanın düşük olduğu bir ülkede gargara kullanımı da çok düşük. Biz dişhekimleri aracılığıyla halkı bilinçlendirmeye çalışıyoruz, bir alışkanlık oluşturmaya çalışıyoruz. Fırçalama ve diş ipi kullanımından sonra gargara kullanımıyla ağız tüm bakterilerden arındırmak gerektiğini yerleştirmeye çalışıyoruz.

Gargara kullanım oranında bir gelişme var mı Türkiye'de?

Büyük bir artış var. 2008 yılında Listerine pazara girmişti, şu an %60 pazar payına sahip gargara pazarında. Her yıl gargara pazarı iki-üç kat büyüyor ve önümüzdeki yıllarda bunun daha da hızlı büyüyeceğini düşünüyoruz.

Dünya Oral Sağlık Günü mesajınız?

Sağlıklı bir ağız için komple ağız bakımı şart: Fırçalama, diş ipi ve sonrasında gargara kullanımı. <

Başkanlar Konseyi İstanbul'da toplandı

TDB Merkez Yönetim Kurulu ve Oda başkanlarını biraraya getiren Başkanlar Konseyi 8 Mart 2014 günü İstanbul'da toplandı. Toplantıda Sağlık Bakanlığı'nın flor vernik uygulama projesi ve Odaların delegasyon seçimlerine ilişkin maddenin iptaliyle yaşanan sorun da gündemdedi.

TDB Başkanlar Konseyi gündemdeki bazı önemli gelişmeleri değerlendirmek üzere 8 Mart günü İstanbul'da toplandı. TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Taner Yücel açılış konuşmasını yaptıktan sonra toplantının Dünya Kadınlar Günü'ne geldiğine dikkat çekerek katılan kadın oda başkanlarına birer çiçek sundu.

İlk gündem maddesi olarak yakın dönemde Merkez Yönetim Kurulu'nun dişhekimleri odalarıyla yaptığı toplantılar hakkında bilgi verdi. Özellikle üye sayısı az olan odaların sorunlarına ilişkin geliştirilen çözümler dile getirildi.

Çocuklara flor vernik uygulanması projesi

Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürü Prof.Dr. İrfan Şencan ile yapılan toplantı hakkında bilgi veren Genel Başkan Yücel "2-12 Yaş Grubu Çocuklara Yılda 2 Kez Flor Vernik uygulama" projesinin Bakanlık tarafından gündeme getirildiğini aktardı. Bakanlığın bu uygulamaların serbest

çalışan dişhekimleri tarafından yapılması eğiliminde olduğunu belirten Yücel, bunun için de uygulama başına dişhekimlerine belli bir ücret ödeneceğini aktardı.

Proje hakkında söz alan bazı oda başkanları da kamunun esas görevi olan koruyucu dişhekimliğini bir yana

birakıp protez uygulamalarına yöneldiği bir ortamda serbest dişhekimlerinden koruyucu uygulamalar talep edilmesinin doğru olmadığını ifade ettiler. Yerel seçim yaklaşırken gündeme getirilen projenin siyasi bir kampanyanın parçası olabileceği kaygısı da dile getirildi.

Dünya Kadınlar Günü'ne denk gelen toplantı başlangıcında TDB Genel Başkanı Prof. Dr. Taner Yücel kadın Oda başkanlarına birer çiçek verdi. Fotoğrafta Manisa Dişhekimleri Odası Başkanı Sevgül Bora görülüyor.(solda) İstanbul Bağcılar'dan Belediye Meclisi'ne aday olan Ümit Yurdakul Merkez Yürütme Kurulu'ndan istifa etmesinin ardından Başkanlar Konseyi'ne bir veda ve teşekkür konuşması yaptı.

Dişsiad'dan ziyaret

Diş Sanayici ve İş Adamları Derneği DİŞSAD'ın yeni seçilen Yönetim Kurulu da toplantıyı ziyaret etti. Yönetim Kurulu adına Başkan Namık Kemal Sönmez, DİŞSAD'ın kuruluş amaçları ve faaliyetleri hakkında bilgiler verdikten sonra sektörün sorunlarını sıralayarak bu sorunların çözümünde TDB ve dişhekimleri odalarıyla daha yoğun bir işbirliği içinde olma arzularını ifade etti.

Toplantının ikinci bölümünde flor vernik uygulama projesine ilişkin kafaalarda oluşan soru işaretleri dile getirildi. Uygulamaların sağlıklı bir şekilde yapılmasının çok önemli olduğu, ancak milyonlarca çocuğa hangi şartlar altında bu uygulamaların yapılacağını belli olmadığı da ifade edildi.

Delegasyon seçimi problemi

Anayasa Mahkemesi'nin TDB Yasası'nın delege seçimleriyle ilgili maddesini iptal etmesi ve TBMM'nin yeni düzenleme yapmaması sebebiyle Nisan ayında yapılacak Oda genel kurullarında delege seçimi yapılamayacak olması da gündeme geldi.

Çeşitli olasılıkların değerlendirildiği tartışmalarda Oda genel kurullarının yapılmasından sonra TBMM'den yasal düzenlemenin çıkması halinde sadece delege seçimi için odaların olağanüstü genel kurullara gitmesinin gerekeceği ifade edildi. TDB olağan genel kuruluna kadar düzenlemenin yapılmaması halinde ise daha önce Türk Eczacılar Birliği (TEB) ve Türk Tabipleri Birliği (TTB) deneyimlerinde olduğu gibi düzenleme yapılana kadar var olan TDB organlarının görevlerini sürdüreceği belirtildi.

Veri gönderimi

Sağlık verilerinin toplanmasına ilişkin yaşanan gelişmeler de değerlendirildi. Torba yasayla yapılan düzenlemeden sonra da dişhekimlerinin verileri aktarmamaya devam ettiği aktarıldı.

Yerel seçimlerde belediye meclisi adayı olan Merkez Yönetim Kurulu üyesi Ümit Yurdakul bu çalışmalar se-

TDB Genel Başkanı Prof. Dr. Taner Yücel ve Genel Sekreter Tarık İşmen'in yönettiği toplantının gündem maddelerinden biri de veri aktarımı konusuydu.

Başkanlar Konseyi toplantıları Türkiye'de kurulu olan 34 dişhekimleri odasının başkan ve genel sekreterleri ile TDB Merkez Yönetim Kurulu'nu bir araya getiriyor.

Dişsiad Başkanı Namık Kemal Sönmez Başkanlar Konseyi toplantısına katılarak TDB ile ilişkileri ve dental fuarlarla ilgili görüşlerini paylaştı.

bebiyle MYK üyeliğinden istifa ettiğini açıkladı ve bir veda konuşması yaptı. Yurdakul'dan boşalan MYK üyeliğine ilk sıradaki yedek üye Ergin Kuyumcu

getirildi.

Toplantı oda yöneticilerini bölgelerinde yaşanan sorunları paylaştıkları serbest tartışma bölümüyle son erdi.

'Egenin tüm güzelliklerini paylaşmaya çağırıyoruz'

29-31 Mayıs 2014 tarihleri arasında Aydın Dişhekimleri Odası'nın organizasyonu ile Kuşadası'nda yapılacak TDB 20. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi için zaman daralırken hazırlıklar da büyük oranda tamamlanmış durumda. Kongre Genel Sekreteri Günhan Eskicioğlu'dan hazırlıkların son durumu hakkında bilgi aldık.

Kongre organizasyonunda bilimsel program tümüyle netleşti mi? Katılan önemli isimlerden bazı- rını ifade eder misiniz?

29-31 Mayıs 2014 tarihlerinde Kuşadası'nda düzenlenecek olan TDB 20. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi kapsamında bilimsel program ve kurslarımız tümüyle netleşti.

Kongremiz kapsamında dünyadan ve ülkemizden kendi dalarında uzmanlaşmış isimlerden oluşan programımızdan **Stephan Schultz, Urs Brodbeck, Christian Geinhardt, Amid İsmail, Ronald Steckbein, Sibel Göksel, Bilge Hakan Şen, Uğur Tekin, Ali Rıza Odabaşı, Oğuz Kılınç, Atilla Sertgöz, Nil Altay** gibi isimleri sayabiliriz.

Kongre Merkezi ulaşım açısından nasıl bir konumda? Otellerle Kongre Merkezi yakın mı?

Efes Kongre Merkezi (ECC) Türkiye'nin her noktasından kolaylıkla sağlanan kara ulaşımı, İzmir Adnan Menderes Havalimanı'na 45 dakika uzaklığı, Kuşadası Limanı'na 10 dakika mesafesi ve İs-

tanbul Atatürk Havalimanı'ndan 55 dakikalık uçuş süresiyle ulaşım açısından ideal bir konumda.

Kuşadası merkezinde ve Efes Kongre Merkezi'ne yakın çok sayıda otel bulunuyor. Misafirlerimiz otellerinden Kongre Merkezi'ne ulaşımında bir sıkıntı yaşamayacaklar.

Expodental'e ilişkin hazırlıklar hakkında da biraz bilgi verebilir misiniz? Fuar alanı nasıl? Ne kadar satış gerçekleşti?

Expodental'e ilişkin hazırlıklar oldukça yoğun geçti. Türk Dişhekimleri Birliği'nin ve dişhekimleri odalarının yıllardır büyük özveri ve başarıyla yapmış olduğu kongrelerin de etkisiyle firmaların ilgisi ve katılımları bizleri oldukça mutlu etti.

Efes Kongre Merkezi'nde 4000 m²'nin üzerinde bir fuar alanı satılmış durumda. Tüm katılımcı firmalara tekrar teşekkür ediyorum.

Kongrelerin mali olarak ayakta durması biraz da sponsor desteğine bağlı. Yeterince sponsor desteği sağlanabildi mi?

Mali olarak uluslararası bir kongre düzenlemenin maliyeti oldukça yüksek. Sponsor desteği olmadan böylesine büyük bir maliyetin altından kalkmanız da imkansız diyebiliriz.

Sensodyne, Signal, Colgate, İpana, Oral-B, Listerine ve TEB, Kongremize sponsor olarak destek verdiler. Bu firmalara katkılarından dolayı teşekkür ediyorum.

Son derece başarılı geçen bir FDI Kongresinin ertesinde organizasyonu üstlenmek avantaj mı yoksa dezavantaj mı sizce?

İstanbul'da yapılmış olan FDI Kongresi aslında Türkiye'de büyük kongrelerin başarıyla gerçekleşebileceğini Dünyaya ispat etmiştir. Bu nedenle biz bunu dezavantaj değil avantaj olarak değerlendiriyoruz. Çıtayı her zaman yukarıya doğru taşımak istiyoruz.

Kongreni kolay takip edilebilmesi açısından bir android uygulaması da hazırlamışsınız...

Evet, Kongre katılımcılarına kolaylık olması açısından, hem kongreye kayıt yaptırmak, konaklama problemini çözmek

bu uygulamayla halledilebiliyor. Aynı zamanda dişhekimliğinde çok önemli tekniklerin uygulandığı yoğun bir kurs programı hazırladık.

Meslektaşlarımız tüm bunların takibini de kayıtlarını da hem www.tdbkongreleri.com web sayfamızdan, hem de telefonlarına, tabletlerine indirebilecekleri mobil aplikasyonu kullanarak takip ede-

bilecekler. Bunun da katılımcıların işini bir parça daha kolaylaştıracağını düşünüyorum.

Kongreye ilişkin beklentilerinizi ve varsa meslektaşlarımıza iletmek istediğiniz mesajı alabilir miyiz?

TDB 20. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi kapsamında hazırlanan bilimsel programımız, konferansları, interaktif toplantıları, forumları, panelleri ve kurslarıyla meslektaşlarımız açısından oldukça doyurucu olacaktır diye düşünüyorum.

Egenin tüm güzelliklerini bir arada sunacak olan sosyal programımızda ise katılımcı meslektaşlarımızı aileleriyle, yakınlarıyla birlikte ağırlamaktan mutluluk duyacağız.

Bu bilgi ve sosyal paylaşım programına tüm meslektaşlarımızı bekliyoruz. <

Adnan Menderes Havalimanı'na 79 km mesafedeki Kuşadası, adını aldığı Güvercin Adası'ndan Dilek Yarımadası Milli Parkı'na, Efes antik kentinden Şirince'ye kadar görülmesi gereken birçok noktanın odağında yer alıyor.

Sosyal Komite üyeleri Güvercin Adası manzarası önünde poz verdi: Rüştü Kirman, Hatice İrik ve M. Levent Baysoyu (Başkan).

Sosyal Komite Başkanı Levent Baysoyu:

‘Sosyal program için de zaman ayırın’

Sosyal Komite olarak hangi işlerden sorumlusunuz?

Açılış kokteyli, gala yemeği, gezi programları, Kuşadası ve çevresinde yapılabilecek alternatif gezi ve aktivitelerin tespiti ve gelen misafirlerin yönlendirilmesinden sorumluyuz.

Bugüne kadar yaptığınız çalışmalar ve netleşen konularla ilgili bilgi verebilir misiniz?

Açılış kokteylimiz Kongrenin ilk gününün akşamı Efes antik kentinde ünlü Celsus Kütüphanesi önünde yapılacak. İkinci günün programında öğlen saatlerinde Psikolog Kutay Ürkmen ‘Gülümsemenin Büyüsü’ başlıklı bir konuşma yapacak.

Gala yemeğimiz de ikinci gün olan 30 Mayıs 2014 akşamında Jade Beach Club’te yapılacak. Pop müziğin güçlü sesi Işın Karaca gecemizin yıldızı olacak. Gala gecesinde sahne alacak sanatçıda mümkün olduğunca tüm katılımcılara hitap etmesi, eğlence yönünün de güçlü olması gibi niteliklere önem verdik. Işın Karaca bu niteliklere sahip isimler arasında en iyilerden biri.

Refakatçiler için 29, 30 ve 31 Mayıs günlerinde Meryem Ana - Efes - Şirince turu organize ediyoruz. Dişhekimleri için de 1 Haziran’da yapılacak.

Yine 1 Haziran’da günübürlük Samos adası turu düzenleyeceğiz. Bir de yatılı gidebilecekler için 31 Mayıs çıkışlı bir Samos turu yapacağız ama Samos için Şengen vizesi gerekiyor, bunu özellik-

le hatırlatıyoruz. Bu turların ayrıntıları hakkında www.tdbkongreleri.com sitemizden bilgi alınabilir.

Geçtiğimiz yıl FDI Kongresinde öğle yemeği verilmemişti. Kuşadası Kongresinde olacak mı? Gün içinde başka ne gibi ikramlar olacak?

Kongre süresince üç gün öğle yemeği ve her gün iki kez çay-kahve servisi yapılacak. Öğle yemekleri Kongre Merkezi yanındaki alanda açık büfe ve sıcak yemek servisi şeklinde olacak.

Açılış kokteyli ve gala yemeği gibi sosyal programlar ayrıca mı ücretlendiriliyor?

Gala yemeği ayrıca ücretlendiriliyor ama açılış kokteyli ücretsiz. Yalnız, tarihi mekanda olduğu için çevreye zarar vermek amacıyla katılım 300 kişiyle sınırlandırılacak. Gönül isterdi ki tüm meslektaşlarımız katılsın ama müze müdürlüğü tarafından böyle bir kısıtlama getirildi.

Aydın ve Kuşadası'na ilişkin sosyal programa ekleyeceğiniz bir özellik var mı?

Kuşadası Kongre Merkezine 8 km. uzaklıktaki Efes havaalanından Mikrolight

Meslektaşlarımıza bir mesajınız var mı?

Biz Aydın Dişhekimleri Odası olarak, meslektaşlarımızın Kuşadası'nda keyifli ve yararlı bir Kongre geçirmelerini ve buradan güzel anılarla ayrılmalarını diliyoruz.

Meslektaşlarımızın Kongre

re harici zamanlarda ilgilerine göre yapabilecekleri birçok gezi ve etkinlik imkanı var Kuşadası'nda.

Bunların yanında Kuşadası birçok alışveriş mağazaları, et - balık restoranları ve barları ile herkese uygun seçenekler sunmaktadır. Bütün meslektaşlarımızı Kuşadası'nda ağırlamaktan mutluluk duyacağız.

Görülecek Yerler

- > Efes Antik Kenti ve Müzesi,
- > Meryem Ana Evi,
- > İsa Bey Camii,
- > Selçuk Kalesi,
- > Şirince köyü,
- > Kuşadası kent merkezi ve Güvercin Ada,
- > Samos Adası
- > Oleatrium (Zeytinyağı Müzesi, Değirmen Restoran, Davutlar yolu)
- > Dilek Yarımadası Milli Parkı'nda yürüyüş (Güzelçamlı)

Yapılabilecek aktiviteler

- > Mikrolight uçuşu,
- > Gyrocopter uçuşu,
- > 8 kişilik Cessna uçaklarıyla bölge üzerinde havadan keşif gezileri
- > Tandem paraşüt atlayışı
- > Tüplü dalış
- > Su sporları
- > At veya jeep safari gezisi
- > Aqua Fantasy veya Adaland kaydırak parklarında eğlence
- > Adaland Dolphinpark'ta yunuslarla yüzebilme imkanı

uçuşu, Gyrocopter uçuşu, 8 kişilik Cessna uçaklarıyla bölge üzerinde havadan keşif gezileri yapılabilir. Biraz daha cesur olanlar isterse tandem paraşüt atlayışı da yapabilir.

Sualtıyla ilgilenen meslektaşlarımız için de çevredeki dalış okullarıyla dalış organizasyonu hazırladık.

Bu konularda gelecek taleplere Sosyal Komite tarafından yardımcı olunacaktır.

Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Komitesi Başkanı Hakan Uğur:

'Yurtdışından da ciddi bir katılım bekliyoruz'

Komitenizin görev alanına hangi işler dahil?

Öncelikle Basın Yayın Komitesi ile Halkla İlişkiler Komitesi'nin birleştirilmesiyle yoğun bir çalışma temposu gerektiğini belirtmeliyim. Kongre kapsamında yayınlanacak her türlü yazılı evrakı hazırlamak (afişler, duyurular, davetiyeler), kongre kitapçığı için konuşmacıların özgeçmişlerini ve konuşma metni özetlerini kitap haline getirmemiz gerekiyor. Kongrenin tüm ayrıntılarının net bir şekilde arşivlenmesi için her türlü çekim ve kayıt yapılacak.

Kongre'yle ilgili her türlü görsel malzemenin basımının yanında, bir yandan da geniş bir halk kitlesine ulaşmak için de gerek yerel gerekse ulusal medyayı kullanmaya çalışıyoruz. Profesyonel bir şirketle çalışmamıza rağmen, afişlerin ve duyuruların basımı, dağıtılması, yurtiçinde ve yurt dışında daha büyük bir kitleye ulaşma çabamız bizi daha fazla efor sarf etmeye itiyor.

Aydın Dişhekimleri Odası olarak ilk kez böylesine büyük bir organizasyonu üstleniyor olmanın verdiği gururla, bütün arkadaşlarımız çok candan ve içten bir şekilde şevkle tüm bunları kotarmaya çalışıyor.

Bugüne kadar yaptığınız çalışmalar hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

2013 yılında İstanbul'da yapılan FDI 101. Dünya Dişhekimliği Kongresi'nin ardından bayrağı devraldıktan sonra hemen çalışmalara başlandı. Yer belirlenmesinin ardından konuşmacı olacak öğretim üyelerine (yurtiçi ve yurtdışı) davetiyeler gönderildi. Daha sonra yurtiçi duyurular ve afişler hazırlandı.

Şu ana kadar TDBD ile iki duyurumuz meslektaşlarımıza ulaştı. Ayrıca sa-

Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Komitesi

Hakan Uğur (Başkan)
Serpil Çakır Kocaepli
Fusun Eskicioğlu

nal ortamda kayıt için gerekli hazırlıklar yapıldı. Sektörde bulunan firmalara ve ilaç şirketlerine katılım çağrısı yapıldı. TDB'nin ve Odalarımızın resmi internet sayfalarından da kongre duyuruları yapılıyor.

Halkla ilişkiler çalışmalarında nasıl bir yöntem izliyorsunuz?

Böylesine yoğun gündemli bir ortamda medyanın ilgisini çekmek çok da kolay değil. Ama toplumun merak ettiği soruları ilk elden cevaplamak ve dişhekimlerinin sadece para kazanmak için değil aynı zamanda toplumun ağız ve diş sağlığı için kamusal bir hizmet yapmaya çalıştığının da altını çizmek istiyoruz.

TDBD ile dağıtılan Kongre du-

yuruları haricinde yurt içinde ve yurtdışında hangi tanıtım yöntemleri kullanılıyor?

Yurt içinde birçok sektörel yayın ile Kongremizin daha geniş bir kitleye duyurulmasına çalışıyoruz. Ayrıca web sitesinden de kolayca her türlü bilgiye ulaşabiliyor. Geçen yıl İstanbul'da yapılan Dünya Dişhekimliği Kongresi'ne yurtdışından katılan dişhekimleri ve akademisyenlerin de içinde olduğu yaklaşık 3 bin kişiye e-mail yoluyla ulaşarak Kongremizin duyuru ve tanıtımını yaptık. Bu arada yerel ve ulusal basını da kullanarak geniş ve kitlesel bir kamuoyu oluşturmaya çalışıyoruz. Bir de mobil uygulamalarla meslektaşlarımızın cep telefonlarına (android destekli olanlara) duyuru ve bilgileri gönderebiliyoruz.

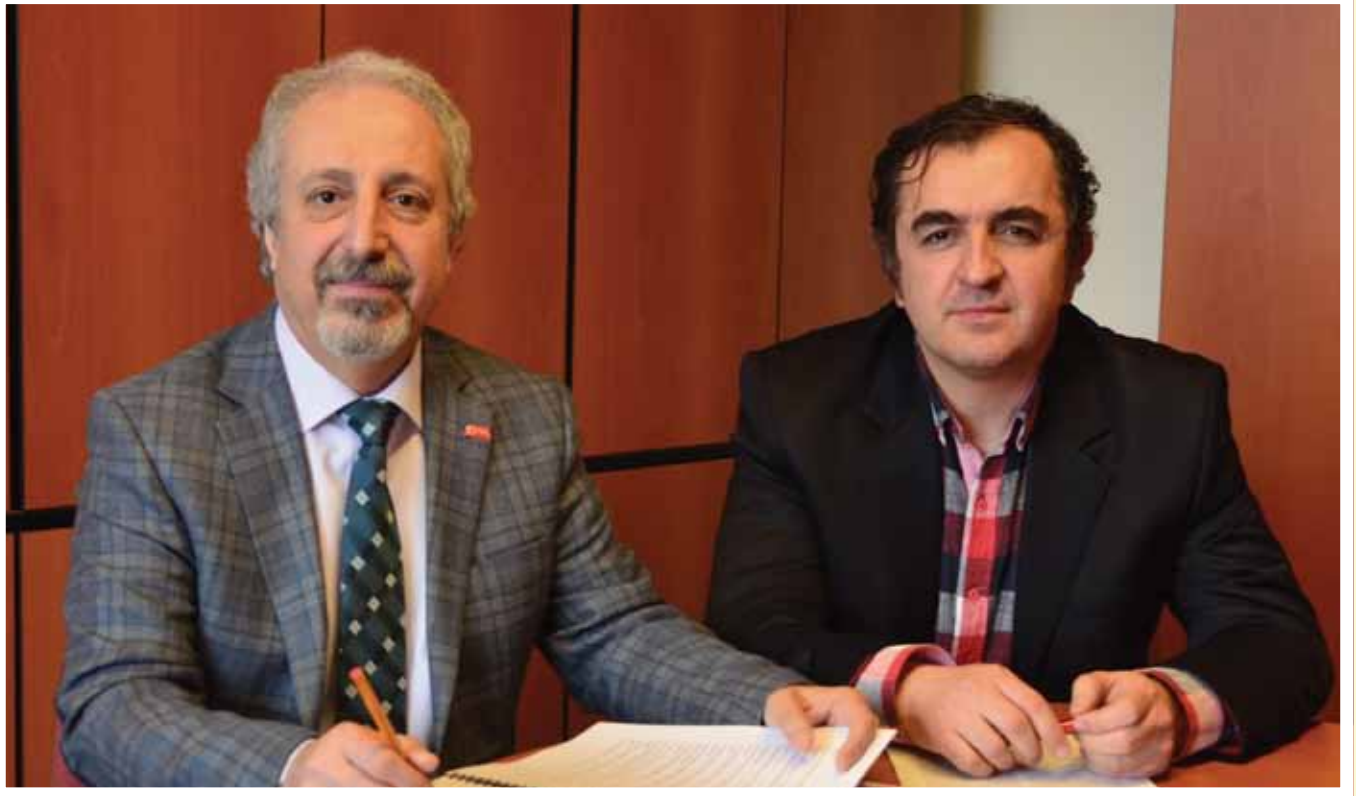
Kongrenin yapılacağı Kuşadası bir yandan turistik nitelikleri de son derece gelişkin bir bölge. Tanıtımlarda bunu öne çıkarmayı düşünüyor musunuz?

Elbette ki. Zaten yurt içinden Kuşadası'nın özelliklerini bilmeyen meslektaşımız yoktur sanıyorum. Ama yurtdışı katılımcılarımız için özellikle Efes antik kentinin ve Meryem Ana Evi'nin tanıtımını yapıyoruz. Yapılacak Kongrede hem mesleki doyum, hem de tarihi ve doğal zenginlikler ön plana çıkarılacak.

Meslektaşlarımıza bir mesajınız var mı?

Meslektaşlarımıza tek mesajımız olabilir; Mayıs'ta Ege'nin bu muhteşem yöresinde bizimle birlikte olsunlar. En güzel misafirperverliği göstermek için var gücümüzle hazırlanıyoruz. Buradan memnun ayrılacaklar.

'FDI 2020 Vizyonu ışığında sorunlarımızı tekrar ele alıyoruz'

Her TDB kongresi öncesinde gerçekleştirilen Meslek Sorunları Sempozyumu'nda (MSS) bu yıl İstanbul Deklarasyonu ve FDI 2020 Vizyonu ele alınacak. MSS'den sorumlu Merkez Yönetim Kurulu üyeleri Yusuf Kılıç ve İrfan Karababa'yla hem MSS'yi hem de sorumlu oldukları diğer komisyonlarla ilgili gelişmeleri konuştuk.

Öncelikle sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

Yusuf Kılıç: 1983 Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi mezunuyum. Askerliğimi yapıp, kamu dahil birkaç yerde çalıştıktan sonra 1988'de Muğla'ya yerleşerek muayenehanemi açtım. Hala muayenehanemde çalışmaktayım.

2002-2012 yılları arasında Muğla Dişhekimleri Odası Başkanlığı yaptım. 2012 yılında TDB Merkez Yönetim Kurulu'na (MYK) seçildim. MYK'da yapılan görev dağılımında Sağlık Turizmi ve Ağız Diş Sağlığına Yansımaları Komisyonu ile Serbest Çalışan Dişhekimlerinin Özlük Hakları Komisyonu'nun sorumluluğunu üstlendim.

Aydın 2014

Evliyim, eşim aynı zamanda meslektaşım. Bir kız, bir erkek olmak üzere iki çocuğum var.

İrfan Karababa: 1994 Gazi Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi mezunuyum. Sağlık kurum işletmeciliği ve işletme fakültesini bitirdim.

Yönetim organizasyon yüksek lisans eğitimine devam ediyorum. Mesleğimi uzun yıllar hem kamuda hem de serbest olarak sürdürdüm. Halen kamuda Denizli Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi'nde görev yapıyorum. İki dönem Denizli Dişhekimleri Odası Başkanvekilliği, üç dönem de Oda Başkanlığının yanı sıra TDB'de birçok komisyonda görev yaptım. 2012 yılında TDB Merkez Yönetim Kurulu'na (MYK)

seçildim.

TDB'nin Meslek Sorunları Sempozyumlarını düzenlemesinin amacı ne?

İrfan Karababa: TDB olarak her kongre öncesinde TDB yöneticileri Oda yöneticileri ve seçilen konularla ilgili mesleki paydaşlarımızın katılımıyla bir Meslek Sorunları Sempozyumu (MSS) yapılır ve bu konularla ilgili raporlar yayımlanır. Bu yıl MSS'de İstanbul deklarasyonu ve FDI 2020 Vizyonu'nu ele alacağız. Sempozyum kapsamında yapılacak çalışma grubu toplantılarının sonuçları ışığında raporlar hazırlanıp kamuoyuna açıklanacak.

Alt başlıklar neler olacak?

İrfan Karababa: Çok sayıda alt başlık

var. Bunlardan biri **Dişhekiminin Genel Sağlıkta Önemi ve Gelecekteki Misyonu**. FDI Kongresi'nde ana tema olan bu konuyla mesleğimizin insan sağlığıyla ilgisi ve önemi ele alınacak ve çok çeşitli katılımcılarla bu konu desteklenecek.

Ağız ve Diş Sağlığı Sunumunda Sorunlar, Beklentiler, Hedefler ve Çözüm Önerileri başlığı altında her kesimden hizmet üretenler (serbest çalışanlar, kamuda çalışanlar, üniversiteler vb.) hizmetten yararlanalar ve ilgili kamu kurumlarının katılımcılarıyla kaynakların en verimli hangi şekilde kullanılacağı, bunların gelecek projeksiyonunun nasıl olacağı üzerine çalışılacak.

İstanbul Deklarasyonu Işığında Geleceğin Eğitim Modeli ele alınacak. Eğitimdeki sıkıntılar, ilgili tüm kurumlarla konuşulacak ve sıkıntılarının düzeltilmesi, azaltılması, gelişmiş ülkeler kriterlerine uyumlanması için çalışılacak.

Yusuf Kılıç: Dişhekimisi Yardımcı Personelinin Durumu, önemi kendiliğinden ortada olan bir konu. Bir yapılanmanın niteliği oradaki tüm çalışanlarla ve onların her türlü donanımıyla doğrudan ilgilidir. Bu nedenle yardımcı personelimizin mesleki donanımı ve sağlığı bu başlıkta ele alınacak.

Dişhekimliğinin önemli bileşenlerinden sektörün sorunları **Dental Endüstriyel Sorunlar ve İlişkiler** başlığı altında irdelenecek. Sektörün sorunlarını bilmek ve çözümünde yardımcı olmak ve aynı za-

manda işleyişlerine vakıf olmak, onlardan alacağımız hizmetin kalitesini belirleyecektir.

Dental Laboratuvarlar, Sorunlar ve İlişkiler konusu yine önemli bir bileşeni-miz olan diş teknisyenleriyle ger-çekleştirilecek işbirliği-ni geliştirmemizi, hiz-met kalitemizi bir-likte yükseltebil-memizi sağla-mak açısin-dan önem verdiğimiz bir konu.

Profilaksi, TDB'nin kuruluşundan bu yana çok önem verdiği bir konu. Koruyucu tedavilerle ülkemizde çok geri olan ağız sağlığı göstergelerini gelişmiş ülkelerin seviyesine çekmek ve özellikle çocuklarımızın ve gençlerimizin ağız sağlıklarını korumak mümkündür. Meslek Sorunları Sempozyumu'nda bu çok önemli konu TDB, akademisyenler, ilgili resmi kurumlar ve tüm paydaşların katılımıyla bütün ayrıntısıyla ele alınacaktır. Toplum ve mesleğimiz için önemli olan bu çalışmadan çıkan sonuçlar kamu özel tüm kesimler tarafından etkili bir şekilde kullanılmalıdır.

Hangi kurum ve kuruluşlardan katılımcı çağırmaı düşünüyorsunuz?

Yusuf Kılıç: Tüm bu konular için başta oda yöneticilerimizi seçtikleri çalışma gruplarına mümkün olduğunca dengeli dağıtmaya çalışacağız. Onların bilgi birikimi ve deneyimleri önemli katkı sağlayacaktır. Fakültelerden ilgili akademisyenlerimizi, yine kamudan konularımızla ilgili bürokratları davet edip hem konulara bakış açılarını, önerilerini, konuyla ilgili eylem planlarını öğrenirken, onlara da kendimizi ifade etme fırsatı bulmuş olacağız.

Sektör temsilcileri ve dişhekimliğinin diğer bileşenlerinden de konuya hakim isimleri davet ederek sorunları ortaya koyup çözüm önerilerini birlikte geliştirmeye çalışacağız.

Tüm bu çalışmalarla TDB'nin birleştirici rolü pekiştirilirken, ağız diş sağlığında her sorunun muhatabı ve çözüm arayışlarına yardımcı olacağı vurgulanmış olacak.

Bu yıl Meslek Sorunları Sempozyumu'nda Dişhekiminin Genel Sağlıkta Önemi, Ağız ve Diş Sağlığı Sunumunda Sorunlar, İstanbul Deklarasyonu Işığında Geleceğin Eğitim Modeli, Profilaksi, Dişhekimisi Yardımcı Personelinin Durumu ve Dental Laboratuvarların Sorunları başlıkları altında toplam yedi çalışma grubu oluşturulacak.

Her yıl TDB kongreleri öncesinde üç gün boyunca belli bir konunun tüm paydaşlarından gelen temsilciler tarafından çalışma gruplarında ele alındığı bir Meslek Sorunları Sempozyumu düzenleniyor.

'Kamudaki meslektaşlarımızın üye olup olmaması onların sorunlarına yaklaşımımızı hiçbir zaman etkilemez ve değiştirmez. Ancak, meslek örgütüne verilecek her destekle sorunların çözümüne bir adım daha yaklaşılabileceği da unutulmamalı.'

MSS içerisinde başka bir toplantı olacak mı?

İrfan Karababa: MSS içinde ilgili çalışma grubu toplantılarının dışında meslekle ilgili tüm bileşenlerle ilişkilerin gelişmesi için görüşmeler yapılacak. Fakültelerimizin dekanlarıyla bir ortak toplantı yapacağız. Komşu ülke dişhekimleri birliklerinin yöneticileriyle son üç yıldır olduğu gibi biraraya geleceğiz. Programda olmayan başka toplantılar da ihtiyaca göre eklenebilir.

Yusuf Bey, sizin sorumlu olduğunuz komisyonlardan biri serbest çalışan dişhekimleriyle ilgili. Çalışma alanınızı biraz açar mısınız?

Yusuf Kılıç: Komisyonumuzun tam adı 'Serbest Çalışan Dişhekimlerinin Özlük Hakları Komisyonu'. Özlük hakları, daha çok kamuda olmakla birlikte genel olarak, bir kurum ya da kuruluşta çalışanların kişisel nitelikleri, yeterlilikleri, hizmet şartları, atanma ve yerleştirilmeleri, ilerleme ve sorumlulukları, ücretleri, ödenekleri, izinleri vs.nin kanun ve mevzuatlarla düzenlenmesi anlamına geliyor.

Bu tanım akla daha çok bordrolu çalışanları getirirse de serbest çalışan meslektaşlarımızın da özlük haklarıyla ilgili birçok sorunu var. Bizim Komisyonumuz serbest (muayenehanesinde, poliklinikte veya sayıları az da olsa özel tıp ve diş hastanelerinde) çalışan dişhekimlerine ilişkin sorunlar üzerinde duruyor.

Sorunlara ilişkin tespitlerinizden biraz bahseder misiniz?

Yusuf Kılıç: Her meslekte olduğu gibi mesleğimizin uygulanmasında da; toplumsal yarar ve hizmeti veren bireysel emek değerinin korunduğu optimum dengenin sağlandığı bir sistem olmalı. Bu nedenle biz de her çalışmamızı toplum ve meslek yararına olup olmadığı, yasalara uygun olup olmadığı yönlerinden değerlendirdiğimiz gibi etik normlara uygunluk süzgecinden de geçirmeliyiz.

Son yıllarda uygulanan sağlık politikaları genel tıpta ve dişhekimliğinde hem ortak hem de spesifik sorunlara yol açmıştır. Bu nedenle çalışmamıza bazı temel tespitler üzerinde durduk. Öncelikle dişhekim kimdir, hangi aşama ve maddi, manevi zorluklarla dişhekimliği olunuyor, bunu tespit ettik.

Sağlıkta dönüşüm projesinin etkileri, dünyada ve ülkemizde ağız diş sağlığı hizmet sunumunun yapılanmasının dün, bugün ve tercih nedenleri, bugün gelinen noktada bizim subjektif bir katkımızın olup olmadığı, mesleğin değersizleştirilmesi, emeğin ucuzlatılmasına karşı neler yapılabileceği, Kamu dışında çalışan meslektaşlarımızın hukuki ya da etik normlar açısından zor duruma düşmemesi için hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesi, meslektaşlarımızın meslek örgütüyle ilişkileri, muayenehanelere yönelik prosedürler, serbest çalışan dişhekimlerinin son yıllarda yaşadığı ekonomik sorunlara ilişkin çö-

züm önerileri ve bu bağlamda Kamunun serbest çalışan dişhekimlerinden hizmet alması gibi birçok başlık Komisyonumuzda ele alınacak ve bu konularda öneriler geliştirmeye çalışacağız.

İrfan Bey, sizin Komisyonunuz da Kamu çalışanlarının sorunlarıyla ilgili. Bu konudaki tespit ve önerileriniz neler?

İrfan Karababa: Meslektaşlarımızın yaşadığı sıkıntıları çözmek amacıyla kurduğumuz komisyonlardan biri de kamuda çalışan dişhekimlerinin durumları ve sorunlarıyla ilgili komisyondur. Genel Başkanvekilimiz Dr. Serdar Sütcü ile birlikte bu komisyonun sorumluluğunu yürütüyoruz. Komisyonumuzu oluştururken Kamunun her kesiminden ve her çalışma alanını temsil edebilecek meslektaşlarımızı bir araya getirmeye özen gösterdik.

Ben daha önce de bu komisyonda görev aldım. Kamudaki hizmet birimlerinde yaşanan sorunları ilgili kurumlarla beraber değerlendirip, bunlarla ilgili raporlar hazırladık. Kamuda çalışan meslektaşlarımız tam gün yasası, performans uygulaması, döner sermaye uygulaması, emeklilikte yaşanan sıkıntılar, sağlık çalışanına şiddet vb. sorunlarla ilgili bir çok özlük hakları sıkıntısı yaşıyor.

Bu sıkıntıların aşılabilmesi için meslektaşlarımızın meslek örgütüne tam destek vermesi gerektiğini düşünmekteyim. TDB bu sıkıntıların azaltılması ve düzeltilmesi için ilgili kurumlarla görüşmektedir. Diğer meslektaşlarımız gibi Kamuda çalışan meslektaşlarımızın da mesleğimizin birliğinin ifadesi olan TDB'ye verecekleri destek örgütü güçlendirecektir. Önümüzdeki günlerde kamusal alandaki tüm paydaşlar ve kamudaki meslektaşlarımızla bir araya gelinip sorunlar bütün ayrıntılarıyla ele alınacaktır.

Kamuda çalışan meslektaşlarımızın oranı nedir?

İrfan Karababa: Türk Dişhekimleri Birliği'nin 2012 verilerine göre Sağlık Bakanlığı, dişhekimliği fakülteleri ve diğer kurumlarda çalışan meslektaşlarımızın sayısı 10.144. Toplam içindeki oranı- >

'Her çalışmamızı toplum ve meslek yararına olup olmadığı, yasalara uygun olup olmadığı yönlerinden değerlendirdiğimiz gibi etik normlara uygunluk süzgecinden de geçirmeliyiz.'

na baktığımızda %40'a yükseldiğini görüyoruz.

Kamuda çalışan meslektaşlarımızın sayısı arttıkça, buralardaki sorunlar Odaların gündeminde daha çok yer alıyor mu? Yoksa çoğunlukla üye olmadıkları için ikinci planda mı kalıyor?

İrfan Karababa: Kamudaki meslektaşlarımız her zaman odalarımızın gündemindedir. Meslektaşımızın üye olup olmaması onların sorunlarına yaklaşımımızı hiçbir zaman etkilemez ve değiştirmez. Ancak, meslek örgütüne verilecek her destekle sorunların çözümüne bir adım daha yaklaşılacağı da unutulmamalı. Meslek örgütünün güçlü olması serbest ya da kamuda çalışan, tüm meslektaşlarımızı daha güçlü kılacaktır.

Kamuda çalışan meslektaşlarımızla daha sıkı bağlarımızın olmasını istiyoruz. Son FDI kongresinde tüm meslektaşlarımıza ulaşabilmek için ilgili tüm Kamu hizmet birimlerini bilgilendirdik. Buralardaki meslektaşlarımızın TDB kongrelerine çalıştıkları yerlerden kongre izinli sayılmalarıyla ilgili bilgilendirmeleri yapıyoruz.

Diğer bir Komisyonunuz da TBMM izleme Komisyonu. Bu izleme süreci Meclis'teki meslektaşlarımız aracılığıyla mı oluyor yoksa siz bizzat yasa tasarılarını mı takip ediyorsunuz

İrfan Karababa: Mesleğimizi ilgilendiren konularda iktidardan ya da muhalefetten tüm milletvekili meslektaşlarımız destek vermektedirler. Ancak kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütümüzle ilgili konularda fikir alışverişinde bulunmak ve bunları iyi bir şekilde değerlendirmek sorunların daha kolay çözümlenmesini ve ülke kaynaklarının en verimli şekilde kullanımını sağlayacaktır.

Yusuf Bey, sorumlu olduğunuz TDB komisyonlarından biri sağlık turizmini konu alıyor. Siz de turizmin gelişkin olduğu bir Oda bölgesinde uzun süre Oda başkanlığı yaptınız. Bu konudaki tespitleriniz ve önerilerinizi öğrenebilir miyiz?

Yusuf Kılıç: Özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında ulaşım olanaklarının artması ile insanlar daha çok mobilize oldular ve turizm yüzyılın önemli bir sektörü oldu. Her sektörde olduğu gibi bu sektörde de "girişimciler" olayı çeşitlendirerek yeni gelir olanakları arayışına girdiler. Bunlardan birisi de turizmin keyfiyetiyle sağlık ihtiyacını birleştirmek oldu.

Sağlık Turizmi dediğimizde çeşitli nedenlerle (sosyal, ekonomik) bir başka ülkede sağlık hizmeti almak amacıyla yapılan seyahatleri kastediyoruz.

Ağız diş sağlığı alanında bir sınıflandırma yaparsak gurbetçiler, ülkemize yerleşen yabancılar ve özel olarak bu hizmeti almak üzere ülkemize gelenler olmak üzere üç kategoriye ayırabiliriz. Esasen sadece

üçüncü kategoriyi sağlık turizmi tanımı içinde değerlendirmek mümkün. Ama burada da çeşitli etik ve hukuki sorunlar doğurmaya gebe bazı detaylar var.

Ne gibi sorunlar?

Yusuf Kılıç: Hastaların yurtdışından ülkemize getirilme yöntemlerine bakarsak birincisi, sayıları çok olmasa da özel hastaneler medyada reklam yaparak talep yaratmaya çalışmaktadır. İkincisi, daha çok turistik bölgelerde serbest çalışan meslektaşlarımız ya kendi adına kurdukları web sitesi üzerinden ya da bu alanda faaliyet göstermek üzere kurulmuş web sitelerine kaydolarak bu işi yapmaya çalışmaktadır. Ya da turist konakladığı tesisten yönlendirilmektedir. Üçüncüsü, turizm acenteleri, dernekler (fuarlarda tanıtım faaliyetiyle) ağız diş hastalarına aracılık yapmaya çalışmaktadır. Bunların her birinde de hukuki ve etik normlar çeşitli derecelerde zorlanmaktadır.

Sağlık Bakanlığı'nın konuya yaklaşımı nasıl?

Yusuf Kılıç: Bakanlık, sağlık turizmini gelir getirici bir kaynak olarak görüyor ve bunun için çeşitli planlamalar yapıyor. Medyada "Kamu hastaneleri, yabancıya vip hizmet dönemi başlattı" haber başlıkları altında "beş yıldızlı konfor" dile getiriliyor. Sağlık Bakanlığı özellikle turistik bölgelerde mülki idare öncülüğünde; Sağlık Grup Başkanlığının, bölgesel kalkınma ajansının, turizm şirketlerinin, ticaret ve sanayi odasının ve daha çok büyük ve orta ölçekli sağlık tesislerinin katıldığı bir ekip oluşturup; sağlık turizmi faaliyeti yapmaya çalışıyor. Doğrusu Sağlık Bakanlığı gibi Kamusal sağlık hizmeti vermekle görevli bir kurumun konunun diğer boyutları üzerinde fazlaca durmadan meseleye sadece "döviz geliri" penceresinden bakmasını yadırgıyoruz.

Tüm bunlar TDB olarak bu sürece daha fazla müdahil olmamız gerektiğini gösteriyor. Sağlık turizminin doğru yönlendirilmesine ve ticaretin sağlığın önüne geçmesini engellemeye çalışmalıyız. Bu süreci doğru bir mecraya yönlendirmenin, muayenehaneleri sürece doğru bir şekilde dahil edebilmenin yollarını, yöntemlerini konunun paydaşlarıyla birlikte geliştireceğiz. <

TDB Öğrenci Kolu 6. Olağan Genel Kurulu Ankara'da yapıldı

TDB Öğrenci Kolu örgütlülüğünü güçlendiriyor

İki yıllık faaliyet dönemini tamamlayan TDB Öğrenci Kolu yerel öğrenci kollarından gelen delegelerin katılımıyla 6. Olağan Genel Kurul toplantısını 15 Şubat 2014 günü Ankara'da yaptı. Son derece yapıcı tartışmalarla geçen Genel Kurul'da Öğrenci Kolu'nun yeni Merkezi Komisyonu da seçildi.

Dişhekimliği eğitimi veren 34 fakülteden seçilen 143 delegeden 125'inin katılımıyla TDB Öğrenci Kolu Genel Kurulu 15 Şubat 2014 günü Ankara Dedeman Oteli'nde gerçekleştirildi. Öğrenci Kolu Başkanı **Mehmet Yıldız**'ın açılış konuşmasının ardından yapılan oylamayla divan Kurulu'na **Hasan Yıldız** (Başkan), **Elif Güneysu** (Başkanvekili), **Ayşe Erdem** ve **Simge Öncü** seçildi.

TDB Genel Başkanı **Prof.Dr. Taner Yücel** ve Merkez Yönetim Kurulu üyeleri ile Ankara Dişhekimleri Odası Başkanı **Dr.Ali Rıza İlker Cebeci**, İstanbul Dişhekimleri Odası Başkanı **Murat Ersoy** ve Yönetim Kurulu üyesi **Güler Gültekin**, Türk Eczacıları Birliği Gençlik Komisyonu Başkanı **Ender Uçan**, Türk Tabipleri Birliği Tıp Öğrencileri Kolu Sözcüsü **Zülküf Akelma**, Türk Hemşireler Derneği Öğrenci Komisyonu Başkanı **Nihal Yıldız** ve Türkiye Fizyoterapistler Derneği Gençlik Komisyonu Başkan

Yardımcısı **Atilla Çağatay Sezik** Genel Kurula katılanlar arasındaydı.

Yeni Yönergeyle daha aktif bir Öğrenci Kolu

TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Taner Yücel dişhekimliği öğrencilerine seslenirken

2011 yılında değiştirilen Öğrenci Kolu Yönergesi sonrasında Kol çalışmalarının daha aktifleştiğini, bunun yapılan Kongre ve genel kurullarda da kendini gösterdiğini ifade etti. Geçtiğimiz Ağustos ayında yapılan FDI Kongresi'nde kabul edilen İstanbul Deklarasyonu hakkında

Genel Kurul Öğrenci Kolu'nu önümüzdeki iki yıl boyunca yönlendirecek organların seçimiyle sona erdi.

Genel Kurul açılışına TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Taner Yücel ve Merkez Yönetim Kurulu üyeleri de katıldı.

da kısaca bilgi veren Yücel, Deklarasyonun imzalanması ve içselleştirilmesinin önemine dikkat çekti. TDB olarak öğrenci kollarının güçlenmesine çok önem verdiklerini, gelecekte Oda ve Birlik organlarında görev almak üzere kendilerin hazırlamaları gerektiğini de öğrencilere hatırlatan TDB Genel Başkanı mesleğin sorunlarına öğrenciyken vakıf olmaya başlayan dişhekimlerinin çalışmalarına daha büyük katkı sağlayabileceğini söyledi.

TDB Öğrenci Kolu'ndan sorumlu Merkez Yönetim Kurulu üyesi Dr. Serhat Özsoy 22 yıl önce kurulan Öğrenci Kolu'nun başarılı bir dönem geçirdiğini belirtti ve Genel Kurul'a başarılar diledi.

'Dişhekimliği öğrencilerinin haklarından vazgeçmeyeceğiz'

İki yıldır TDB öğrenci Kolu Başkanlığı görevini yürüten Mehmet Yıldız da 2011 yılında itibaren doğal üyeliğin geçerli olmasıyla faaliyetlere katılımın arttığını belirtti.

"İçinde bulunduğumuz durumda, sağlık meslek örgütlerinin toplumsal olaylara ve gelişmelere sadece halk sağlığı yönünden baktıkları için suçlanmaması, pasifleştirilmesi, görevden alınması politikasının güdüldüğü günlerde, siyasi otoritelerin meslek disiplini ve etiği hakkında karar vermesi tartışılabilir" diyen Yıldız bu duruma karşı geleceğin yöneticileri ve sağlık emekçisi adayları olarak mesleğin onuruna ve meslek örgütüne sahip çıkılması gerektiğini belirtti.

Torba Yasa'da yer alan tek olum-

Toplantıya Türk Eczacılar Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Türk Hemşireler Derneği ve Türkiye Fizyoterapistler Derneği gençlik komisyonlarından konuklar da katıldı.

lu madde olmasına rağmen fakültelerde hizmet veren dişhekimliği öğrencilerine maddi destek sağlanmasının son anda Yasa'dan çıkarılması sürecine ilişkin olarak da bilgi veren Yıldız bu konudaki çabalarından vazgeçmeyeceklerini de ifade etti.

Konuşmaların ardından TDB Öğrenci Kolu faaliyet raporu sunuldu ve Genel Kurul'da dile getirilen görüş ve önerilerin hazırlanacak TDB Öğrenci Kolu 6. Olağan Genel Kurul Sonuç Bildirgesi'nde yer almasına karar verildi. Ardından seçimlere geçildi. <

Genel Kurul'da seçilen Merkezi Komisyon 19 Şubat 2014 günü ilk kez toplandı. Görev dağılımı şu şekilde belirlendi:

S	Başkan: • Mehmet Yıldız (Ankara D.O. Öğrenci Komisyonu)
E	Başkanvekili: • Handan Aytuğ Coşkuntuna (İzmir D.O. Öğrenci Komisyonu)
Ç	Genel Sekreter: • Osman Ulaşlı (Ankara D.O. Öğrenci Komisyonu)
İ	Sayman: • Selman Çelen (Kocaeli D.O. Öğrenci Komisyonu)
M	Ulusal Bilimsel Sorumlu: • Hülya Çerçi (İstanbul D.O. Öğrenci Komisyonu)
	Ulusal Öğrenci Değişim Sorumlusu: • Sina Saygılı (İstanbul D.O. Öğrenci Komisyonu)
	Editör: • Seda Özmen (Trabzon D.O. Öğrenci Komisyonu)

Ulusal Eğitim Sorumlusu olarak Uğur Aksoy, EDSA İletişim Sorumlusu olarak Azize İpek Yetiştii ve Ulusal Koruyucu Dişhekimliği Sorumlusu olarak da Orhan Kazan seçildiler.

8. Ulusal Öğrenci Kongresi Kocaeli'de yapıldı

Öğrenci Kolu'nun her yıl düzenlediği en önemli etkinliklerden TDB 8. Ulusal Öğrenci Kongresi **Kocaeli Dişhekimleri Odası Öğrenci Komisyonu**'nun katkılarıyla 22-23 Mart 2014 tarihlerinde Kocaeli The Ness Termal Otel'de gerçekleştirildi. Kongreye, 30 fakülteden 500 öğrenci katıldı.

Kongreye TDB Genel Başkanı **Prof. Dr. Taner Yücel**, Genel Başkanvekili **Dr. Serdar Sütcü**, Genel Sekreter **A. Tarrık İşmen**, Genel Sayman **Ufuk Aralp**, Merkez Yönetim Kurulu üyeleri **Dr. Faik Serhat Özsoy**, **İrfan Karababa**, **Yusuf Kılıç**, **Mustafa Oral** ve **H. Ergin Kuyumcu**, Kocaeli Dişhekimleri Odası Başkanı **Zehra Nilgün Özyuva** ve Genel Sekreter **Hasan Oraqçı**'nın yanı sıra Kocaeli Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanı **Prof.Dr. Ali İhya Karaman**, TDB Öğrenci Kolu Başkanı **Mehmet Yıldız** ve Öğrenci Kolu Merkezi Komisyon üyeleri katıldılar.

Örgütlülüğe vurgu

TDB Öğrenci Kolu Saymanı ve Kongre Organizasyon Komitesi Başkanı **Selman Çelen** ve TDB Öğrenci Kolu ve Kongre Başkanı **Mehmet Yıldız**'ın açılış konuşmalarının ardından, Kocaeli Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanı **Prof. Dr. Ali İhya Karaman**, Kocaeli Dişhekimleri Odası Başkanı **Zehra Nilgün Özyuva** ve TDB Genel Başkanı **Prof. Dr. Taner Yücel** birer konuşma yaptılar.

Kocaeli Dişhekimleri Odası Başkanı **Zehra Nilgün Özyuva** örgütlü olmanın önemine değinerek, öğrencilerin mezun oldukları zaman mutlaka dişhekimleri odalarına kayıt yaptırmaları gerektiğinin altını çizdi.

TDB Genel Başkanı **Prof. Dr. Taner Yücel** de konuşmasında öğrenci kongrelerinin genç nesillerin sosyalleşmesindeki katkısından ve geçtiğimiz ağus-

tos ayında gerçekleşen 101. FDI İstanbul Kongresinden ve bu dönemde imzalanan İstanbul Deklarasyonu'nun öneminden bahsetti.

Açılış töreninin ve konuşmaların ardından bilimsel programa geçildi.

Yine yeni fakülteler sorunu

İlk günün sonunda düzenlenen Öğrenci Sorunları Paneli; TDB Öğrenci Kolundan Sorumlu MYK Üyesi **Dr. Faik Serhat Özsoy**, TDB Öğrenci Kolu Başkanı **Mehmet Yıldız** ve Kocaeli Dişhekimleri Odası Öğrenci Komisyonu Başkanı **Sedat Özgür Sancar**'ın katılımıyla gerçekleşti.

Panelde artan kontenjan sorunu, eğitimde standardizasyon olmaması, fakültelerin fiziki altyapı yetersizlikleri, aka-

demik personel yetersizliği, sarf malzemelerin öğrenciler tarafından alınması ve öğrencilere yönelik baskılar konusunda katılımcıların sorunları ele alındı.

Kongre kapsamında ünlü bilardo şampiyonu **Semih Saygıner** öğrencilerle bir söyleşi gerçekleştirdi.

İkinci gün gerçekleştirilen bilimsel programın ardından kongre kapanış törenine geçildi. Törende; MYK Üyesi ve Kongre Sorumlusu **Dr. Faik Serhat Özsoy**, Kocaeli Dişhekimleri Odası Başkanı **Zehra Nilgün Özyuva**, Kocaeli Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanı **Prof. Dr. Ali İhya Karaman**, TDB Öğrenci Kolu Başkanı **Mehmet Yıldız** ve Kocaeli Dişhekimleri Odası Öğrenci Komisyonu Başkanı **Sedat Özgür Sancar** birer konuşma yaptılar.

Kongreyi başarıyla organize eden ekip bir arada.

TDB Öğrenci Kolu Merkezi Komisyonu:

Kayıрма ve mobbinge karşı duyarlı olunmalı

8. Ulusal Öğrenci Kongresi programı ve katılım hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bir önceki Adana Kongresi programında da olduğu gibi artık bilimsel programa daha fazla önem veriyoruz. Ayrıca 30 fakülteden 500 katılımcı sağlanması büyük bir başarıdır. Bu sayı bir önceki kongremizde 350 ile sınırlıydı. Daha çok kontenjan sağlanırsa katılımın daha da artacağı gelen taleplerden belli oluyor. Bundan sonraki kongrede kontenjanların artırılmasına yönelik çalışmalarımız olacak.

Öğrenci sorunları panelinde daha çok hangi sorunlar üzerinde duruldu?

Panelde gündeme gelen sorunlara ana başlıklar halinde bakacak olursak; artan kontenjan sayısı, öğrencilerin eğitimlerinde nitelikli eğitim alamamasına ve istihdama yönelik kaygılar taşınmasına neden oluyor.

Fakültelerin fiziki altyapısına bakılmadan eğitime başlanmakta ve öğrenci sayısı artırılmaya çalışılmaktadır. Akademik personel yetersizliği ve eğitimde bir standardizasyon olmaması da eğitimde fırsat eşitliği ile çelişmektedir. Öğrenciler deneyimli akademisyenlerden bilgi alamamaktan muzdaripler. Bunda bir etken de tam gün yasasıyla birçok akademisyenin fakültelerden ayrılması.

Sağlık hizmetlerinde kullandıkları sarf malzeme masrafları ve prelinik eğitimlerinde yetersiz fantom simülasyonu laboratuvarları da sorunlar arasında. En son olarak da ne yazık ki mobbing ve ayrımcılık uygulamaları. Mobbingi uygulayanların çoğunluğunun meslektaşımız olan asistan hekimlerden olması bizi üzüyor.

Mobbingden kastınızı biraz açar mısınız?

Öğrencilere yönelik keyfi uygulama-

Genel Kurul'da seçilen Merkezi Komisyon görev dağılımını yaptığı ilk toplantısında (soldan sağa): Sina Saygılı (Ulusal Öğrenci Değişim Sorumlusu), Hülya Çerçi (Ulusal Bilimsel Sorumlu), Osman Ulaşlı (Genel Sekreter), Mehmet Yıldız (Başkan), Handan Aytuğ Coşkuntuna (Başkanvekili), Selman Çelen (Sayman), Seda Özmen (Editör).

lar aslında birer mobbingdir. Kişisel çıkarılara göre ölçme değerlendirme uygulamaları, objektiflikten uzaklaşma yine aynı şekilde mobbingdir. Arkadaşlarımız sadece mobbingden değil belli gruplara yönelik kayırmalardan da oldukça dertli görünüyor. Cinsel saldırıların varlığı ve maruz kalanlarda travmatik etkiye neden olduğu da katılımcılar tarafından dile getirildi.

Ne gibi çözüm önerileri getirildi?

Nitelikli eğitim için fakültelerin ideal kontenjan sayıları yeniden belirlenmeli. Mevcut fakültelerin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalı, yeterli öğretim üyesi sağlanmadan eğitime başlanılmamalı.

Öğrencilerin bulaşıcı hastalıklara karşı aşılınması, kliniklerde hasta bakan öğrencilere demirbaş ve sarf malzemelerin koşulsuz temini ve Meclis'ten çıkmasını beklediğimiz son sınıf öğrencilerine yönelik kanun düzenlemesi ve bunlar gibi birçok problemi görüyor ve çözümü için bu Kongrede olduğu gibi birlik ve dayanışmanın sorunların çözümüne ışık tutacağını belirtmek istiyoruz.

Üniversitelerde öğrencilerin maruz kalabileceği taciz ve mobbing uygulamalarına karşı başvuracağı birimlerin

bir an önce kurulması gerekiyor.

Akademik anlamda ne gibi sorunlar tespit ediyorsunuz?

En önemlisi eğitim birlikteliğinin olmaması. Ne yazık ki dişhekimliği fakültelerinde bazı dersler farklı yıllarda öğretiliyor. Bunun sonucu olarak fakülteler arasında yatay geçiş imkanını zorlaştırıyor. Geçiş yapmak isteyen öğrenciler ya alt sınıflardan ders almak veya sene tekrarı yapmak zorunda kalıyor.

Üzerinde çalıştığımız bir diğer konu da yurt dışı öğrenci değişimleri. Şu an için organizasyon aşamasında olan bu çalışmamız tamamlandığında, yurt dışından dişhekimliği fakültesi öğrencileri ülkemizdeki fakülteleri ziyaret ederek, ülkemizdeki öğrenci arkadaşlarımız da yurt dışındaki fakültelere gerçekleştirecekleri kısa süreli ziyaretlerle bilgi ve görgülerini arttıracak ve eğitim ve öğretim sistemleri arasında karşılaşma yapma imkanına kavuşacaklar.

TDB, Öğrenci Kolunun çalışmalarına nasıl destek veriyor?

TDB, bu konularda Öğrenci Kolumuzdan gelen bilgileri ilk sırada değerlendiriyor. Ayrıca odalar ve dekanlıklardan gerekli bilgileri toplayarak sorunların çözümü konusunda öneri üretmeye çalışıyor.

İstanbul Ü.D.F. 4. sınıf öğrencisi Merve Şeker:

Faaliyetin merkezinde öğrenci hakları olmalı

En köklü Fakülteden geliyorsunuz, sizde ne tür sorunlar yaşıyorsunuz?

Diğer arkadaşların anlattığı sorunların bir bölümü yok bizde; klinik eksikliği vb... Bizde en önemli sorunlardan biri öğrencinin dikkate alınmaması bence.

Öğrenci Kolu çalışmalarında çok eski değilim ama yöntemsel olarak şöyle bir yanışımız var bence: Örneğin faaliyet olarak cerrahi dikiş kursu düzenleniyor, ilgi de gördü ama bizim yapmamız gereken şey para toplayıp kurs düzenlemek yerine bunun eğitimimizde gerekli bir şey olduğundan yola çıkarak okul idaresini bunu yapması için zorlamak.

Bir hekim dikiş atmayı bilmeden nasıl mezun olur, bir okulun programında nasıl bu yer almaz? Hepimizi tanıştıracak, kaynaştıracak sosyal faaliyetler tabii ki yapmalıyız ama bence bir meslek örgütünün öğrenci komisyonunun görevi daha ziyade öğrenci sorunları üzerine gitmek olmalı.

Peki, ne yapmalı Öğrenci Kolu?

Merkezi Komisyon'daki arkadaşların sunumunda da vardı; imza kampanyası yaptılar örneğin, dişhekimleri öğrencilerine yaptıkları işlemlerin karşılığında belli bir ücret ödenmesine dair... Mesela bu tarz, öğrencilerin çok önemli bulunduğu

sorunlar üzerine yoğunlaşarak kamuoyu yaratmaya çalışabiliriz.

Ama sadece Meclis'e dilekçe göndererek haklarımızı kazanacağımızı da düşünmemeliyiz; bence daha farklı yollara gidebiliriz. Tüm taleplerimizi bir rapor haline getirip okul yönetimine sunmalıyız. Okul yönetimleri ayak direrse de dişhekimliği öğrencileri boykota ve iş bırakmaya gitmeli. Bir hafta iş bırakılsa ve dersler boykot edilse ciddi bir yaptırım gücü olacağını düşünüyorum.

Osmangazi Ü.D.F. 2. sınıf öğrencisi Ömer Faruk Tekin:

Yeni fakültelerde sorun çok

Fakülteniz ne zaman kuruldu? Öğrenci Kolu çalışmaları nasıl başladı?

Fakültemiz 2008'de kurulmuş ama 2011 yılında öğrenci almaya başladı. Biz ilk öğrencileriyiz, henüz mezun verilmedi. Toplamda 105 öğrencisi var. Bu sene TDB Öğrenci Kolu Başkanı Mehmet Yıldız'ın bilgilendirmesiyle okulda seçimler yaptık.

Okulumuz yeni kurulduğu için birçok eksikliği var. Bunların başında da pre-klinik ve fantom laboratuvarlarının olmaması

geliyor. Teknik açıdan sıkıntı yaşıyoruz, bu da öğrencileri moral olarak kötü etkiliyor.

Yeni açılan bir fakülte olduğu için öğretim üyesi sayımızda da eksikler var. Şu anda fakültemizde bir tane profesör var. Geriye kalan hocalarımız doçent, yardımcı doçent kadrosundan oluşmakta.

Öğrenci Kolu olarak şimdiye kadar neler yaptınız? Öğrenci Kolu'nun işlevi ne olmalı?

Bu sene 22 Kasım'da Dişhekimleri Balo-

su düzenledik. 18 Mart Yaşlılar Haftasında huzurevlerine ziyaretler düzenlemeyi düşünüyoruz.

Öğrenci Kolu öncelikle yerelde dişhekimliği fakültelerinde yaşanan sorunları ilgili mercilere iletip öğrencilerin haklarını savunmalı; taleplerinde öğrencilere yardımcı olmalı.

Gaziantep Ü.D.F. 3. sınıf öğrencisi Hüseyin Tutku Bekar:

Malzemeler fakülte tarafından sağlanmalı

Fakülteniz ne zamandır eğitim veriyor? Öğrenci kolu ne zaman kuruldu?

Fakültemiz 2006 yılında kurulmuş, 2009'da da öğrenci almaya başlamış, ilk mezunlarını bu yıl verecek. Bizden önce öğrenci kolu çalışması yoktu, bizimle beraber başladı.

Öğretim üyesi kadromuz zayıf biraz, sadece dekanımız profesör; yeni kurulma-

sından kaynaklı muhtemelen. Fiziksel altyapıyla ilgili bazı sorunlar var. Pre-klinikte sorunlar oldu, fantom laboratuvarında sorunlar oldu ama aşıldı.

Öğrenci Kolu ne tür çalışmalar yapmalı?

Bence öncelikle malzemelerin fakülteler tarafından tedarik edilmesi için çalışma yürütmemiz lazım. Bunun dışında en son

yasadan çıkarılan son sınıf öğrencilerine belli bir ücret ödenmesine ilişkin düzenleme için de çaba sarfedilmeli.

Öğrenci kolu olarak yapmamız gereken, bunlara ilişkin yönetimi haberdar etmek.

Kırıkkale Ü.D.F. 4. sınıf öğrencisi Berkan Altay:

Eğitimde standardizasyon artık daha da önemli

Fakülteniz ne zamandır eğitim veriyor? Öğrenci kolu ne zaman kuruldu?

Fakültemiz 2002'de kurulmuş, 2007'de de öğrenci almaya başlamış. Yeni mezun vermeye başladı yani. Aslında fiziksel alt-yapı açısından birçok üniversiteye nazaran iyi durumdayız. Yeni bir binaya geçildi, aletler yeni; kısacası o açıdan rahatız. Biraz YÖK'ten kaynaklanan kontenjanlarla ilgili bir sıkıntımız var. Bizden önceki dönem 35 civarındayken biz 45 kişiyiz, her yıl böyle onar onar artarak gidiyor.

Öğrenci kolu vardı ama beşinci dönemden önce pek bir aktivitesi yoktu, bi-

zimle birlikte biraz daha aktifleşmeye ve tanınmaya başlandı. Tabii daha yol alınması lazım.

Öncelikle bilgilendirmeye yönelik çalışmalar yaptık, öğrencilerin bizim yapımızla ilgili bilgileri yoktu; hepiniz bu örgütün doğal üyesisiniz diye anlattık. Yavaş yavaş tanınmaya başlıyor tabii.

Her dişhekimliği öğrencisinin yaşadığı baraj sıkıntılarımız var. Bu konuda belli bir standardizasyonun sağlanması gerekir. Bunun öğrencinin bir şeyleri yetiştirmek değil de öğrenmesine katkı sağlaması açısından daha iyi olacağını düşünüyorum.

Öğrenci kolu genel olarak hangi sorunlarla uğraşmalı?

Öncelikle temel sorunlar olarak gördüğümüz malzemelerin sağlanması, hizmet veren dişhekimliği öğrencilerine belli bir ödeme yapılması haricinde eğitimde standardizasyon önemli. Çünkü uzmanlık sınavlarının gelmesiyle birlikte ekollerin farklılıkları öğrenciye dezavantaj olarak dönebilir. Bu konuları hedef olarak önüne koymalı.

Gaziosmanpaşa Ü.D.F. 1. sınıf öğrencisi Pınar Ceylan:

Çaba sarfedilirse sonuç alınır

Fakülteniz ne zamandır eğitim veriyor?

Bu yıl öğrenci almaya başladı, biz ilk öğrencileriyiz. 43 öğrenci alındı bu yıl. Epey sıkıntılı bir süreç. Eksikleri var tabii ama giderilecektir inşallah.

Laboratuvara çok para harcadıklarını, çok iyi bir laboratuvar olduğunu söylüyorlar. Biz daha görmedik ama öyledir herhalde diye umut ediyoruz. Mesela seneye gelecek olan öğrencilerin nerede eğitim görecekleri hakkında bir fikrimiz yok. Bina açısından yetersiz, biz şimdilik tıp fakültesinin binasında misafir gibiyiz.

Öğrenci kolu çalışmalarından biraz bahsedebilir misiniz?

Liseyi Mersin'de okudum. Öğrenci Kolu Başkanı Mehmet Yıldız benim lisemin üst dönemlerindeydi. Onun vasıtasıyla haberdar oldum ve katılmak istedim.

TDB Öğrenci Kolu hakkında bilgiler verildi. Herkes birinci sınıf öğrencisi olduğu için daha çok okulla ilgili genel sıkıntıları olabiliyor. Öğrenci Kolu daha yeni yeni oluşuyor, iki üç aylık bir mazisi var.

Dişhekimliği öğrencilerinin en çok şikayet ettiği sorunlar üzerinde durmalıyız.

Kendi cebimizden ödediğimiz hasta giderleri ya da hizmet veren dişhekimliği öğrencilerine ücret ödenmesi gibi. Bu mesela, şimdiye kadar gündemde bile değilken neredeyse uygulama aşamasına geldi. TDB Öğrenci Kolu bu konuda çok çaba harcadı. Birinci sınıf öğrencilerinin çok ilgisini çekmesi de Ulusal Öğrenci Kongreleri de gerekli etkinlikler.

Ege Ü.D.F. 3. sınıf öğrencisi Çağkan Tekbaş:

En azından aeratörümüzü karşılayabilirler

Fakültenizde ne tür sorunlar yaşanıyor?

Bizim fakültemiz köklü bir okul. Fiziksel olarak iyi, yeni kliniğimiz de yapıyor ama bizim temel sıkıntımız, çok fazla hasta geliyor. Üstelik biz hastaneye bu kadar para kazandırırken en azından bir aeratörümüzü onlar karşılayabilir. Madem bizden bu kadar çok şey bekleniyor, bizim de biraz destek görmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Ben Öğrenci Kolu çalışmalarında yeni olduğum için öncesine dair çok şey söylemeyeceğim ama bundan sonrası için dekanlıkla görüşerek, Türk Dişhekimleri Birliği'yle beraber okul yönetimiyle diyalog kurarak bir şekilde bu sorunları halledebileceğimizi düşünüyorum.

Sizce dekanlık, rektörlük bu sorunları bilmiyor mu?

Biliyorsa da belki bunların bizim için ne

kadar önemli olduğunu bilmiyordur ya da belki bir çözüm üretememiştir. Taleplerimizi dile getirmek için yasal olarak tabii elimizden geleni yapacağız ama sonuçta bir öğrenci topluluğuyuz, devlet bizi ne kadar önemserse o kadar yaptırımımız var.

Soruların yanıtlarını en geç 2 Mayıs 2014 tarihine kadar SDE Yüksek Kurulu Ziya Gökalp Cad. No:37/11 Kızılay / Ankara adresine mektupla, 0.312.430 29 59'a faksla ya da tdb@tdb.org.tr adresine e-mail ile gönderen meslektaşlarımızdan en az 7 soruyu doğru cevaplayanlar 6 SDE kredisi almaya hak kazanacaklardır.

1. Aşağıdaki tümörlerden biri dışında hepsi epitelyal kaynaklı odontojenik tümörlerdir. Epitelyal kaynaklı olmayan odontojenik tümörü işaretleyiniz.

- Ameloblastoma
- Adenomatoid odontojenik tümör (AOT)
- Odontojenik miksona
- Kalsifiye epitelyal odontojenik tümör (CEOT)
- Squamos odontojenik tümör

2. Anomali oluşturma eğilimi gösteren etkenlerden bazıları şunlardır:

(Yanlış olanı işaretleyiniz)

- Süt dişlerinin erken kaybı
- Diş çürükleri
- Dilin dişler arasına girmesi
- İki yaşına kadar parmak emme alışkanlığı
- Ağız solunumu

3. Aşağıdakilerden hangisi çelik frezlerin özelliklerinden değildir?

- Çürük dentinin uzaklaştırılmasında ve dentinde retansiyon oluklarının açılmasında kullanılmaktadırlar
- Düşük turlu aletlerle kullanılırlar.
- Çelik frez genellikle 8 bıçaktan oluşur.
- Dişhekimliğinde kullanılan ilk frezler çelikten yapılmıştır.
- Klinik ömürleri çok uzundur.

4. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- İlk dişin sürmesinden sonra 6 ay içinde diş doktoruna başvurularak ağız temizliği, beslenme, çürükten korunma ile ilgili bilgiler alınmalıdır
- Bebek mutlaka biberonla ve gece beslenmelidir
- Çürüğü olmayan annenin çocuğunda da çürük olma olasılığının az olduğu bildirilmiştir
- 2 yaşından küçük çocuklarda florlu diş macunu kullanılmamalıdır
- Aileler bebekleri bir yaşına geldiğinde bardaktan içime alışkanlığını kazandırmaya özendirilmelidir

5. Aşağıdaki hastalıkların hangisinde tipik olarak ani dişeti büyümesi ve kanama görülür?

- Anemi
- Down sendromu
- Akut lösemi
- Hiperparatiroidizm
- Diyabet

6. Maksiller dişlerde periodontal ligament alanları aşağıdaki şıklardan hangisinde doğru olarak belirtilmiştir?

- 6>7>3>5>4>2>1
- 7>6>5>4>3>2>1
- 6>7>3>4>5>1>2
- 6>7>5>4>3>1>2
- Hiçbiri

7. Aşağıda spesifik ağız kokuları ve bunların görüldüğü hastalıklar eşleştirilmiştir, hangisi yanlıştır?

- Hipertansiyon-kan kokusu
- Diyabet-aseton kokusu
- Karaciğer yetmezliği-amin kokusu
- Akut romatizmal ateş-asit kokusu
- Üremi-amonyak kokusu

8. Aşağıdaki odontojenik tümörlerden hangisi daima radyolosenttir, radyoopozite göstermez?

- Ameloblastik fibroma
- Ameloblastik fibroodontoma
- Adenomatoid odontojenik tümör (AOT)
- Pindborg tümörü
- Gorlin kisti

9. Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- Avulse olmuş bir süt dişinin replantasyonu önerilmez
- Süt dişlerinde kron kırıkları luksasyon yaralanmalarından daha sık görülür
- Komplike kron kırığı olan bir dişte ekspozun büyüklüğü tedavi seçeneğini etkilemez
- Sert doku ile iyileşme kök kırıklarında istenmeyen bir iyileşme tipidir.
- Dental travma süt dentisyonda pek sık görülmez

10. Lehim sırasında lehimlenecek bölgeler arasında bir miktar (130 µ veya kağıt kalınlığı) aralık bırakılmasının amacı nedir.

- Lehim boşluğu görebilmek.
- Isınma sırasındaki metal kontraksiyonunun kompanse edilmesi.
- Birleşim bölgesinde metal polisajının kolaylaştırılması.
- Lehimleme sıcaklığında lehimlenecek parçalarının genişmesinin kompanse edilmesi ve olası rövetman kırılmasının engellenmesi.
- a ve c

SDE Cevap Formu

(Doğru cevabı lütfen daire içine alınız)

1-	a b c d e	6-	a b c d e	Adı Soyadı	:	.....
2-	a b c d e	7-	a b c d e	TC Kimlik No	:	.....
3-	a b c d e	8-	a b c d e	Adresi	:	.....
4-	a b c d e	9-	a b c d e		:	.....
5-	a b c d e	10-	a b c d e	İmzası	:	.....

Gülüş dizaynını sağlamak için gerekli olan faktörler

Estetik; duyuşal bilginin bilimidir; konusu da duyuşal yetkinliktir. Gerçekleştirilmek istenen, güzel üstünde düşünme sanatıdır. Estetik kavramı güzel olanı aramak, duyuşsamak şeklinde açıklanır ve diş hekimliğinde sağlıklı, fonksiyonel ve konforlu dentisyonun sağlanması kadar önemli bir konuma yerleşmiştir ve hastaların estetik beklentileri gün geçtikçe artmaktadır. Etkileyici ve sevimli gülüş toplumda kişiler arası ilişkilerde kabul ettirici rol oynamaktadır. Dişhekimliğinde estetik amaçlı yapılan tedavilerde en az invaziv prosedürlerle güzel bir gülüşün elde edilmesi temel amaçtır.

Estetik girişimleri içeren herhangi bir dental tedavide gülüş analizi; diağnoz, tedavi ve prognoz için oldukça önemli bir safhadır ve hekim estetik yaklaşımlarda, hasta istekleriyle kendi düşüncelerini ortak bir paydada dikkatlice buluşturmalıdır.

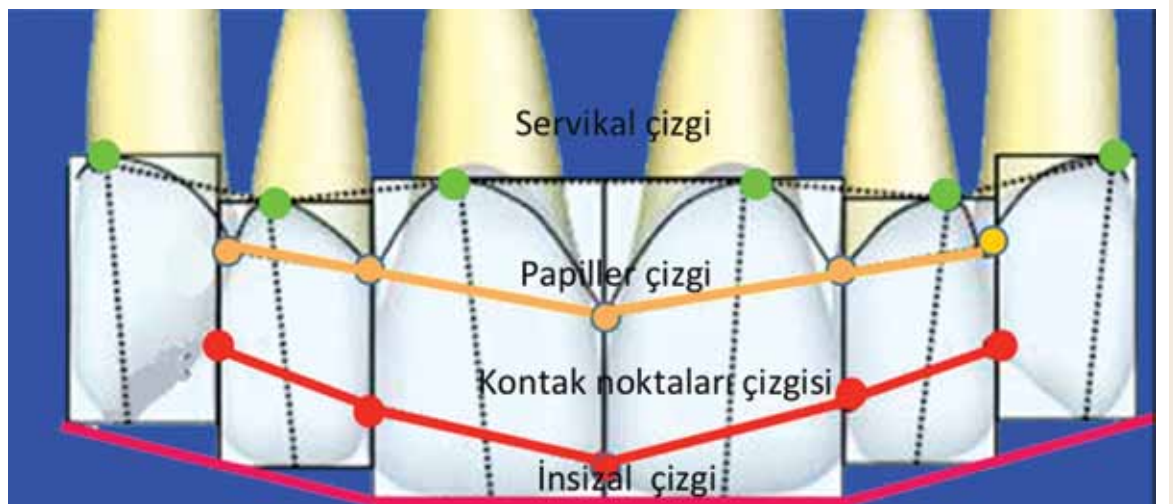
Fasiyal estetik referans diyagramı (The Diagram of Facial Aesthetic References (DFAR)) diağnostik

amaçla yardımcı olarak kullanılabilcek bir araçtır. Diyagram üst keserleri ve kaninleri çevreleyen 6 referansı içerir. Amaç dişlerin pozisyonları ve oranları ile dudaklar ve dişetleri arasındaki ilişki hakkında bilgi edinmektir. (Resim 1): 1- servikal çizgi, 2-papiller çizgi, 3-kontak noktaları çizgisi, 4-insizal çizgi, 5-üst dudak çizgisi, 6- alt dudak çizgisi

Ekstraoral inceleme

Dişhekimisi tarafından ilk olarak hastanın ekstraoral olarak yüzü değerlendirilmelidir; çünkü yüz, insan karakterini temsil eden özgün yapılara sahiptir ve yapılacak restorasyonları etkiler.

Yüz değerlendirmesinin fizyonomi, morfofizyoloji ve geometri gibi birkaç yöntemi vardır. Geometrik değerlendirmede ideal yüz özellikleri altın oranla ilişkilendirilse de diş hekimliğinde fazla bir öneme sahip değildir. Fakat estetik ve rekonstrüktif cerrahide altın oran yüz hudutlarının belirlenmesinde

Resim 1. Referans çizgileri

* Prof.Dr., Marmara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı

** Doç.Dr., Marmara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi Anabilim Dalı

Resim 2.
Nazolabial açı bayarlarda 100-105° arasında olmalıdır. Üst dudaklar, burun ucu ve çene ucunu birleştiren çizginin 2-4 mm posteriorunda olmalıdır.

önemli bir yere sahiptir. Frontal açıdan bakıldığı zaman nazal, dental ve mental orta hatların yüzün orta hattı (interpupiller mesafeyi ortadan kesen dik) ile çakışması istenir. Okluzal düzlem orta hatta dik olmalıdır. Çekici görünen yüzlerde genellikle üçler kuralı geçerlidir; üst, orta ve alt yüz yükseklikleri yüzün dikey boyutunun üçte biri olmalıdır. Yüzün alt üçlüsünde, burun tabanı ile insizal kenar/dudak arası mesafe bu alanın üçte birini, insizal kenarlarından çene ucuna kadar olan mesafe de geriye kalan üçte ikiyi kaplamalıdır.

Sagittal açıdan bakıldığında nazolabial açı bayarlarda 90-95° bayarlarda 100-105° arasında olmalıdır. E düzlemi incelemesinde üst dudaklar, burun ucu ve çene ucunu birleştiren çizginin 2-4 mm posteriorunda olmalıdır. (Resim 2)

Dudakların değerlendirilmesi

Gülme dinamiğinin değerlendirilmesi klinik muayene ve kayıtların alınması şeklinde 2 basamakta gerçekleşir.

Klinik muayenede hastanın statik ve dinamik gülüş pozisyonları değerlendirilerek kayıtların alınması sağlanır. Bu değerlendirmeler esnasında hastanın spontan hareketlerini yakalamak ve kaydetmek çok önemlidir. Aksi halde iradeli gülüşlerde doğallığı yakalamak çok zordur. Bu nedenle hastanın gülüş dinamiğini yakalama işlemine en az 5-10 dakikalık bir süre ayırmakta fayda vardır.

Gülüş formasyonu her kişide aynı olmayabilir. Bireyler 3 değişik formasyon ya da bunların kombinasyonunu sergileyebilir. Bunlar:

- 1-Commissura gülüşü: Ağız köşelerinin zigomaticus major tarafından yukarı kıvrıldığı gülüş. Buna Mona Lisa gülüşü de denir.
- 2-Cuspid gülüşü: Ağız köşeleri yukarı kıvrılmaz, üst dudak yukarı eleve olur.
- 3-Complex gülüşü: Üst dudak ağız köşesi kalkmadan alt dudak aşağı hareket eder.

Kayıtlar, statik ve dinamik olarak iki şekilde alınır. Statik kayıtlar; sagittal, frontal ve oblik fotoğrafları içermektedir. Yüz resimlerinde uluslararası standartlar: frontal istirahat pozisyonu, frontal gülüş ve profil istirahat pozisyonudur.

Dinamik kayıtlar dijital videolarla yapılır. Böylece gülme ve konuşma esnasında anterior diş görünürlüğünü izleme şansımız olur. Kayıtlar genellikle 5 dakikadır. Bu kayıtlar sagittal, frontal ve oblik olmak üzere ayrı ayrı alınır. Bu kayıtların değerlendirilmesi ile doğal gülüş formasyonunu yakalama şansı elde edilir.

Sosyal gülüş frontal, oblik, sagittal, zaman içinde olmak üzere 4 ölçümle değerlendirilir:

1- Frontal değerlendirme: Vertikal ve transversal olmak üzere 2 açıdan değerlendirilir. Vertikal yönde keser görünürlüğü, dişeti görünürlüğü; transversal yönde ise ark formu, bukkal koridor, maksiller okluzal düzlem eğimi incelenir.

2- Oblik değerlendirme: Sefalometri veya frontal inceleme ile elde edilemeyen farklı karakteristikler içerir. Gülme arkı en iyi oblik düzlemde izlenir. Çünkü frontal bakıştaki kanin-kanin arası değerlendirmenin yanı sıra oblik bakış, premolar ve molarları da içerir.

3- Sagittal değerlendirme: 2 karakteristiği vardır: keser angulasyonu ve overjetin değerlendirilmesidir.

4- Zaman: Büyüme, maturasyon ve yaşlanma ile perioral yumuşak dokulardaki değişimler gülüşte bazı değişikliklere neden olur. Hastalar preadolesan, adolesan ve yetişkin olarak 3'e ayrılır. Bu grupların her birinde yumuşak doku davranışı farklıdır. Yaşlanmaya bağlı olarak; istirahat pozisyonundaki filtrum ve komissura yükseklikleri artar (uzar), keser görünümü azalır; cilt esnekliği azalır; gülme esnasında keser ve dişeti görünümü azalır.

Statik pozisyon, perioral kasların serbest, dudaklar istirahat halindeyken dişlerin okluzyon dışındaki halidir. Bu pozisyon tipik olarak 'M' harfinin telaffuzu ile elde edilir. Dentofasiyal kompozisyonu oluşturan ikinci ana unsur dinamik pozisyonudur. Tipik olarak gülüş ile karakterize edilir. Gülme esnasında görülen diş miktarı; iskeletsel yapı, yüz kaslarının kontraksiyon miktarı, dişsel elemanların şekli ve büyüklüğü, kalından inceye değişik tiplerdeki dudakların şekli ve büyüklüğü ile ilişkilidir. Dudaklardan dişlerin görünme miktarını etkileyen 4 faktör vardır: Dudak uzunluğu, yaş, ırk, cinsiyet (LARS: Lip length/ Age/ Race/Sex)

Maksiler dişlerin ortalama görülme miktarı erkeklerde 1.91 mm iken kadınlarda 3.40 mm dir. Bundan dolayı cinsiyet farkı göz önünde bulundurulduğunda kadınlarda görülen diş miktarı; erkeklerde görülen miktarın ortalama 2 katı kadardır.

Estetik gülüşte dudakta 7-8 mm hareket meydana gelir. 8 mm'den daha fazla dudak hareketi varsa 3 mm'e kadar dişeti görünmesi estetik kabul edilebilir.

Resim 3. İnsizal çizgi

Bukkal koridor: Gülüş sırasında bilateral olarak posterior dişlerin bukkal yüzeyi ile dudak köşesi ve yanak arasında kalan boşluk olarak tanımlanır. Gülüş genişliği ve maksiller ark, Fasial kasların tonusu, Üst premolarların labial yüzlerinin pozisyonu, Kaninlerin prominantlığı, Anterior ve premolarlar arasındaki uyum gibi faktörlerden etkilenir.

Genellikle minimal bukkal koridora sahip geniş bir gülüş estetik olarak kabul edilir. Dinlenme pozisyonundaki gülüşte, üst anterior dişlerin mandibular dudak kurvatürüyle çakışması, her 2 tarafta dudak kenarlarının aynı yüksekliğe getirilmesi (gülüş simetrisi), bukkal koridorların ortadan kaldırılması hedeflenir

Alt dudak çizgisi ise üst dudağa göre daha az çalışmaya konu olmuştur. Genellikle alt dudak şekli ile alt ve üst kesici kenarların uyumlu olması istenir. Önemli olan üst insizal düzlemin alt dudak ile harmonik bir ilişkisi olmasıdır. Oluşan arklar birbiri ile paralel olmalıdır. Gülümseme esnasında üst anterior dişlerin insizal kenarlarının kurvatürü ile alt dudağın üst kenarı uyumlu olmalıdır. Bu ilişkiye gülüş arki denir. İdeal olan insizal kenar kurvatürünün alt dudağa paralel olması ve insizal kenarların dudaktan hafif uzakta ya da hafif temasta olmasıdır.

İnsizal Çizgi:

Üst anterior dişlerin kenarlarını takip eder. İdeal olan frontal açıdan üst keserlerin insizal kenarlarının lateral ve kaninlerden daha aşağıda olmasıdır. Bu durumda insizal kenarlar derin bir eğime sahiptir. Genellikle insizal kenar konfigürasyonu hastanın yaşına bağlıdır. Zamanla birlikte meydana gelen aşınmalar değişikliklere neden olur. Bu çizgi ters döndüğünde hastada yaşlı ve estetik olmayan bir görüntüye neden olur. İnsizal çizgiyi sınıflandırmada kullanılan terimler konkav, düz ve konvektir. İnsizal çizgi, anterior maksiller dişlerin kesici kenarlarından geçen hattır. Frontalden bakıldığında genç hastalarda santrallerden geçen insizal çizgi, lateral ve kaninlerin aşağısında seyredir. Genel olarak insizal çizginin konfigürasyonu, hastanın yaşına bağlıdır

(deep plate, shallow plate, inverted plate). Servikal çizgide olduğu gibi; diş boyutu, devrilme (tipping) hareketi, erüpsiyon paterni çizginin seyrinde çeşitlilikler yaratır. Ayrıca; gülme yayı (smile arch), insizal kurvatür (incisal curvature), martı kanadı (sea-gull wing) insizal çizginin tasvirinde sıklıkla kullanılan diğer ifadelerdendir. (Resim 3)

Orta hattın değerlendirilmesi

Literatürde, dental orta hattın yerleşimi hakkında farklı görüşler vardır. Bir görüşe göre, maksiller dişsel orta hat popülasyonun %70'inde frenulum ve orta hatla çakışır. Orta hattın nerede konumlanacağına, bir takım estetik değerlendirmelerden sonra karar verilmelidir. Eğer belirgin bir merkezi bir nokta varsa (ör; maksiller median diastema) orta hat fulkrumda olacak şekilde konumlandırılmalıdır. Mandibular orta hat, referans noktası olarak kabul edilmemelidir. Çünkü, mandibular orta hat popülasyonun çoğunluğunda maksiller orta hatla çakışmamaktadır.

Yapılan çalışmalarda bireylerin 4 mm'ye kadar olan orta hat kaymalarını fark etmediği bildirilmiştir. Yüzün uzun aksı ile paralel ise 4 mm'ye kadar olan orta hat kaymaları estetik olarak bulunmuştur.

Santral diş boyutlarının ayarlanması

Maksiller anterior dişlerin şekli, uzunluğu ve genişliği matematiksel, fizyolojik ve psikolojik yorumlamaya açıktır. Dental özellikler, dişler ve dişlerin şekil, boyut, intra-ark ilişkileri ile ilgilidir. Anterior maksiller diş estetiği üzerine, estetiğin genel prensipleri ile birlikte çok sayıda hipotez öne sürülmüştür. Maksiller anterior dişlerin morfolojisi daire, kare ve üçgen olmak üzere üç temel şeklin birleşiminden oluşur. Dişlerin eşsiz karmaşık morfolojisi çeşitlilik ve bireysellik sağlar. Aynı geometrik yapı taşlarından oluşmalarına karşın hiçbir diş birbirinin aynısı değildir.

Boyut: Dişin boyutu meziodistal genişliğin insizo-gingival uzunluğa oranı ile belirlenir(w/l; g/u). Genişlik / uzunluk oranı için uzmanlar kesin bir değer üzerinde tartışmaktadır. Mezio-distal genişliğin ölçümünün insizo-gingival uzunluktan daha önemli olduğu savunulmaktadır. Araştırmalar çekilmiş dişlerde yapılan ölçümler ile birlikte ırk ve cinsiyet farklılıkları, bizigomatik genişlik değerlerine odaklanmıştır. House ve Loop santral kesici dişin mezio-distal genişliğinin bizygomatic genişliğin 1/16'ı olduğunu öne sürmüştür. Diğer çalışmalar ise santrallerin mezio-distal genişliğinin yüzün yüksekliğinin 1/16'ı veya iris genişliği kadar olduğunu söylemektedir. Öncelikle, orta kesici g/u oranı 0,75 ile 0,8 arasında olmalıdır, 0,6 'den daha az bir >

Resim 4. Santral dişin genişlik/uzunluk oranı orantılı olmalıdır

değer dar uzun bir diş oluşturur. (Resim 4) İkinci olarak santral kesiciler ön diş kompozisyona hakim unsurlar olmalıdır. Son olarak, konuşma ve anterior rehberlik açısından over bite önem taşımaktadır.

Diş akslarının konumlandırılması

Dişin dişetinden çıkış noktası ile insizal kenarın orta noktası veya tüberkül tepesi arasında çizilen çizgi dişin aksını belirler. Üst anterior dişler genellikle mesial aksiyal eğimlere sahiptir. Santral kesiciler bunlar arasında en dik konumlanan dişlerdir. Lateraller ve kaninler orta hatta doğru distale eğimlidirler. Kaninlerden sonra posterior dişler kaninlere paralel bir eğim göstermelidir.

Servikal Çizgi, Papiller çizgi ve Zenit noktaları

Dişeti sınırının yerleşimi dudak dinamiklerine ve görünmesi istenen diş boyutlarına bağlıdır. Servikal/gingival çizgi; maksiller santral, lateral ve kaninlerin dişeti sınırları birleşiminden oluşur. Gingival konturun en apikalindeki nokta, maksiller dişlerin apeksi, çoğunlukla dişlerin uzun aksının distalinde konumlanır. Yine de bu kural her zaman üst laterallerde geçerli değildir. Laterallerin gingival sınırı dişin uzun aksında konumlanmıştır. Üst kaninlerin dişeti sınırı, santrallerle aynı seviyede, laterallerden daha yukarıdadır. Okluzal düzleme konveks seyreden bu hat, servikal çizginin ideal formudur. Lateraller, santral ve kaninlerle aynı hizada olacak şekilde, daha apikalde konumlanırsa çizgi, düz olur. Kaninlerin gingival konturu laterallerden daha aşağıda seyrederse, hat konkav bir hal alır. Konkavlık, bu 3 olasılık içerisinde en az hoşnutluk veren görüntü olacaktır. Dişlerin periodontal durumu, diş boyutu, devrilme (tipping) hareketi, erüpsiyon paternine bağlı olarak servikal yükseklikler çeşitlilik gösterir.

Gingival zenit dişin serbest dişeti kenarından çıktığı en apikal noktadır. Estetik bir gülüş için üst anterior bölgede dişin merkezine göre distalde ko-

Resim 5. Santraller arasındaki kontak diş boyutunun %50'si, lateraller arasında %40, kaninlerde %30 olmalıdır

numlanmalıdır. Distal pozisyon santralden kanine gittikçe artar.

Dişeti çizgisi ve zenith noktaları kaninlerin, üst santral ve laterallerin kron apekslerinin birleşimi ile oluşur. Genellikle dişin uzun aksının distalinde konumlanır. Ancak bu kural üst lateraller için genellikle geçerli değildir. Laterallerde dişeti sınırı dişin uzun aksında konumlanabilir. Üst kaninlerin dişeti sınırları genellikle laterallerden daha yukarıda ve santraller ile aynı hizada bulunduğu servikal çizgi okluzal düzleme göre konveks bir hat izler. Bu servikal çizgi açısından ideal kabul edilmektedir. Lateraller daha apikalde konumlandığında kaninler ve santraller ile aynı hizaya gelir ve çizgi düzleşir. Kaninler laterallerin altında konumlandığında çizgi konkav hale geçer ve üç olasılık arasında en az estetik kabul edilen bu durumdur.

Kanin-lateraller ve lateral-santraller arasındaki gingival papillaların tepe noktalarının birleştirilmesiyle oluşan çizgi 'papiller çizgi' olarak adlandırılır. Bu ilişkide standart bir yüksekliğin olduğuna dair herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Yani, papillaların yükseklikleri arasında ideal bir ilişki modeli yoktur. Yine de, kontak noktalarından geçen hatta paralel bir çizginin olması ideal olarak düşünülmektedir.

Gülüş anında siyah bölgelerin (diastemalar, bukkal koridor alanı) minimize edilmesi gerekir. Gerekli olan durumlarda dişeti şekillendirilerek dişeti çizgisinin devamlılığı ve zenit noktalarının konumları düzeltilmelidir. Dişler arasındaki diastema bölgeleri estetik amaçla kapatılabilir.

Konnektor lokalizasyonu

İnterproksimal kontakların ark içinde dizilimi incelendiğinde apikal bir migrasyon gözlenir. Bir dişin interproksimal kontaklarının okluzoservikal pozisyonu incelendiğinde distal kontak mesial kontaga göre daha apikalde konumlanır. Kanin ve lateral arasındaki kontak lateral ve santral arasın-

daki kontakta daha yukarıdadır. Dişler arasındaki kontakta pozisyonu diş pozisyonuna ve formuna bağlıdır. Bu noktaları birleştiren çizgi insizal kenara paralel olmalıdır. Kontakta tek bir nokta yerine ideal olarak bir yüzey şeklinde olması istenir. Kontak yüzey şeklinde olduğunda en apikal noktası referans olarak alınır. Anterior dişlerdeki en estetik kabul edilen ilişki 50-40-30 kuralına uymaktadır. Bu kural; santraller arasındaki kontakta diş boyutunun %50'si, lateraller arasında %40, kaninlerde %30 olmasıdır. (Resim 5)

Embrasur alanlarının düzenlenmesi

Maksiller dişlerin temas noktaları yüksek bir gülümseme hattı veya görünür servikal dişeti kenarı olan hastalarda "pembe estetik" sağlamak ile ilgilidir.

Geniş kontakt noktalarına sahip kare şekilli dişler üçgen dişler ile karşılaştırıldığında 'siyah üçgen' oluşumu daha az gözlenir. Interdental papilla varlığı dişin mevcudiyetine bağlıdır. Dişsiz ağızlarda interdental papilla gözlenmez. Örneğin, lateral kesici diş çekildiğinde santral kesici ve kanin arasındaki interproksimal papilla kaybolur ve yan kesici dişin serbest dişeti kenarı, kemik kretinin altında 3mm olarak yeniden şekillenecektir.

Pontik dizaynı

Estetik, fonksiyon, temizleme kolaylığı, doku sağlığının korunması ve hasta konforu pontik dizaynını etkileyen faktörlerdir. İdeal pontik her yönde konveks olan pürüzsüz yüzeylere sahip olmalı, temizlemesi kolay olmalı, kret üzerinde basınç uygulamamalı, dişeti dokusunda iritasyona neden olmamalı, plak kontrolü yapılabilmesi, çıkış profili uygun olmalı, dayanıklı ve uzun ömürlü olmalı, estetik olmalı, fonksiyonu yerine getirmeli, destek dişlerde aşırı yüklenmeye neden olmamalı, renk stabilitesi olmalıdır. Estetik bölgede tercih edilen pontik dizaynları Saddle / ridge lap, Modifiye ridge lap ve ovoit pontiktir.

Restoratif diş hekimliğinde tek diş eksiklikleri üç üyeli porselen köprü, implant destekli protez ve adeziv köprülerle tedavi edilebilir. Her tedavi seçeneğinin kendine göre avantaj ve dezavantajı vardır. Adeziv köprüler, tek diş eksikliklerinde uygulanan konservatif bir tedavi yaklaşımıdır. (Resim 6-9) Konvansiyonel köprülere göre düşük maliyet, zaman kazanımı, uygulama kolaylığı, metal korozyonu ve allerjisinin olmaması, temizliğinin kolay olması gibi avantajları bulunmaktadır. Estetik olmaları, kolay tamir edilebilmeleri ve destek dişlerde fazla preparasyon gerektirmemelerinden dolayı alternatif bir tedavi çeşidi olarak düşünülebilirler. >

Resim 6-7-8-9. Lateral diş eksikliğinde ortodontik tedavi, implant yerleştirilmesi ve zirkonyum dayanak destekli tam seramik kroon ve simetrik laterale lamina uygulaması ile pembe ve beyaz estetiğin sağlanması

Diş karakterizasyonu, renk dağılımı, ana diş renginin belirlenmesi, materyal seçimi

Diş konturu fasiyal, interproksimal ve insizal açıdan üç boyutlu olarak incelenebilir. Dişin şeklinin belirlenmesinde yüzeyinden yansıyan ışık büyük önem taşımaktadır. Diş kompozisyonunun iç tabakaları

Resim 10-11. Bruksizm sonucu aşınmış dişleri nedeni ile estetik problemleri olan hastada lazer ile dişetleri düzenlendikten zenith noktaları hazırlandıktan sonra geçiciler ile dikey boyutu yükseltilmiştir. Mum provada okluzyon kontrol edilerek yüksek estetik kaliteye sahip restorasyonlar hazırlanmıştır.

rengi etkiler. Renk, görünür ışığın çeşitli dalga boylarının absorpsiyonu ve yansmasıyla algılanır.

Seçilen diş rengini laboratuara aktarabilmek için renk şemalarından faydalanılır. Dentinin rengini belirlemek renk seçiminin ilk ve en önemli bölümüdür. Dentin birden fazla ana renge sahip olabilir. Bu durum şema üzerinde belirtilmelidir. Renk konusunda teknisyenle iletişimde fotoğraflar iyi birer yardımcıdır. Ayrıca skalaların yanı sıra klinik renk ölçüm cihazlarından da yararlanılabilir.

Dentin en yüksek kroma ve opasiteye sahiptir, mine ise daha translusenttir. Bu optik özellikler her tabakanın kalınlık farkları ile birleşerek polikromatik bir değişime neden olur. Ayrıca ark içinde de polikromatik değişiklikler mevcuttur. Kanin dişi santrale göre daha yüksek kromaya ve daha düşük value'ya sahiptir. Hasta mevcut diş renginden memnun değil ise restorasyon yapımına başlamadan önce beyazlatma işleminin uygulanması tercih edilebilir. İlave renk nüansları ise dişlerin yüzey karakterizasyonları ile elde edilir. Örneğin diş üzerine uygulanacak beyaz bir cila ile alttaki dokuların rengi hafif maskelenebilir. Farklı opasiteye sahip ingotların kullanılması da alttaki diş renginin yansıma miktarını etkiler. Preslenebilen seramiklerin geliştirilmesi ile estetik açıdan daha memnun edici sonuçlar elde edilmeye başlanmıştır. Tam seramik sistemlerde-

ki gelişmeler ile yüksek estetik kaliteye sahip restorasyonlar uygulanabilmektedir. (Resim 10-11). Tam seramikler diş hekimliğinde doku uyumları, aşınma dirençleri, renk stabilitesi ve doğal dişlere benzer estetik özellikleri dolayısıyla sıklıkla tercih edilen dental materyallerdir.

Gülüş simetrisi

Simetri ağız köşelerinin vertikal düzlemde relatif olarak simetrik yerleşmesidir. İnsan yüzünde her iki tarafta her zaman asimetriler mevcuttur. Tam bir simetrinin olduğunu düşünmek ise dağaya aykırıdır. Önemli olan pupiller düzlemle ve yüzün orta hattı ile uyumlu simetriyi sağlayabilmektir. <

KAYNAKLAR:

1. Ahmad IBDS. Geometric considerations in anterior dental aesthetics restorative principles. *Prac Periodont Aesthet Dent*. 1998; 10:813-822.
2. Arnett GW, Bergman RT. Facial keys to orthodontic diagnosis and treatment planning, Part II. *Am J Ortho Dent Facial Orthop*. 1993; 103:295-411.
3. Cámara CA. Aesthetics in Orthodontics: Six horizontal smile lines. *Dental Press J. Orthod*. 2010; 15: 118-131.
4. Chu SJ, Tan JH, Stappert CF, Tarnow DP. Gingival zenith positions and levels of the maxillary anterior dentition. *J Esthet Restor Dent*. 2009;21(2):113-20.
5. Davis N. Smile design. *Dent Clin N Am*. 2007; 51:299-318.
6. Levin EI. Dental esthetics and the golden proportion. *J Prosthet Dent* 1978; 40: 244-252.
7. Magne P, Belsler U. Bonded porcelain restorations in the anterior dentition. A biomimetic approach. *Carol Stream (IL): Quintessence*; 2002.
8. Magne P. Anatomic crown width/length ratios of unworn and worn maxillary teeth in with subjects. *J Prost Dent*. 2003;89:453-461.
9. McLaren EA, Rifkin RG. Macroesthetics: facial and dentofacial analysis. *J Calif Dent Assoc*. 2002; 30: 839-846.
10. Miller EC, Bodden WR, Jamison HC. A study of the relationship of the dental midline to the facial midline. *J Prosthet Dent* 1979;41:657-60.
11. Morley J, Eubank J. Macroesthetic elements of smile design. *J Am Dent Assoc*. 2001; 132:39-45.
12. Preston JD. The Golden Proportion revisited. *J Esthet Dent*. 1993; 5:247-251.
13. Rufenacht CR, *Fundamentals of Esthetics*. Chicago, Quintessence Publishing Co. 1990.
14. Sarver DM, Ackerman MB. Dynamic smile visualization and quantification: Part 2 Smile analysis and treatment strategies. *Ortho Dentofacial Orthop*. 2003;124:116-27.
15. Snow SR. Esthetic smile analysis of maxillary anterior tooth width: the golden percentage. *J Esthet Dent* 1999; 11:177-184
16. Spear FM, The maxillary central incisal edge: A key to esthetic and functional treatment planning. *Compend Contin Educ Dent* 1999; 20: 512-6.

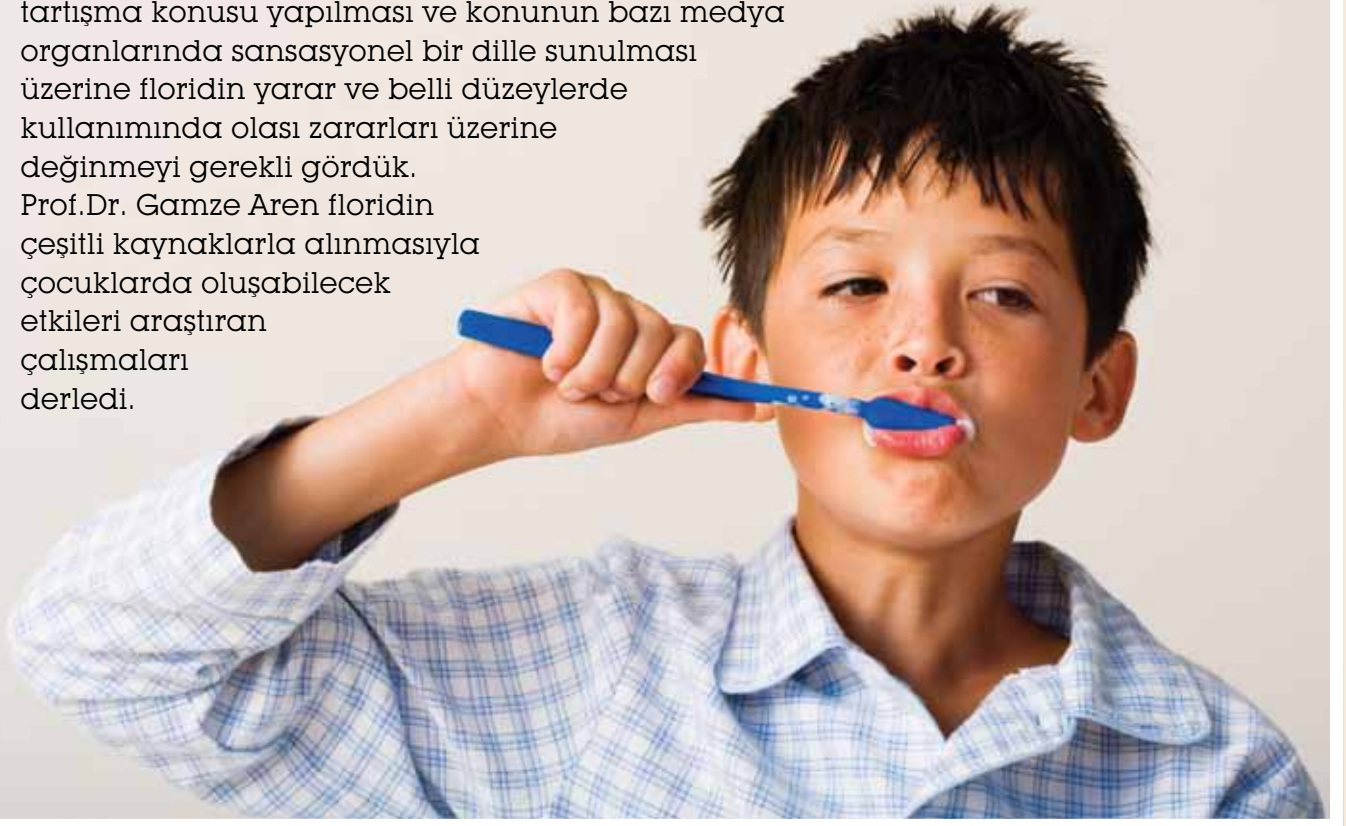
kredilendirilen etkinlikler

SDE Yüksek Kurulu'nun 28 Şubat 2014 tarihli toplantılarında değerlendirilen etkinlikler:

Ankara Dişhekimleri Odası Tel: 0.312.435 90 16	Isparta Dişhekimleri Odası Tel: 0.246.218 19 93
Etkinlik adı : İlk Yardım Kursu	Etkinlik adı : Bilimsel Etkinlik 2014-6
Etkinlik tarihi : 1-2 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 19 Mart 2014
Isparta Dişhekimleri Odası Tel: 0.246.218 19 93	İstanbul Dişhekimleri Odası Tel: 0.212.296 21 05
Etkinlik adı : Bilimsel Etkinlik 2014-4	Etkinlik adı : Bilimsel Toplantı Mart 2014-3
Etkinlik tarihi : 5 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 16 Mart 2014
İstanbul Dişhekimleri Odası Tel: 0.212.296 21 05	Ankara Dişhekimleri Odası Tel: 0.312.435 90 16
Etkinlik adı : Bilimsel Toplantı Mart 2014	Etkinlik adı : Meslek İçi Eğitim Semineri Mart 2014-2
Etkinlik tarihi : 5 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 20 Mart 2014
Samsun Dişhekimleri Odası Tel: 0.362.435 44 78	Samsun Dişhekimleri Odası Tel: 0.362.435 44 78
Etkinlik adı : SDO Eğitim Seminerleri 2014-4	Etkinlik adı : SDO Eğitim Seminerleri 2014-5
Etkinlik tarihi : 6 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 20 Mart 2014
Ankara Dişhekimleri Odası Tel: 0.312.435 90 16	İstanbul Üniv. Dişh. Fak. Tel: 0.212.414 20 20
Etkinlik adı : Meslek İçi Eğitim Semineri Mart 2014	Etkinlik adı : Dental İmplantolojide Cerrahi ve Protetik Yol Haritası- İmmediat İmplant Uygulaması
Etkinlik tarihi : 6 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 20-21 Mart 2014
İstanbul Dişhekimleri Odası Tel: 0.212.296 21 05	Şanlıurfa Dişhekimleri Odası Tel: 0.414.314 63 64
Etkinlik adı : Temel İmplantoloji Kursu Mart 2014	Etkinlik adı : Şanlıurfa 3.Bilimsel Semineri
Etkinlik tarihi : 7-8 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 22 Mart 2014
İstanbul Üniv. Dişhek. Fak. Tel: 0.212.414 20 20	Sakarya Dişhekimleri Odası Tel: 0.264.478 81 91
Etkinlik adı : Temporamandibular Rahatsızlıklarda Teşhis	Etkinlik adı : SDE Bilimsel Komisyon Etkinliği Mart 2014
Etkinlik tarihi : 7-8 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 22 Mart 2014
Adana Dişhekimleri Odası Tel: 0.322.457 24 67	İstanbul Üniv. Dişhek. Fak. Tel: 0.212.414 20 20
Etkinlik adı : SDE Semineri Mart 2014	Etkinlik adı : Başlangıç Düzeyi İçin İmplant Protezler
Etkinlik tarihi : 8 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 26 Mart 2014
Isparta Dişhekimleri Odası Tel: 0.246.218 19 93	İstanbul Dişhekimleri Odası Tel: 0.212.296 21 05
Etkinlik adı : Bilimsel Etkinlik 2014-5	Etkinlik adı : Bilimsel Toplantı Mart 2014-4
Etkinlik tarihi : 12 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 26 Mart 2014
İstanbul Dişhekimleri Odası Tel: 0.212.296 21 05	Ankara Dişhekimleri Odası Tel: 0.312.435 90 16
Etkinlik adı : Bilimsel Toplantı Mart 2014-1	Etkinlik adı : Meslek İçi Eğitim Semineri Mart 2014-3
Etkinlik tarihi : 12 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 27 Mart 2014
Ankara Dişhekimleri Odası Tel: 0.312.435 90 16	İstanbul Dişhekimleri Odası Tel: 0.212.296 21 05
Etkinlik adı : Meslek İçi Eğitim Semineri Mart 2014-1	Etkinlik adı : Temel İmplantoloji Kursu Mart 2014-1
Etkinlik tarihi : 13 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 28 - 29 Mart 2014
Gaziantep Dişhekimleri Odası Tel: 0.342.232 90 57	Mersin Dişhekimleri Odası Tel: 0.324.237 88 60
Etkinlik adı : Bilimsel Etkinlik Mart 2014	Etkinlik adı : Temel Yaşam Desteği, Acil Tıp Eğitimi ve Kursu
Etkinlik tarihi : 14 Mart 2014	Etkinlik tarihi : 29 Mart 2014
İstanbul Dişhekimleri Odası Tel: 0.212.296 21 05	
Etkinlik adı : Bilimsel Toplantı Mart 2014-2	
Etkinlik tarihi : 16 Mart 2014	

Son zamanlarda floridli diş macunlarının tekrar tartışma konusu yapılması ve konunun bazı medya organlarında sansasyonel bir dille sunulması üzerine floridin yarar ve belli düzeylerde kullanımında olası zararları üzerine değinmeyi gerekli gördük. Prof.Dr. Gamze Aren floridin çeşitli kaynaklarla alınmasıyla çocuklarda oluşabilecek etkileri araştıran çalışmaları derledi.

Çocukta floridli diş macunu kullanımının yararları ve olası riskleri

1940'ların başında suların floridlendirilmesinin keşfinden sonra çürükten korunmada floridlerin kullanımı en popüler yöntemlerden biri olmuştur¹. Ancak ağız sağlığının iyileştirilmesinde kullanılan flor iyonları çürüğe karşı koruyucu etkilerinin yanında floroz gelişme riskini de içerisinde barındırır. Bu açıdan çocuklarda flor iyonu taşıyan ürünlerin kullanımının takibi önemlidir. Günümüz çocukları yarar ve zararları arasındaki dengenin tam kesinlik kazanmadığı flor iyonunu çok çeşitli kaynaklardan alabilmektedir².

Sistemik ve topikal uygulamalar yoluyla kullanılan flor iyonu, topikal uygulamaların ön plana gel-

mesi ile kullanımı en yaygın preparatlardan olan diş macunlarının içerisindeki flor iyonu miktarına yönelik tartışmaları gündeme getirmiştir³. 1970'lerde diş macunlarına eklenmeye başlanmasıyla flor iyonu, 1978'de satışa sunulan diş macunlarının (genellikle 1000-1500 ppm arası), çocuk dozu olarak 500 ppm içerenleri de göz önüne alındığında %96'sının bileşimine girmiştir⁴.

Çocukta çürükten korunmada kullanılan florid içeren ağız sağlığı ürünlerinin güvenilirliği üzerinde özellikle son yıllarda giderek artan biçimde tartışmaların gündeme gelmesi birçok ülkeyi olası toksik etkilere karşı florid kullanımı konusunda farklı yak-

laşımlara yöneltmiştir.

Bu derleme, floridli diş macunlarının kullanımı üzerindeki tartışmalara yönelik olarak flor iyonunun metabolizma üzerindeki etkileri ve olası toksik etkileri esas alınarak bu alanda yapılan çalışmaların sunulmasını amaçlamaktadır.

Flor iyonu kaynakları ve emilimi

Ağız yolu ile alınan floridin ana kaynakları arasında su, diğer beslenme kaynakları (çay, floridli su ile hazırlanan yiyecek ve içecekler), floridli tablet/damlalar, özellikle ABD ve İngiltere de yaygın olarak kullanılan çeşitli preparatlar, çocuklar tarafından istemsiz yutulan floridli diş macunları ve gargaralar sayılabilir. Bununla birlikte bazı bireyler işleri gereği veya tedavi dozu olarak (otoskleroz ve osteoporoz tedavisinde) flor iyonuna maruz kalırlar^{5,6}.

Bir florid parçası yutulduğunda, bazı flor iyonları ağızda ve dişlerde iyon değişimi yoluyla tutunurken, çoğu iyonize olmamış hidrojen florid şeklinde mide ve ince barsaktan %100 emilir. Emilen flor iyonu miktarını bir dizi değişken etkiler, bunlar arasında floridin tipi, yaş, pH koşulları, magnezyum, kalsiyum ve diğer iyon konsantrasyonları sayılabilir^{7,8}.

Çözünmeye hazır bir bileşik, örneğin sodyum florid suyla yutulduğunda, yaklaşık tüm florid emilebilir, ancak florid süt veya yiyeceklerle alınırsa emilimin derecesi çözünmeyen kompleksler ya da çöktelilerden ötürü azalır⁸. Plazmada florid konsantrasyonu genellikle yutulduktan 30-60 dakika sonra en yüksek değerine ulaşır daha sonra flor iyonu sert ve yumuşak dokulara özellikle de kemik ve böbreklere dağılır.

Erişkinlerde ve çocuklarda en az yaklaşık %10, en fazla %50 ya da üzeri flor iyonu tutulabilir; kalanlar daha çok idrar olmak üzere feçes ve ter ile atılır⁷. Kalan floridin yaklaşık %97-99'u kemik ve diğer kalsifiye dokularla birleşir ise de⁸ kalsifiye dokulardaki florid geri dönüşümsüz şekilde bağlı değildir ve florid alımı belirli bir periyod boyunca azalırsa, kemiklerdeki ve diğer bölgelerdeki florid flor iyonunun değişimi yoluyla harekete geçerek azalacaktır. Yine ek olarak flor iyonu kemik resorpsiyonu aşmasıyla da serbestlenebilecektir.

Vücudun yumuşak dokularında bulunan, flor iyonu hücre dışı ve hücre içi sıvıları arasında hızlıca ortaya çıkarak sağlam bir şekilde dağılır⁸. Jackson ve arkadaşları tarafından yapılan oldukça yeni bir çalışmaya göre kimyasında doğal bulunan ve flor iyonu içeren ürünler yoluyla alınan floridin biouyumluluğu arasında fark bulunmadığı ve flor iyonunun alınmasında kullanılan suyun sertlik derecesinin etkisinin yok denecek kadar az olduğunu doğrulanmıştır⁹.

Bu çalışmanın sonuçları floridli içme suyunu doğal olarak tüketen topluluklar ile benzer oranlardaki floridi yapay olarak devamlı kullanım yolu ile tüketen toplumlardaki etkilerin benzer biçimde ortaya çıktığının gösterilmesi açısından oldukça önemlidir. Sürekli kullanılan floridli preparatların vücutta oluşturduğu etkiler, sürekli floridli içme suyu tüketilmesi ile benzerdir¹⁰.

Diş macunun arkasında kullanım uyarılarında yutulmaması ve “bezelye” büyüklüğünde kullanılması yazılmış olsa da, reklamlarda fırça boyutunda tepeleme uzanan şekilde vurgulanmaktadır¹¹, ve üreticiler köpüren, meyvalı, şekerli tatları satışa sunmaktadırlar. Çocukların kullandığı çekici reklamlardaki tatlar yutma refleksinin zayıf geliştiği küçük çocuklarda tehlikeli olup, fırçalarına devamlı büyük miktarda macun sıkırlar. Çocukların her gün ciddi miktarda floridi yalnızca yuttuğunu macunla aldığını gösteren çalışmalar sürpriz değildir. **Journal of Public Health Dentistry**'ye göre hemen hemen tüm araştırmacılar bazı çocukların önerilen total günlük doz üzerinde floridi yalnızca diş macunundan yuttuklarını belirtmişlerdir¹².

Bazı bireylerde floridli diş macunu kullanımı ağız çevresindeki dermatiti şiddetlendirebilir (ağız çevresindeki ciltte rozase benzeri bir kızarıklık)¹³. Genellikle 20-50 yaşları arasındaki kadınlarda görülen bu semptomların florid içermeyen bir macunun kullanılması ile birkaç hafta içerisinde düzele-

bildiği belirtilmiştir. Macunlardaki floridin stomatite de yol açabileceği bildirilmiştir¹⁴. Ancak en önemlisi fazla miktarda yutulması kan şekeri ve insülin oranlarında etki oluşturabilmesidir¹⁵.

Flor iyonunun vücuda girmesinin sağlık üzerine olan etkileri yıllar içerisinde birçok araştırmacı tarafından incelenmiştir. Ancak bu araştırmaların metodolojilerin bile tam olarak netlik kazanmamış olması bu alanda karşılaşılan güçlükleri ortaya koymaktadır.

Sağlık üzerine olan etkiler

Diş Çürüğü:

Flor iyonu ile diş çürüğü arasındaki kompleks ilişki henüz tam olarak anlaşılammış olsa da, mevcut halde üç ana yolla etkiler, gelişim sırasında minenin kimyasal yapısını iyileştirmesi, asit ataklara daha dirençli hale getirmesi; iyi kalitede mine kristal remineralizasyonunun desteklenmesi ve plak bakterilerinin asit üretme becerilerinin azaltılması yolu ile¹⁶.

Floridli diş macunlarının 1960'larda keşfinden sonra kullanımlarının yaygın hale gelmesi ile çürükten korunmadaki etkinliği sosyal sınıflar arasındaki farklılığa bağlı olarak değişiklik göstermiştir¹⁷. ABD'de yaşayan çocuklar arasında İngiltere'ye oranla daha fazla dental floroz görülmüştür. Yine suların floridlendiği bölgelerde yaşayan çocukların % 7-36 kadarına çocuk doktorları tarafından uygun olmayan biçimde reçetelendirilmiş florid tabletleri kul-

landırılmıştır!³⁵ Burada isteğe bağlı kullanılan floridli ürünlerin florozdaki etkinliğinin yüksek olduğunu belirterek ABD'de düşük florid içeren diş macunlarının satılmamakta olduğu belirtilmektedir¹⁰.

Kemik sağlığı:

Suların floridlendiği bölgelerde yaşayanların belirli anatomik bölgelerindeki kemik kırıkları, epifiz kaymalarını ve osteoskleroza içerir. Ancak York derlemesi¹⁹ flor iyonu - kemik sağlığı ilişkisi üzerinde yapılan epidemiyolojik çalışmaların çoğunun o anda ya da son dönemde floridli su kullanımı risklerini baz almasının olumsuzluğuna dikkat çekerek, kemikte olacak olası mekanizmanın, kümülatif etkiye açık indekslerle daha metrik düzenlenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu da son dönemde MRC vaka-kontrollü kalça kırıklarında uzun bir periyoda floride maruz kalmanın riski artırmadığını ortaya koymuştur²⁰.

Kanser:

Deney fareleri üzerinde yapılan bir dizi çalışma sonuçlarına göre yüksek dozlarda floridlendirme kanser gelişme riskini arttırmaktadır^{21,22} ve 1975'te kanserden ölümlerin en yüksek oranda gözlemlendiği 10 ABD kentinde suların diğer 10'dan farklı olarak floridlendirilmiş olduğu vurgulanmıştır^{23,24}. Bu sonuçlarla kesin bir yargı oluşturmaktan çok kemik kanserlerine özellikle de osteosarkoma yutulan floridin kemiklerde konsantrasyonundan ötürü dikkat çekilmektedir, ancak yine de mevcut kanıtlar floridlendirilmiş suyun insanda kanser riskini artırdığı yönündeki hipotezi desteklememektedir.

Kansere yol açan birçok genotoksik etken direkt olarak ya da diğer mekanizmalarla etkilidir, örneğin hücre bölünmesini uyararak⁵. Bazı invivo çalışmalarla floridin bazı çevrelerde kemirgen ve insan hücrelerinde mutasyonları ve kromozom anomalilerini uyardığını, ve özellikle floridin osteoblastlar üzerinde osteosarkom riskini artırıcı mekanizmayı sağlayan mitojenik bir etkiye sahip olduğu gösterilmiştir²⁵. Bütün olarak bakıldığında, floridin insanda genotoksik olabileceğinin kanıtı henüz bulunamamıştır^{26,27}.

Yine de floridin osteoblastlar üzerinde olası mitojenik etkilerine karşı yaygınlığının araştırılması ve tedbirin elden bırakılmaması gerekmektedir⁵.

Sağlık üzerine olan olası diğer etkiler

İmmunolojik Etkiler

İçme sularında bulunan floridin alerjik potansiyeli üzerindeki bilgiler az sayıdadır. Spittle²⁸ yazısında bazı bireylerin alerjik/aşırı duyarlılık reaksiyonları gösterdiğini tartışmış, ancak bu alandaki derle- >

meler floridin alerjik olduğunu destekleyecek yeterli kanıtı elde edememiştir^{26,29,30}. Kanıtlar ağırlıklı olarak floridin aşırı duyarlılığı ya da diğer immünojen etkileri tetiklediğini tartışmıştır. Floridin immünotoksitesisi üzerinde bilgi bulunmamaktadır.

İçme sularının çok yüksek oranda florid içerdiği bölgelerde yaşayan emziren annelerin örneğin süt salgılarında düşüş gözlemlendiği belirlenmiştir²⁶. Doğurganlık ve hamilelik üzerine olan etkileri tartışılrsa da floride maruz kalınması ile doğurganlığın azalması arasındaki bağlantıyı gösteren kanıtlar yeterli değildir³¹.

Doğumsal bozukluklar

Flor iyonu plasentadan geçerek gelişmekte olan dokuları etkileyebilir. Afrika ve Hindistan'ın oldukça yüksek içme suyu florid oranına sahip bölgelerinde yaşayanlarda doğumsal bozukluklardaki artış gösterilememiştir²⁷. Down Sendromu ile içme sularındaki florid oranının arasındaki ilişkiyi gösteren çalışmalar bulunmaktadır¹⁹, özellikle iki çalışma sendromun sularındaki florid oranı yükseldikçe arttığını ortaya koymuştur^{32,33}.

Böbrek etkileri

Göreceli olarak yüksek florid konsantrasyonlarına maruz kalan böbrek, akut florid toksisitesinin potansiyel bir alanıdır²⁶. İnsanlar üzerinde yapılan çalışmalar böbreğin kandan floridi, diğer halidlerden daha etkili uzaklaştırdığı ortaya koymuştur. Ek olarak floridin böbrekten temizlenmesi böbrek yetmezliği olan ya da diabetes mellituslu kişilerde azalır. Bununla birlikte geniş tabanlı birkaç epidemiyolojik çalışma, içme sularında 8 ppm kadar florid konsantrasyonuna uzun süreli maruz kalınmasının böbrek hastalığı ile bağlantılı artış göstermediği bulunmuştur^{26,27}.

Mide-barsak sistemi

Monoflorofosfat dışında yüksek konsantrasyonda florid salgılayan karışımlar hidrojen florid formunda midede hidroklorik asitle karışır. Hidrojen florid, gastrik mukozayı doza bağlı olarak tahriş edebilir.

Hindistan'da içme sularında yüksek konsantrasyonda florid bulunan endemik iskelet ve dental florozlarının bulunduğu bölgede yaşayan kişilerin %52,4'ünde ülser olmamış hazımsızlık semptomları görülmüş; güvenli su tüketimi sonucu 2-3 hafta içerisinde bu semptomların ortadan kalktığı belirtilmiştir³⁴. Whitford¹⁶ floridin gastrik mukoza üzerindeki etkilerini ayrıntılı olarak tanımlamıştır.

Zeka

Çinde yapılan iki ayrı çalışmada, içme sularında yüksek oranda flor iyonu bulunması ile çocukların zeka/IQ düzeylerindeki azalma arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur^{36,37}.

Tiroid (guatr)

Yüksek florid/düşük iyot oranları ile guatr arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur³⁸.

Sonuç olarak olası toksik etkileri ve çok çeşitli kaynaklardan alınmaları göz önünde bulundurularak çocuklarda floridli ürünlerin kullanımı konusunda dikkatli olunmalıdır. Yaşamın ilk 6 yılında florid tabletleri kullanımı, özellikle de ilk 3 yılda floroz riskinde ciddi artışla ilişkilendirilmiştir³⁹. <

KAYNAKLAR:

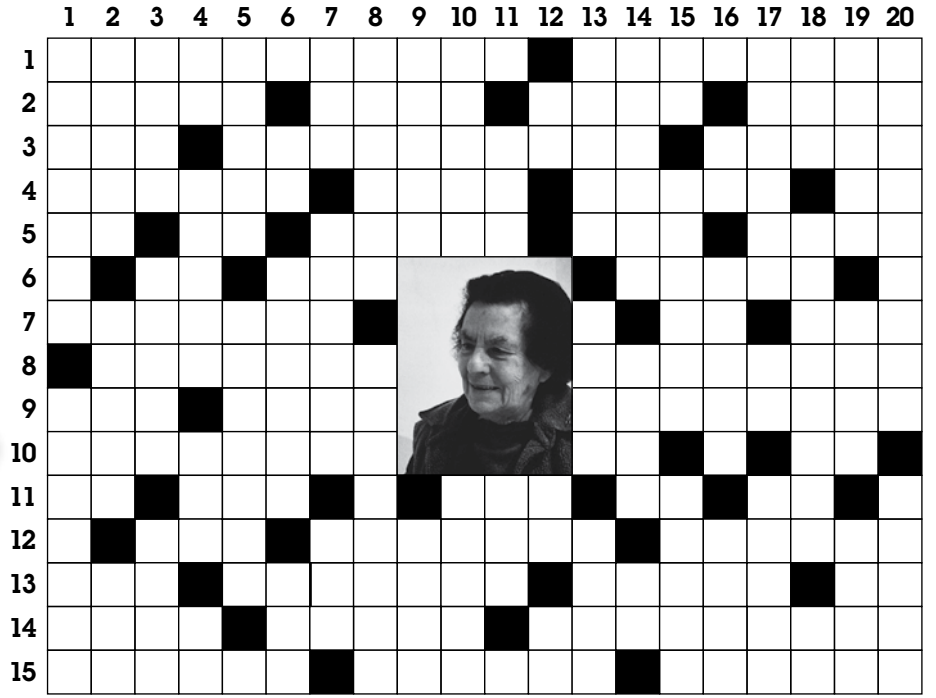
- 1-Kargul B, Çağlar E, Tanboga I (2003). History of water fluoridation. *J Clin Pediatr Dent* 27:213-217.
- 2-Do LG, Spencer AJ (2007). Risk-benefit balance in the use of fluoride among young children. *J Dent Res* 86:723-728.
- 3-Ripa LW (1991). A critique of topical fluoride methods (dentifrices, mouth-rinses, operator-, and self-applied gels) in an era of decreased caries and increased fluorosis prevalence. *J Public Health Dent* 51:23-41. J.J. Murray, A.J. Rugg-Gunn, 4-4-G.N. Jenkins, *Fluorides in Caries Prevention*, third ed., Butterworth-Heinemann, Oxford, 1991.
- 5-Medical Research Council, Working Group Report, *Water Fluoridation and Health*, Medical Research Council, London, 2002.
- 6- NHMRC, *Review of Water Fluoridation and Fluoride Intake from Discretionary Fluoride Supplements*, National Health and Medical Research Council, Canberra, 1993.
- 7- M. Hamilton, *J. Environ. Health* 54 (1992) 27-32.
- 8-G.M. Whitford, *Monographs in Oral Science*, vol. 16, *The Metabolism and Toxicity of Fluoride*, second revised ed., Karger, Basel, 1996.
- 9- P. Jackson, P. Harvey, W. Young, *Chemistry and Bioavailability Aspects of Fluoride in Drinking Water*, WRC-NSF, Marlow, 2002.
- 10-Harrison PTC *Fluoride in water: A UK perspective. Journal of Fluorine Chemistry* 126 (2005) 1448-1456
- 11- Basch CH, et al. (2013). Advertising of toothpaste in Parenting Magazines. *Journal of Community Health* DOI 10.1007/s10900-013-9700-2.
- 12- Levy SM, Guha-Chowdhury N. (1999). Total fluoride intake and implications for dietary fluoride supplementation. *Journal of Public Health Dentistry* 59: 211-13-McCaffery K. (2003). Fluoride and dermatitis. *Journal of the American Dental Association* 134: 1166.
- 14-Brun R. (2004). Recurrent Benign Aphthous Stomatitis and Fluoride Allergy. *Dermatology* 208: 181.
- 15-Menoyo I, Rigalli A, Puche RC. (2005). Effect of fluoride on the secretion of insulin in the rat. *Drug Res* 55(5):455-60.
- 16-British Fluoridation Society, *One in a Million: the Facts about Water Fluoridation*, British Fluoridation Society, London, 2004
- 17-K. Hinds, J.R. Gregory, *National Diet and Nutrition Survey: Children Aged 1.5 to 4.5 Years*, vol. 2, Report of the Dental Survey, Stationery Office, London, 1995.
- 18- US Department of Health and Human Services Centers for Disease Control and Prevention, *Morbidity and Mortality Weekly Report*, vol. 50, Number RR-14, *Recommendations for Using Fluoride to Prevent and Control Dental Caries in the United States*, US Department of Health and Social Services, Atlanta, GA, 2001
- 19-NHS CRD, *A Systematic Review of Public Water Fluoridation*, CRD Report No. 18, NHS Centre for Review and Dissemination, University of York, York, UK, 2000 (available at: <http://www.york.ac.uk/inst/crd/fluorid.htm>).
- 20- S. Hillier, C. Cooper, S. Kellingray, G. Russell, H. Hughes, D. Coggon, *Lancet* 355 (2000) 265-269.
- 21-A. Taylor, *Dent. Digest* 60 (1954) 170-172.
- 22-A. Taylor, N.C. Taylor, *Proc. Soc. Exper. Biol. Med.* 119 (1965) 252-255.
- 23- D. Burk, J. Yiamouyiannis, Letter July 8 to Hon. James J. Delaney, Congressional Record, Proceedings and Debates of the 94th Congress, First Session, House of Representatives, July 21, 1975, pp. 23729-23732.
- 24- J. Yiamouyiannis, D. Burk, *Fluoride* 10 (1977) 102-123.
- 25-J.R. Bucher, M.R. Hejtmancik, J.D. Toft II., R.L. Persing, S.L. Eustis, J.K. Haseman, *Int. J. Cancer* 48 (1991) 733-737.
- 26- NRC, *Health Effects of Ingested Fluoride*, National Academy Press, Washington DC, 1993.
- 27-DHHS, *Review of Fluoride—Benefits and Risks*, Department of Human Health and Services, Washington DC, 1991.
- 28- B. Spittle, *Fluoride* 26 (1993) 267-273.
- 29-NHMRC, *The Effectiveness of Water Fluoridation*, Report D6, National Health and Medical Research Council, Canberra, 1991.
- 30-S.J. Challacombe, *Commun. Dent. Health* 13 (Suppl. 2) (1996) 69-71.
- 31- NHMRC, *Review of Water Fluoridation and Fluoride Intake from Discretionary Fluoride Supplements*, National Health and Medical Research Council, Canberra, 1993. P.T.C. Harrison / *Journal of Fluorine Chemistry* 126 (2005) 1448-1456 1455 Council, Melbourne, 1999 (available at: <http://www.health.gov.au/hfs/nhmrc/advice/pdf/fluoride.pdf>).
- 32- I. I. Rapaport, *Bull. Acad. Nat. Med.* 140 (1957) 529-531.
- 33- I. Rapaport, *Rev. Stomatol. Chir. Maxillofac.* 46 (1963) 207-218.
- 34- A.K. Susheela, T.K. Das, I.P. Gupta, *Fluoride* 25 (1992) 5-22.
- 35- G.M. Whitford, *Monographs in Oral Science*, vol. 16, *The Metabolism and Toxicity of Fluoride*, second revised ed., Karger, Basel, 1996.
- 36- Y. Lu, Z.R. Sun, L.N. Wu, X. Wang, W. Lu, S.S. Liu, *Fluoride* 33 (2000) 74-78.
- 37- L.B. Zhao, G.H. Liang, D.N. Zhang, X.R. Wu, *Fluoride* 29 (1996) 190-192.
- 38- F.-F. Lin, H.-X. Zhao, J.-Y. Jian, *The Relationship of a Low Iodine and High Fluoride Environment to Subclinical Cretinism in Xinjiang*, Xinjiang Institute for Endemic Disease Control and Research, Office of Leading Group for Endemic Disease Control of Hetian Prefectural Committee of the Communist Party of China and County Health and Endemic Prevention Station, Yutian, Xinjiang, 1991 (unpublished report submitted through NHS CRD website).
- 39- Amid I. Ismail and Hana Hasson. Fluoride supplements, dental caries and fluorosis: A systematic review *JADA* 2008;139(11):1457-1468

10 kişiye

Heraeus Kulzer'den
Charisma Opal
Yeni submikro-hibrit kompozit

Doğru yanıtı **2 Mayıs 2014** akşamına kadar **0.212.327 84 43** nolu faksa ya da sayfaı tarayarak **nisaniletisim@gmail.com** adresine (konu kısmına 'bulmaca' yazarak) gönderen okuyucularımız arasından yapacağımız çekilişle 10 okuyucumuz **Heraeus Kulzer'den Charisma Opal** kazanacak. Hediyeğiniz kargoyla adresinize teslim edilecek.

Ad-soyad: ..... Telefon: .....

Adres: .....

..... İl: .....

TDB Sicil No: ..... e-posta: .....@.....

SOLDAN SAĞA

1. Geçtiğimiz 12 Ocak'ta yitirdiğimiz, Karatepe kalıntılarının ortaya çıkarılmasına ve Hitit dilinin çözülmesine büyük katkıları olan arkeolog • 16. yüzyılın ikinci yarısında Roma'da ortaya çıkan, hem kiliseyle, hem de tiyatroyla ilgili müzik türü 2. Muhtemel • Ukrayna'nın başkenti • Anlayış, anlama yeteneği • Lanetlenmiş, melun 3. Taşıtlarda yolu aydınlatmaya yarayan ışık düzeneği • Krzysztof ... (1941-1996), Üç Renk üçlemesiyle bilinen Polonyalı sinema yönetmeni •

Kadın paltosu 4. Tek parça kadın giysisi • Bir mülkün bedel karşılığında, bir süre için başkasına verilmesi • ... Jack, Birleşik Krallık bayrağına verilen ad • İşaret 5. Manganın simgesi • Dâhil • Telli bir çalgı • Stanislaw ... (1921-2006), bilim kurgu türünün en tanınmış yazarlarından, Solaris'in yaratıcısı • Bir haber ajansı 6. Bağışlama • Unvan • Suriye'nin on dört ilinden biri 7. Doğal • Hollanda'nın plaka işareti • Geri çevirme 8. Üzüntü, tasa • Silvan'ın Artuklular döneminden kalma ünlü köprüsü 9. Sarımsak

dilimi • Yunanca bitki anlamına gelen ön ek • Doğurması yakın 10. Olay, düşünce, duygu ve hayallerin sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı • Titanyumun simgesi • Binek hayvanı 11. ... Corbusier (1887-1965), İsviçre asıllı Fransız mimar • Orhun ..., eski milli basketbolcu ve antrenör • Kişi • Tayvan'ın plaka işareti • Man Adası'nın internet uzantısı 12. Karışık renkli • Ion ..., 1989-1996 ve 2000-2004 yılları arasında Romanya devlet başkanlığı yapan siyaset adamı • Çok yorulup iş göremez, düşünemez duruma gelmek 13. Başlangıçta Kuzey Amerika zencilerine atken sonraları bütün dünyada benimsenen bir müzik türü • Uzakdoğu'da bir ülke • Basralı ünlü kadın sufi • Beyaz 14. Gelir • ... Par, 1936 doğumlu kadın tiyatro, sinema ve dizi oyuncusu, seslendirme sanatçısı • Quentin ..., Rezervuar Köpekleri, Pulp Fiction gibi filmleriyle tanınan ABD'li sinema yönetmeni, oyuncu ve senarist 15. Belkis ..., halk müziği solisti, söz yazarı ve besteci • Yunan mitolojisinde Minos'un labirentinden kurtulup uçarak kurtulan Daidalos'un oğlu • Pete ..., geçtiğimiz 27 Ocak'ta yaşamını yitiren ABD'li folk şarkıcısı ve politik aktivist.

139. sayının çözümü

1	N	E	L	S	O	N	M	A	N	D	E	L	A	B	A	R	K	O	D
2	E	G	O	İ	S	T	L	A	R	S	L	A	İ	K	A	T	İ		
3	J	E	S	T	S	K	O	L	A	S	T	İ	K	S	A	B	U	N	
4	A	T	İ	A	C	A	A	M	E	R	İ	K	A	K	A	R	O		
5	T	A	R	L	A	Y	U	N	A	N	M	A	H	U	R	U	Z		
6	U	L	A	C	O	E	R	L	M	İ	M	O							
7	Y	B	E	R	A	A	N	A	M	A	L	R							
8	G	A	R	D	İ	Y	A	N	N	A	T	A	M	A	M				
9	U	Y	G	U	L	A	M	A	D	N	E	H	İ	R					
10	R	B	A	N	O	T	L	İ	R	L	İ	L	İ						
11	İ	R	İ	T	S	O	S	E	Y	E	R	N	E	Y	S				
12	M	A	D	R	A	M	A	A	Ş	H	E	B	A	A	L	O			
13	B	A	R	O	L	E	İ	P	Z	İ	G	N	E	B	A	T	A	T	
14	A	M	A	B	E	K	A	R	T	Ö	R	K	İ	N	N	T			
15	L	E	S	S	İ	N	G	N	A	Z	A	M	A	Z	İ	N	G	O	

139. sayı armağan kazananları

- Gülbin Akıncı **Denizli**
- A.Gaye Kalıldoruk **Bursa**
- Orhan Kaynar **Karaman**
- Filiz Küçük **İstanbul**
- Merve Metin **Tekirdağ**
- Demet Eğrioğlu Nas **Trabzon**
- Gökhan Özkır **İstanbul**
- Raşide Püsküllüoğlu **İstanbul**
- Arusyak Karın Uluk **İstanbul**
- Özlem Zeren **Ankara**

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Philip Seymour ..., geçtiğimiz 2 Şubat'ta yaşamını yitiren Oscar ödülü sahibi ABD'li sinema oyuncusu • Paco ..., geçtiğimiz 26 Şubat'ta yaşamını yitiren Flamenko müziğinin en önemli gitaristlerinden biri 2. ... Resnais, geçtiğimiz 1 Mart'ta yaşamını yitiren *Hiroşima Sevgilim*'in yönetmeni Fransız sinemacı • İnanc • Su kanalı 3. ... Ulrich, Metallica müzik grubunun bateristi • Bir elçiliğe bağlı uzman • Karadeniz'e bağlanan bir iç deniz 4. Notada duraklama zamanı • Lekeli humma • Toprağı işlemeye yarayan ucu sivri kürek • Tantalin simgesi 5. Herhangi bir deliği tıkamaya yarayan nesne • Arıtım 6. Mağara • Düzey • Tanrıtılmaz 7. Nathan ..., Chelsea'nin defans oyuncusu • Fırında pişirilerek kurutulmuş yuvarlak ve uzun peksimet • Uluslararası Basın Enstitüsü (kısaltma) 8. Çok uyusuk kimse • Aynı içeriği aynı anlamda türlü sözcüklerle anlatma 9. Kendiliğinden apaçık ve bundan dolayı öteki önermelerin ön dayanağı sayılan temel önerme, aksiyom • Dişi sığır 10. Portekiz'de bir il • Savaşçı Prenses, Lucy Lawless'in başrol oynadığı 1995-2001 arası yayımlanan TV dizisi 11. U2'nun 1983 tarihli albümü • Baston 12. Duman lekesi • Teknetyumun simgesi • Mehmed Uzun'un ilk romanı 13. Münir ..., İsmail Dümbüllü'nün kavuşunu devrettiği tiyatro ve sinema oyuncusu • İhsan Oktay Anar'ın 2005'te yayımlanan romanı • Güngör ..., Milliyet gazetesi yazarı 14. ... Maria Rilke (1875-1926), Alman şair • Tartıda çok çeken • Utanma duygusu 15. Lahza • İnancılı, mutekit • Mirgün ..., gazeteci ve TV programcısı 16. Molibdenin simgesi • ... Miliç, Turgenev'in öykü kitabı • Dişi oluşturan dokulardan biri 17. İmkan • Bosna-Hersek'in internet uzantısı • Barındırma 18. Nazım Hikmet'in soyadı • ... *Türkü*, Şohei İmamura'nın 1983 yapımı filmi • ... Nobel, Harvard Üniversitesi tarafından Nobel'in bir parodisi olarak verilen ödüller 19. Kayıp • Tek başına anlamı olmayan, sonuna geldiği sözle cümledeki diğer kelimeler arasında ilişki kuran kelime türü, ilgeç • Diane ..., Dışardakiler, Siyam Balığı gibi gençlik filmleriyle ünlü ABD'li aktris 20. Özel adlar ve özelliklerle kişi adları bilimi • Bir spor dalında erişilmiş derecelerin en üstünü.

Kongre Kurs Sempozyum

IDEX 2014

3-6 Nisan 2014
CNR Expo - İstanbul
www.cnridex.com

Balkan Stomatoloji Derneği

18. Kongresi
24-27 Nisan 2014
Belgrad - Sırbistan
19thcongress.e-bass.org

TDB 20. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi

29-31 Mayıs 2014
Efes Kongre Merkezi
Kuşadası - Aydın
www.tdbkongreleri.com

Sinodental

9-12 Haziran 2014
Pekin - Çin Halk Cumhuriyeti
cnc.sinodent.com.cn

Uluslararası Dişhekimliği Araştırmacıları Birliği (IADR)

92. Kongresi
25-28 Haziran 2014
Cape Town - Güney Afrika
www.iadr.com

Dünya Dişhekimleri Birliği (FDI) 102. Kongresi

11-14 Eylül 2014
Yeni Delhi - Hindistan
www.fdi2014.org.in

Amerikan Dişhekimleri Birliği (ADA) 155. Kongresi

9-12 Ekim 2014
San Antonio - ABD
www.ada.org/session/index.aspx

İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Mezuniyet Sonrası Eğitim Programı

ORTODONTİ	Prof.Dr. Hülya Kılıçoğlu	Muayenehane Pratiğinde Ortodontik Tedavi	16 Nisan 2014 Çarşamba 1 Gün 20 Kişi 300 TL
PROTETİK DİŞ TEDAVİSİ KURUN-KÖPRÜ PROTEZİ	Prof.Dr. Murat Aydın Prof.Dr. Betül Tuncelli Doç.Dr. Gökhan Akgüngör Dr. Elif Tunç Dt. Burçin Karataşlı	Diş Kesiminden Simantasyona Cerec İle Tam Seramik Restorasyonlar Kursu	16-18 Nisan 2014 Çarşamba-Cuma 3 Gün 8 Kişi 750 TL
PROTETİK DİŞ TEDAVİSİ TOTAL-PARSİYEL PROTEZ	Prof.Dr. Tonguç Sülün Doç.Dr. Bilge Gökçen Röhlig	Temporomandibular Rahatsızlıklarda Tedavi	9 Mayıs 2014 Cuma 2 Gün 10 Kişi 200 TL
ENDODONTİ	Prof.Dr. R.Kemal Sübay	Endodontide Periapikal Cerrahi	27 Mayıs 2014 Salı 1 Gün 8 Kişi 1500 TL
PERİODONTOLOJİ	Prof.Dr. Erhan Fratlı	Dişhekimliğinde Lazer Uygulamaları	29-30 Mayıs 2014 Perşembe-Cuma 2 Gün 5 Kişi 1500TL
ORTODONTİ	Prof.Dr. Yıldız Öztürk Ortan	Basit Ortodontik Vakaların Şeffaf Apareyler ile Tedavisi	20 Kasım 2014 Perşembe Yarım Gün 20 Kişi 300 TL

Kurs Yeri: İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi • **Bilgi İçin:** Pelin Onan
Tel: 0.212.414 20 20 (30438) veya 0.212.414 20 20 (30213) • **Fax:** 0.212.414 25 70